

LILLA NAPLÓJA
1977-1979

Lilla naplója

1977–1979

Lilla naplója

1977–1979

Nap Kiadó
Dunaszerdahely
2004

A kötet megjelenését a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma (Pozsony), valamint a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma (Budapest) támogatta.

© Cs. Liszka Györgyi, 2004

Az itt olvasható események, szereplők mind a képzelet szülöttei. A valósággal való bárminemű vélt azonosság vagy hasonlatosság a véletlen műve.

A kiadó

1977

*Akarsz-e együtt a sötétbe menni,
Gyerekszívvél fontosnak látszani,
Nagykomolyan az asztalfőre ülni,
Borból-vízből mértékkel tölteni,
Gyöngyöt dobálni, semminek örülni,
Sóhajtvá rossz ruhákat öltetni?*

szeptember 5.

Vettem ezt a jó formájú kis füzetet. Először arra gondoltam, hogy mottókat írok majd bele, de aztán elvetettem az ötletet, hiszen annyi mottós könyvem van már, s a legutóbbi sem telt még be. A testvérem meg amúgy is régóta noszogat, hogy írjak már naplót, mert az milyen hasznos, úgyhogy éppen itt az ideje. Mert gimnazista lettem. Vége a nyugodt kis kényelmes életnek. Naponta hajnali ötkor kelhetek, öt ötvenkor ugyanis már indul a vonat a városba. Még szerencse, hogy a szomszéd

faluban fölszáll rá Dobosi Tünde is, akivel együtt jártam alapiskolába. Így talán könnyebben megszokom. Különben izgalmasnak mutatkozik a dolog. Osztályfőnökünk Kellér László lett, magyar–töri szakos. Nem sok jót mondanak róla, ennek ellenére most még nagyon kedves. Különösen velem. Azt mondja, nagyon okos volt a bátyám, az iskola egyik büszkesége. Úristen, ez azt hiszi, majd én is az leszek! Hát, majd rájön! Gondolom, ennek köszönhetően jelölt engem az osztályelnöki tisztségbe, mondván, addig is, míg megismerjük egymást. Addig is..., mi a fenét fogok én csinálni? Arról nem is beszélve, hogy úgy néznek rám a többiek, mint valami felsőbbrendűre. Egy osztályba járok egyébként Zsolnai Lacival, akivel tavaly egy orosz szavalóversenyen vettem részt. Ő is megismert, mert rögtön megválasztásom után odajött, hogy „elnök elvtársnő, nem találkoztunk mi már véletlenül valahol.” Én marha, meg azonnal rávágtam,

hogy persze, találkoztunk, itt és itt, ezt és ezt mondtad, s hogy nekem mennyire nagyon tetszett. Hogy én milyen naiv vagyok! Csak utólag jöttem rá, hogy meg kellett volna várnom, ő emlékezzék vissza rám. Mert ez a srác olyan öntelt képet vágott rögtön, olyan önelégülten terült el a padjában, amitől nekem a hátamon föláll a szőr. Meg is beszéltük a Tündével hazafele, hogy milyen unszimpatikus.

szeptember 10.

Rémes, hogy mindenki a bátyámhoz hasonlítgat. Anyuka azt mondja, nem lesz könnyű dolgom. Hát, majd valahogy megkönnyítem magamnak. Tegnap nem volt a Tünde, Kusnyír Katikával mentem ki az állomásra. Nagyon helyes lány, ugyanazzal a vonattal utazik, amellyel én. Egész úton arról beszélt, hogy mennyire izgul, bírni fogja-e ezt az iskolát. Mi a fene van mindenkivel? Atyavilág, nem is gondoltam eddig rá, hogy ezt esetleg nem bírni is

lehet! Mindegy... Azt is mondta Katika, hogy nem is vagyok olyan büszke, mint amilyennek képzelte. A sarkon vettem egy adag citromos fagyit. Alig belenyaltam, a gombóc úgy, ahogy volt, lezuhant a fűbe. Katika meg menet közben reflexszerűen fölkapta, visszahelyezte a tölcséremre, s mintha mi sem történt volna, nyaltam tovább. Ő se szólt semmit, meg én se. Azt hiszem, összebarátkoztunk.

szeptember 17.

Olyan klassz, hogy nem kaptunk osztályt a főépületben! Eleinte azt gondoltam, ez amolyan degradálása a magyar elsősöknek, de egyre jobban tetszik mindenkinek. Ráadásul rajtunk kívül még egy szlovák osztály is van itt. A gimnázium épülete mögött, át az udvaron, annak is a legvégében, a sportpályák mellett van egy kis ósdi házikó. Az idősebbek úgy mondják, a Sziget, hát itt van az I. D osztály, mellettünk a sífelszerelések, a földrajzsztár

meg az angolnyelv-terem, ahová minden angol tanuló osztály elzarándokol. Így lassan-lassan mindenkit megismerünk. Persze, azt még nem sikerült megállapítanom, mi a lényege ennek az „angolnyelv-teremnek”, mert ugyanolyan, mint a többi osztály. Illetve, kisebb, tömve van padokkal, lépni is alig lehet benne. Viszont a falon függ egy angol nyelvű jelmondat. Lehet, hogy emiatt járnak ide angolozni a felsőbb osztályok?

október 2.

Már egy hete csak őszi idénymunkára járunk. Itt mindenki úgy mondja, hogy brigádba, még az osztályfőnökünk is. Nem tudom, hogy állhat a mezőgazdaságunk, ha a mi tizennégy éves segítő kezeinkre is szüksége van! Ma is szüretelni voltunk egy falusi szövetkezetben. Tündével ketten álltunk egy szőlősor egyik felén kannáinkkal, majd lefagyott a kezünk. A másik felén két másodikos fiú, nem ismertük

őket, nem is beszélgettünk. Felfigyeltem rá, hogy az egyik matikáról, mindenféle feladatmegoldásról tart kiselőadást a másiknak. Uramisten! Hova kerültem! Egyébként Tündének is ez volt a véleménye. Úgyhogy időnként nagyokat kuncogtunk mi ketten, a sor innenső felén a „matikuson”. Észrevehette, mert egyszer csak meglehetősen modortalantul átkiabált, hogy mit, hülye lánka, szedd inkább a szőlőt! Érdekes, hogy csak egyes számban szólított fel, s azt is tudni lehetett, hogy rám gondol. Biztosan az én tekintetemből sugárzott jobban a hülyeség. Nagyon megsértődtem, éppen ezért szóra sem méltattam, inkább helyet cseréltem az egyik nagyon rokonszenves osztálytársammal, Kollát Gabival. Engem ne hülyézzen senki, főleg ne egy hülye matikus.

október 9.

Az osztályfőnök kijelentette, hogy nemsokára lesz a SZISZ-avatás, és hogy az önkor-

mányzatban mindenféle funkciókat kell betölteni, jobbat nem tud, ha már én vagyok az osztályelnök, addig is, míg jobban meg nem ismerjük egymást, töltsen be én a SZISZ-elnöki funkciót is. Repesek a boldogságtól, már csak ez hiányzott nekem..., addig is.

október 11.

Egy harmadikos fiú, Ihász Feri lett az osztályunk SZISZ-aktivistája. Jaj, nagyon aranyos! Olyan mosolygós, kedves, nagyon segítőkész. Ma ott maradt velem a kihúlt osztályban, hogy segítsen összeállítani az alakuló ülésünk programját. Jól be vagyok tojva, azt sem tudom, mi ez az egész, s nekem kell majd vezetnem. A nem tudom mit fogom nem tudom hogyan nem tudom mit csinálni! Ő, szegény, gémberedett ujjakkal körmölte a jövődöbéli beszédemet, én meg csak nyafogtam neki, hogy sose tudtam szónokolni, jegyzőkönyvet meg magyarul sem tudnék vezetni, nem hogy szlo-

váku! Olyan megnyugtatóan mosolygott rám, olyan kellemes a hangja, s olyan meggyőzőek az érvei, hogy már nem is izgulok annyira.

október 17.

No, megvolt az első SZISZ-gyűlés, amitől annyira félttem. Igaza volt Ferinek, szerencsésen megment. Az osztályfőnök mindig mindenbe belebeszél, állandóan félbeszakított, odaadó tagja a kommunista pártnak, úgyhogy egyáltalán nem kellett volna izgulnom beszámolóim rövideje miatt. Sőt, mintha még hosszúnak is bizonyult volna! Megválasztottuk a vezetőséget, amit az osztályfőnök a múltkor már kijelölt (addig is...), Feri kiosztotta a tagsági igazolványokat, szeretettel gratulált mindenkinek (azt nem nagyon tudom, hogy mihez), aztán együtt rohantunk a vonatra. Olyan ügyesen csináltuk az egészet, hogy még elértük a háromórait. Éppen csak fölugrottunk rá, már indult is. Ahogy szóhoz jutottam, megkö-

szöntem Ferinek a segítségét, s megint olyan kedvesen mosolygott rám, mint a múltkor. Sajnos, ez a mosoly csak félénk, tapasztalatlan lényemnek szól, amolyan bátorító mosoly.

október 28.

Tündével beiratkoztunk az úszókörbe. Ma voltunk először az uszodában. Egyformán nem tudunk úszni, éppen hogy fönnmaradunk a víz színén, bár Tünde mintha egy picivel tovább bírná az erőlködést a gyakorlottabb úszók okozta hullámok hátán. Egyszer csak váratlanul odaúszott hozzám egy fiú, s nagyon kedvesen fölajánlotta szolgálatait, már hogyha tökéletesíteni szeretném egyébként nagyon kecses mozgásomat a vízben. Megköszöntem önfeláldozó igyekezetét, és sajnálattal közöltem vele, hogy pár perc múlva már indulunk is, mivel nekünk minden kedvtelésünk, kikapcsolódásunk, apró-cseprő ügyünk, örömünk a vonat menetrendjéhez igazodik. Velünk

együtt hagyta el a medencét, s az előcsarnokban már várt. Míg szárítkoztunk, minden szavunkat figyelte, leste minden mozdulatunkat. Meghallhatta, hogy Tündét Tündének hívják, mert egyszer csak odafordult hozzá, s a már tapasztalt kedvességgel megkérdezte: Tünde, Tünde, valahol tán vár már rád Csongor? Barátnóm szemlesütve elfordult, hogy arcának pírját leplezze, hiszen ő is ugyanezt kérdezi titkon nap mint nap önmagától. És romantikus lelkével reméli szegény, hogy a válasz hamarosan hófehér paripán érkezik meg szobájának erkélye alá. Ezért most szégyellte magát, hogy rajtakapták, hogy felfedték legféltebb titkát. A kicsit ismerős arcú ismeretlen fiú azonban ebből mit sem vett észre, sokat ígérő pillantását ugyanis rám szegezve egy újabb költői kérdést röppentett szárnyra a dunsztos kis helyiségben: Ó, hát az én Juliskám hol lehet? Ebből következtettem, s talán ez is volt vele a célja, hogy Jancsinak hívják. Valahol már biz-

tosan láttam. Nem emlékszem. De kicsit mint-ha lökött is lenne. Tündének ezúttal más volt a véleménye.

november 5.

Tündével teadélután rendeztünk, az osztályfőnök megengedte, hogy ismerkedjünk. Éppen ezért meghívtuk rá a másodikosokat, mégpedig azért őket, mert minden kedden és csütörtökön ide járnak az angolterembe, s gyakran találkozunk velük a folyosón. Nagyon sok hülyeséget, játékot, mókát szedtünk össze, az volt a benyomásom, hogy a vendégek meg voltak elégedve. Meg a tanár elvtárs is. No, de nem ez a lényeg, hanem hogy háromszor is felkért táncolni egy nagyon ismerős srác, s mikor harmadszor is visszautasítottam – mert én nem táncolok! –, mellém telepedett és faggatott. Mindenfélét kérdezgetett, a nevemet, lakhelyemet, miért vagyok osztályelnök, hogyan tanulok (jaj, istenem, erről jut

eszembe, jövő héten szülői, az első!), mióta járok uszodába, s hogy egyáltalán járok-e még... És akkor beugrott, hát persze, ez az a kedves fiú az uszodából.

– Jancsi vagy, ugye?

– Honnan tudod? – kérdezte nagyon is meglepetten.

És én mit válaszoltam? Hogy mindent tudok. Úgy nézett rám, mint akinek látomása van. Nem tudhatja szegény, hogy anyukám szokta ezt mondani, ha valami hazugságon kap, mint ahogy azt sem, micsoda varázsa van ennek. Ködösít, többet sejtet, mintha az ember csak úgy egyszerűen megmondaná, honnan tudja.

Tetszik a fiú, kedves, kicsit félénk, de mesziről sem olyan bunkó, mint én. Ám abban, hogy kicsit lökött is, mégis nekem lehetett igazam, nem a Tündének, mert nem bírta a szentnek sem megjegyezni a nevem. Vagy engem nézett lököttnek, s azt hitte, beveszem, hogy

őt ennyire nem érdekli az egész. Meg az a színjáték a faliújsággal! Örökösen oda rohangált, irtó idegesítő volt, mikor kiderült, hogy a nevemet jár olvasgatni. Nem baj, akkor is helyes. Tünde szerint is. Meg aztán, mikor az álmásra kísért, már kívülről fújta. Le sem lehetett lőni, egyfolytában a nevem ismételte. Az én nevemet még soha senki nem mondta el ennyiszor.

Aztán mikor itthon leszálltam a vonatról, összetalálkoztam Zsílek Ildivel, aki szintén másodikos, s részt vett a teadélutánunkon. Egy kicsit beképzeltnek tűnik, nem ismerem közelebbről, mindenesetre nagyon lekezelően kérdezte, hogy te, csak nem a Tótfalusi Janival jársz? Én annyira megijedtem attól, amit kérdez, hogy rögtön rávágtam a nemet, ami rendben is volna, csak azt nem értem, miért ijedtem meg annyira. Szerencsére hamar elvált az utunk, úgyhogy nem kellett folytatni a kellemetlen beszélgetést, én mindenesetre hazá-

ig annak örülgettem, hogy most már tudom a fiú teljes nevét. Hát, hiába, én mindent tudok!

november 8.

Angoljuk volt, ott beszélgettünk a folyosón, mert beszólt értem az osztályba. Kiderült, hogy ő az a hülye matikus, akivel a szőlőt szüreteltük. Szerencsére nem is olyan hülye. Sőt, egyáltalán nem hülye.

november 12.

Ma volt az első szülői értekezlet, be voltam tojva, mert tele vagyok hármassal, de nem volt semmi baj. Anyukám vígan jött haza, állítólag azt mondta az oszi, hogy nagyon aranyos kislány vagyok, meg hogy: azért nem olyan, mint a bátyja; meg hogy: szervezőtehetség. Ezek szerint jól gondoltam, hogy tetszett neki a tea-délután.

november 15.

A srácaink minden óra előtt a pályán fociznak, egy megfigyelőt küldenek a sarokra, aki jelzi a tanár közeledtét. Akkor az egész banda egyszerre betódul az ajtón, s az én legnagyobb csodálatomra, mire pedagógusunk el-sétál az asztaláig, az egész osztály vigyázzban áll a padok mellett. Ma is így volt, ma is szé-gény szemüveges Kollát Gabi volt a leső, dör-mögő hangján oda is kiáltott, hogy jöőön!, mindenki berohant, az oszi meg csak őt látta, csak őt hallotta, a fél óra azzal telt, hogy min-den aljas, alattomos féregnek elmondta sze-rencsétlen Gabit, még példálózott is a többi-ekkel, hogy bezzeg azok rendben készülnek az órára: – Úgy látszik, Kollát fiam, csak ma-ga tud már mindent, mert egyedül magának nincs szüksége az ismétlésre – et cetera, et cetera, még felelni is kihívta, bevágott neki egy ötöst töriből, az a nagy mulya kölök meg csak állt, egy szót sem szólt, hogy hisz a tanteltás

fia is, meg foci, meg mindenki, csak ő egyedül nem... Csak nézett azzal a jószágos nagy szemével a pad alá, és senki meg sem szólt, a nagy eszű eminens Zsolnai Lacika sem, aki a barátjának nevezi magát, meg az egész focizás az ő ötlete mindig, akárcsak, hogy a Kollát Gabi legyen a leső... Én meg egyre saporábban kapdostam a levegőt, remegni kezdett a bensőm, aztán a kezem, éreztem, kipirulok, mindjárt elönt a méreg, főleg az oszi nyálas szájú alattomos fiacskája miatt, aki nem áttallott még kárörvendően röhögni is..., és akkor, ott az első padban, abban a pillanatban tudatosult bennem, miért is én vagyok (addig is...) az osztályelnök, s fölugrottam:

– Tanár elvtárs, kérem, elnézést, de félre tesszik érteni a helyzetet.

És elmondtam neki szépen, tisztességesen, aránylag visszafogottan, hogy bár nem az én tisztem volna mindezek közlése, mert leányzó lévén nem fociztam, de ha fiú volnék, biz-

tosan én is köztük lettem volna, s már megbocsásson az egész osztály, de nem tartom tisztességesnek, hogy szemrebbenés nélkül magukra vállalják a szorgalmas, ismételtető gimnazista szerepét, s az erkölcs magaslatán érezve magukat, hagyják, hogy egy ártatlan társukat lemocskosgazemberezzék. Különb mint osztályelnök (addig is...) kijelentettem, hogy a fiúk közül egyedül Kollát Gabi ismételt volna az osztályban jól nevelten, ha a többi srácnak nincs szüksége rá, hogy jelezzen. Persze, Tünde azonnal csatlakozott:

– Igen, tanár elvtárs, ez így volt.

Aztán néhány fiú is elmotyogta, hogy fociztunk, meg ja, mind kint voltunk, Zsolnai Laci hátradőlve a székén csak ennyit mondott:

– Igaza van az elnök elvtársnőnek.

Az oszi csak bámult tátott szájjal, kivillant az összes aranyfoga, vigyorgott, bólogatott, majd annyit szólt, hogy örül ennek a nagy összetartásnak, látja, gyorsan összekovácsolódott az

osztály, még új anyagot is elfelejtett föladni, kicsöngettek, és elhúzta a csíkot. Semmi elnézést, Kollát fiam, félreértés történt, mintha a Kollát Gabi csak egy fikció lett volna, mintha nem lett volna elmondva minden aljas csalónak, mintha nem is kapott volna érdemtelenül ötöst. Az meg odajött hozzám, odaállt esetlenül fölém a hajlott hátával, zavartan megvakarta az orrát:

– Kösz, nagyon jólesett, de nem köllött volna, még bajod lesz miattam.

A többiek meg lerohanták, miért ilyen hülye, hát nem elég szólni, hogy jön, hanem közben futni is kell!

Ez a nagyszünet után volt, a hetedik órára jöttek a harmadikosok az angolterembe, Madari Robi, nagyon jópofa srác, meg lehet rajta szakadni, meg a barátja, Horváth Robi, aki már kevésbé, az embernek kilencvenfokos szögben kell hátra meghajolnia, ha vele beszél, annyira belehajol a képébe. Szóval ők

már tudták, hogy valami történt nálunk, mert-hogy az oszink eldicsekedte, micsoda osztá-ly-a van, micsoda osztályelnökkel.

Ebédre menet csatlakozott hozzánk a Jan-csi fiú, s ő is mondta, hogy hallotta a harma-dikosoktól, milyen klassz kis karakán csaj va-gyok. El kellett mesélnem az egészet, amire azt mondta, nem hiszi, hogy náluk szólt volna valaki.

– Úgy csodállak téged, Lilla, olyan, mintha nem is elsős volnál.

Talán, mert már betöltöttem a tizennégyet, s nem tudom, mi vár, mi vár, mi vár rám.

november 26.

Zsolnai Laci ma lerohant, miért engedem meg, hogy a harmadikos fiúk ide járkáljanak utánam (?), no meg főleg a Tótfalusi Jani, mit kell neki más osztályba járnia, az elsős fiúk hol keressenek lányt, a negyedikben? Nem tu-dom, mi baja van, a harmadikos fiúk nem te-

hetnek róla, hogy itt van angoljuk, mint ahogy a másodikosok sem. Arról meg én nem tehetek, hogy ilyen marha jópofa vagyok...

november 29.

Ma Sörényi Laci állt elő ugyanazzal, amivel a múltkor a Zsolnai. Neki is ezzel a Tótfalusi Jánossal vannak problémái, csakhogy Zsolnai Lacitól eltérően ő szerelmet is vallott nekem. Igaz, mikor már vagy hatodszor veszett el az örökíróm, ő vett nekem egyet, s éppen a múltkor, azon a bizonyos teadélutánon adta át ünnepeles keretek közt, amelyiken én aztán csak a Jancsikával beszélgettem végig, de hát nem is sejtettem, hogy Sörényi Lacit ilyen érzelmes szálak fűzik hozzám. Most egy kicsit szégyellem magam, mert olyan csalódottnak látom őt, meg egy kicsit sajnálom is, mert olyan vézna, kicsi, szemüveges alak, örökké bokáig érő nadrágokban jár meg borzasztóan csámpás cipőkben, és annyira akart már

volna magának valamilyen nőügyet, ahogy ezt a srácaink mondogatják. És nem azért sajnálom, mert kicsi és sovány és szemüveges, meg igazából nem is őt sajnálom, hanem magamat, hogy a srác bizalmát elvesztettem. Mert rendkívül művelt, okos fiú, ráadásul gondolkodik is. Néha túlságosan is merészen, de talán éppen emiatt lehet vele olyan jókat vitatkozni, s mindig valami újat, valami addig ismeretlen felfedezni. Nem szeretném, ha elfordulna tőlem, olyan jó barátom lehetne. Azt meg mondtam neki, hogy én nőügynek amúgy sem vagyok alkalmas, nem is leszek én soha senkinek a nőügye, s már csak ezért is beláthatja, hogy mindenkié meg pláne nem lehetek.

– No, ha te nem leszel, akkor ki lesz? Talán a Magdi, nem? – s lemondóan az utolsó pad felé bökött, ahol nem éppen a szépségéről és eszességéről híres osztálytársunk ült. – Leszel te, Lilla, leszel, sok mindenkinek leszel te még a nőügye, sokan fognak még álmatlanul forog-

ni miattad, mint most én, ha hiszed, ha nem. Ahogy én most látom, fog még a nagy Tótfalusi Jani is, no de az már nem az én bajom. Kár érted, Lilla...

Hát ilyen! Csak most, hogy itthon ülök és írom mindezt, döbbsentem rá, hogy ez a Laci szerelmet vallott nekem. Pedig nekem még soha senki nem vallott szerelmet, istenem, hogy éppen ez a kis szemüveges fiú vette a bátorságot! És egyáltalán, mit akart ez azzal mondani, hogy leszek, meg hogy sok mindenkinek leszek, mit jelentsen mindez? Különben is, mi az, hogy kár értem? Úristen, mi nek néz ez engem?

november 30.

Jaj, de helyes dolog történt ma! Róth Peti, aki másodikos és a Jánossal jár egy osztályba, ő az, akinek a szüretkor matematikáról tartott kiselőadást a fiú, szóval ez a Róth Peti biciklivel szokott suliba járni. Minden reggel be-

gördül a főkapun, a gesztenyefa alatt beállítja bringáját a biciklitartóba, leláncolja, s kettesével szedve a lépcsőket fölszalad az osztályba. Azért tudom ilyen jól, mert nagyon tetszik a Tündének, éppen ezért reggelenként ott szoktunk sétálgatni az udvaron, hogy láthassa, én meg közben szintén összetalálkozom a Járossal. Persze, teljesen véletlenül! No, ez a Róth Peti egyébként nagyon virgonc, jópofa srác, de ha a közelébe kerülök, a csuda tudja, miért, egyszeriben szemérmes, szemlesütve szorongó kisdíákká változik, mint aki azt sem tudja, hogyan vegyen levegőt, hová nézzen, merre menjen. Tényleg nem tudom, miért, soha nem beszéltem vele két-három mondatnál többet. Lehet, hogy ellenszenves vagyok neki. Mindenesetre már elég régen nem láttam, amióta ilyen zimankós az idő, nem sétálunk kint a Tündével. Nekem viszont ma reggel át kellett mennem a főépületbe, beszélni egy szlovák csajjal a Juventus ügyében. Ez az

iskolai újság, egyszer, majd ha lesz kedvem, erről is írok.

Szóval, baktatok át a főépületbe, s látom, hogy Róth Peti gyalog közelít a bejárathoz. Amint észrevett, nyelt egy jó nagyot, és bátor-talanul köszönt. Nem tudom, miért, de úgy éreztem, kell még a köszönésen kívül valamit mondanom, mert így az egész annyira kínos és zavart, úgyhogy próbáltam kedvesen áthidalni a feszültséget, s megkérdeztem:

– Gyalog biztonságosabb? – A srác úgy meglepődött, hogy csak annyit mondott nagy hirtelenséggel:

– Ühüm!

De alig kilehelte tétova, zavart ühümjét, abban a szent pillanatban megbotlott a küszöb-ben, s hatalmas robajjal, csattogással beesett a nagy diófa ajtón, be a folyosó kövére, csak remélhetem, hogy nem történt komolyabb baja, mivel tapintatból nem követtem őt azonnal. Tapogtam még egy kicsit az udvaron, mikor

beléptem, Péternek már se híre, se hamva. Egész nap került, még ebédre sem jött, Tünde nagy bánatára. Istenem, erre gondolhatott tegnap Sörényi Laci, mikor azt mondta, hogy sokan fognak álmatlanul forgolódni miattam? Szegény ártatlan fiú, hát minek kellett szólnom? Miért nem bírom tartani a pofám?

december 8.

Nyolcadikos korom óta járok németre Aranka nénihez, egy rendkívül kedves idős hölgyhöz. Most, hogy gimnazista lettem, csak annyiban változott a dolog, hogy hetente kétszer, kedden és csütörtökön, nem kizárólag emiatt utazom be a városba, hanem tanítás után maradok. Nem nagyon szeretem, mert nem mehetek a többiekkel a vonatra, hanem itt, a kihűlt osztályteremben kell kivárni a négy órát, amikor is a németem kezdődik. Ma viszont más volt a helyzet, nem voltam egyedül. János ugyanis ebéd közben a Tündétől tudo-

mást szerzett erről a dolgról, így ő sem ment haza, hanem egyszer csak beállított az osztályba. Nagyon gyorsan kezdett verni a szívem, teljesen egyedül voltunk, kicsit talán félttem is. Azt persze nem tudnám megmondani, mitől, mert csak ült velem szemben, bámult rám olyan furcsa, fátyolos tekintettel, mindenestre én úgy gondoltam, sokkal jobb volna, ha Tünde is itt lenne. Mondtam is neki, kár, hogy nincs itt a Tünde, az biztosan jobban elszórakoztatná, mire ő, hogy isten ments, akkor egyikünk sem jutna szóhoz. Merthogy ő már régóta akar nekem mondani valamit, csak a Tünde, ha elkezd beszélni, le sem lehet állítani, másnak nincs többé esélye akár csak egy hangot is kipréselni a torkán. Ebben van valami, tényleg szeret beszélni, de én sokkal jobban ismerem őt, úgyhogy tudom, gyakran a zavarát leplezi ezzel. Mert ugye ebéden együtt szokott ülni velünk a Róth Peti is, aki neki nagyon tetszik, annak meg elég csak annyit

mondania repedt fazék hangján, hogy: Mi van, Madár? (nem tudom, miért, Madárnak nevezte el Tündét), az én barátnőm, mint valami jelzőra induló magnetofon, azonnal rákezd, hogy erről jut eszébe, a mama szolt édesapának, aki akkor erre azt mondta, ami még édesanyának is szöget ütött a fejébe, hogy nem lesz ez így jó, amire ő, Tünde helyeslően bólintott, és édesapa büszke volt rá, édesanya meg édesapára, és a mama is örült..., és senki nem jut többé szóhoz, és senki nem is ért az egészből semmit, természetesen csak én meg a Tünde. Szóval ma meg ott ült velem szemben a hideg osztályban ez a János fiú, s a Tündéről kezdett faggatni, hogy mi van közöttünk, merthogy elválaszthatatlanok vagyunk, mindenhová együtt járunk, néha kézen fogva, s hogy velem nem is lehet másképpen találkozni, csak Tündéstül, így beszélni sem lehet velem soha nyugodtan, csak a Tündét hallgatni, bár most hálás neki, mert bőbeszédűségé-

nek köszönhetően tudta meg azt is, hogy én minden kedden és csütörtökön itt ücsörgök egyedül, így végre elmondhatja, amit már olyan régen szeretne...

– Most, hogy így Tündétlenül vagyunk – mondta, és jelentőségteljesen rám nézett, miközben nekem már a torkomban vert a szívem, úristen, csak nem akar bántani! – Szóval, most kimondom, amit olyan régen akarok: szövel kezdődik, és köre végződik.

Én meg ekkor az órára pillantottam zavaromban, hogy ne lássa, mennyire pirulok, ott meg látom, hogy tíz perc múlva négy, istenem, biztos nem érek ki a város túlsó végére tíz perc alatt! Hirtelen fölugrottam, szia, mondtam, és futottam egész végig az úton, nem is tudom, hogy Aranka néni miatt-e, vagy inkább amiatt, amit az imént hallottam. Így is késtem öt percet, az egész órából nem értettem semmit, nem hallottam a kérdéseket, csak vaktában válaszoltam. Szerencsére Aranka né-

ni nagyon kedves, nem haragudott. Csak annyit mondott, hogy a bátyám más volt.

december 12.

Ma Tündével ellógtunk a matekgyakorlatról. Ez az óra az utolsó minden hétfőn, a kémiai osztályban folyik, úgyhogy remélem, nem tűnik föl a tanárnak azok közt a hatalmas padok közt két silány hiányzó. Csütörtök óta nem láttam a Jancsi fiút, azóta, hogy megmondta azt a nagyon fontosat, én meg elszaladtam. Egész hétvégén nem tudtam mit kezdeni ezzel a teherrel, mázsás súlyként nehezedik a lelkemre, csak nyomja, nyomja... Elmondtam a Tündének, hogy mi történt, aztán kitalálta, menjünk akkor ebédre a matekgyakorlaton. Merthogy a másodikosoknak épp abban az időben van ebéd-szünetjük. Hozzá tartozik a dologhoz, hogy Tünde hozzám hasonlóan szintén utálja a matikát, szereti az izgalmat, a kalandokat, s ami nem kisebb ok a lógásra: a Róth Petit is. Róth Pe-

ti semmit sem tud a dologról, mert Tünde csak messziről szemléli őt. Mire odaértünk az ebéd-
lőbe, a fiúk már ott ültek. Én büszkén fölvetett
fejvel beálltam a sorba, Tünde végig azt duru-
szolta a fülemben, ne legyenek már ennyire ke-
gyetlen, szegény Jancsinak majd kiesik a sze-
me, annyira bámul rám, biccentsek legalább
felé. Hát én nem biccentettem! Még a végén
azt hiszi, elszédíthet azzal, amit mondott. Nem
is ültünk hozzájuk, mert én nem akartam. Azt
mondta a Tünde, hogy nagyon hülye vagyok,
bár csak neki mondana ilyet a Róth Peti, tud-
ná, mit csináljon. Aztán addig bökdösött, hogy
nézzek már oda szegényre, hát végül odané-
ztem. Az csak ült, fátyolos tekintettel bámult
rám, kezében tejespohár, tartotta és bámult,
emelte a szájához és bámult, emelte – és a nya-
kába öntötte a tejet. Róth Peti repedt fazék
hangján fölvisított: – Mi van, Totó, elaludtá? –
Mi meg húztuk a csíkot a Tündével, egész
úton azt hallgattam, milyen hülye vagyok.

december 13.

Nem derült ki, hogy ellógtuk a matekgyakorlatot. Ma angoljuk volt a Szigeten, de ő nem jött.

december 20.

Egész héten nem láttam, és ma sem jött angolra, nem tudtam, mi lehet vele. Aztán Tünde fölálodozta magát, odament a Róth Petihez, s megkérdezte tőle, mi van a Janival, mert szeretne vele beszélni. Mármint hogy ő, ki más?! Kiderült, hogy egész héten beteg. – Megfázott a tejtő! – mondta nagy hangon, közben jelentőségteljesen rám kacsintott.

december 23.

Utolsó nap a téli szünet előtt. Ma volt az elsősök avatása, az úgynevezett immatrikuláció, meg a gólyabál. Az egész nap ezzel ment el. A harmadikos fiúk szervezték, beöltöztek mindenféle maskarákba, lányruhákba, és a ta-

nítási órákkal nem törődve járták az első osztályokat. Mondták már előre Madari Robiék a harmadikból, hogy nem úszom meg, mert a legszebb lányokat elrabolják és megkínózzák, de persze, nem hittem el. Egyrészt korántsem vagyok a legszebb lányok, másrészt pedig, nem élünk a középkorban. Második óránk kémia volt, egyszer csak berobbant az ajtó, betódult egy csapat maskaraság, néhány lányt kihurcoltak, noná, hogy engemet is... Én nem tudom, miért nem maradhatok ki soha a hülyeségből? Aztán ott a Sziget folyosóján jól bekenték a képünket fekete cipőkrémmel. Négyen-ötven lányok ott visítottunk, mint a kismalacok, aztán betódultunk a mosdóba, s próbáltuk a jéghideg vízzel valahogy lemosni a bokszt. Nagy nehezen sikerült ledörzsölnöm az arcomról, de a nyakamon meg a pulóverem nyakán ott maradt a nyoma, a szagáról már nem is beszélve. Egész nap úgy éreztem magam, mint egy fényesre boksztolt bakancs.

Később megtudtam, hogy Ihász Feri, az aktivistánk intézte így a dolgokat, már ami engemet illet. No, de ez csak a kezdet volt, mert délután a Csemadok épületében kezdődött az igazi nagy avatás. Minden elsősnek rajzlapból készített, hatalmas zöld számárfület gumiztak a fejére. A színpadon pedig a harmadikos fiúk amolyan középkori ítélőbíróság képében, hóhérruhában, miegyebek. Egy hosszú papírtekercsről felolvasták, hogy mit nem szabad tennünk ezentúl, és mit muszáj, aztán egyenként föl kellett mennünk a színpadra, s mindent végigcsinálni, amit mondanak. Például beledugni a fejünket egy vécékagylóba, hagyni, hogy bekenjék az arcunkat lekvárral, mustárral, hogy fejbe vágjanak egy húsklopfolóval meg egy hatalmas, vaskos könyvvel és hasonlók. No, de ezek után végre igazi gimnazisták lettünk, megszűntek a felsőbb osztályokba járók kiváltságai felettünk. Meglehetősen kellemetlen volt az egész, de számomra csak ez után

jött az igazán kínos dolog. Megszólalt a zene, kezdődött a tánc. Ahogy én nem szeretek táncolni! Az igazat megvallva nem is tudok. Frászt kapok, ha megszólal a zene, és nekem esetleg mozognom kell rá. Hát, ma is frászt kaptam, nem is egyszer. Először akkor, mikor a színpadon állva lekvárosan, mustárosan megláttam a lent röhögő tömegben Tótfalusi János méltatlankodó arcát. Aztán meg a zene hallatára. Le is ültem gyorsan a fal mellé az ajtónál. Úgy tettem, mint akinek valamilyen nagyon fontos elintéznivalója van, kotorásztam a táskámban, szortíroztam a Juventus-anyagokat. Egyszer csak ott állt fölöttem a Jancsi. Természetesen visszautasítottam, köszönöm, nem táncolok. Ültünk most már ketten a fal mellett, az ajtónál. Döcögve, akadozva indult a beszélgetésünk, de nem kellett nagyon sokáig kínlódnunk, mert megjelent Ihász Ferike (ekkor kaptam frászt harmadszor), s ő is táncolni hívott. Természetesen neki is ugyanazt mond-

tam, ültünk tehát immáron hárman a fal mellett, az ajtónál. Feri magyarázkodott, hogy mondani szeretne valamit, de nem most, majd később, Jancsi meg egyre csak azt kérdezgette, mikor megyünk már táncolni. Mint a perces! Ekkor kilépett a tömegből Horkai Feri egy másik harmadikos fiúval – fölismertem, ők bokszoltak be délelőtt –, megkaptak két oldalról, s már benn is álltam egy táncoló kör közepében egyedül, rivaldafényben, hú, de rossz volt! A világért nem akartak visszaengedni, végül nagy nehezen rábírtam őket, hogy jöjjenek oda velem a két fiúért, akiket az imént kikosaraztam. Így táncoltunk hármásban, Feri, Jancsi meg én a kör közepén. Három-négy számot tapoghattunk végig, amikor azt látom, hogy Ihsász Feri kabátban, fordul ki az ajtón. Horkai Feri mondta aztán, hogy hazaindult, merthogy nem érzi jól magát. Jancsi meg egyre csak azzal volt elfoglalva, hogy az avatóimat szidalmazza, mivel elviselhetetlennek tartotta

azt a förtelmes bokszt- meg mustárszagot, amit feléje árasztottam. Tényleg hülye, jól gondoltam én az év elején. Mindig az első megérzésre kell hagyatkozni! Mondta csak a magáét, én meg Ferikére gondoltam, a szomorú nagy barna szemére, meg arra, hogy annak idején a hideg osztályban gémberedett ujjakkal körmölte a beszédemet, és közben tudtam, hogy ez a fiú már többé nem akar nekem mondani semmit...

Hát, ennek is vége lett. Sietnem kellett a vonatra.

december 25.

Szép volt a karácsony, sarkantyús csizmát kaptam, a bátyámtól meg egy klassz kis fa totemarcot bőrcsíkon a nyakamba. Meg sokat beszélgettünk, megvédett az anyuka előtt, mondta neki, ne szidjon, nem érdekes, milyenek a jegyeim, nagyon okos lánka vagyok. Meg hogy gondoljon csak az ő osztályukra, mi

lett abból a sok magolós, tiszta egyes csajból.
Olyan jólesett. Olyan jó hozzám, amióta egyetemista. Mégiscsak jó, ha az embernek van egy nagyobb testvére, aki megvédi.

1978

Akarsz-e mindig, mindig játszani,

*Akarsz-e játszani mindent, mi élet,
Havas telet és hosszú-hosszu őszt,
Lehet-e némán téát inni véled,
Rubin-téát és sárga páragózt?*

január 2.

Hát, ismét elmúlt egy karácsony, egy év, és vele együtt elmúlt a mi téli szünetünk is. Én személy szerint ugyan nem bánom, végre fölvehetem az új csizmám.

január 4.

János megdicsérte a csizmám. Mondta, hogy nekem mind olyan különleges dolgaim vannak, más vagyok, mint a többi lány. Nagyon tetszik neki a kabátom is, amit még tavaly vettünk Pesten. Az a bokáig érő mustár színű, barna sze-

gélyes pelerinnel és kapucnival. Mikor abban vagyok, mindig megjegyzi, hogy ő még ilyen szépet nem látott. Mégis igaza volt anyukának, amikor nem akarta megvenni nekem a fekete műbőrt, hiába kértem, hogy mindenkinek olyan van. Azt mondta, éppen azért, ne akarjak olyan lenni, mint amilyen mindenki. Meg, hogy inkább örülhetnék, hogy nem kötelező egyenruhában járni. Még szép! Ilyen kabátom tényleg csak nekem van, de lovaglósizmája még egy harmadikos szlovák lánynak is. De Tünde azt mondta, hogy nekem jobban áll.

január 8.

Ma Bircsák kihívott fizikából, merthogy mindjárt itt a félév, és nagyon rosszul áll a szénám. Most már még rosszabbul, mert nem tudtam megoldani a példákat a táblánál, a szövegelés meg nem nagyon érdekli, így négyest adott. Azt mondta, húsz szorgalmi példáért ad egy egyest. Ebéden megint Jánosékkal voltunk, ellógtuk

Tündével a matekgyakorlatot. Mondtam neki, hogyan jártam, meg hogy nem tudom, hogy fogok húsz példát kiszámolni, mire ő, hogy sehogya, olvassak csak nyugodtan, majd ő kiszámolja, nekem elég lesz csak átírnom. Megígérte, hogy holnap elhozza a nagyszünetben.

január 9.

Elhozta. Olyan aranyos volt. Egy nagy borítékban leragasztva az angolkönyvembe csúsztatta. Éppen azt tanultam a szünetben, amikor megjelent. Csak annyit mondott, hogy ne felejtsem el átmásolni. Éppen most fejeztem be. Hát, nem mondom, még ez sem ment simán. Nem értem, hogy szeretheti valaki a fizikát vagy a matikát, egykutyá. Egyáltalán, hogy lehet ezt érteni?

január 11.

Jaj, de égtem ma fizikán. Olyan ennyivaló ez a Bircsák tanár elvtárs, annál is inkább kelle-

metlen számomra ennyire hülyének lenni előtte. Rögtön az óra elején jelentkeztem, hogy megcsináltam a szorgalmit. Olyan furcsán biggyesztett, és intett a szemével, hogy fáradjak ki. Elé tettem a füzetem, belelapozott nagyon komoly képpel, aztán lassan rám emelte a tekintetét, láttam, rögtön tudta, miről van szó. Éreztem én, hogy túl bonyolultak azok a példák énhozzám!

– Szép írásod van, Lilla – mondta, és azzal a jellegzetes sziszegő nevetésével rábökött egyre a húsztól. – De te is tudod, ez nem elég a fizikaosztályzatodhoz. Viszont remekül megoldottad ezeket a feladatokat otthon – ezt az otthont olyan huncut nyomatékkal mondta –, nocsak, mutassuk meg a többieknek is itt a táblánál. Mondjuk, ezt... – s már diktálta is.

Forgott velem a tanterem. Azt hittem, elsüllyedek. Zsolnai Laci becsületére váljék, hogy az utolsó padból a lehetetlent megpróbálva igyekezett sügni. Persze, én tudtam,

hogy ha valaki valamit nem ért, nem értett és nem is fog tudni soha, annak súgni tök fölösleges. Álltam ott a tábla előtt, mint számár a hegyen, ebben a baromi krétaínséges világban elmorzsoltam egy majdnem egész új krétát, s végig Karinthy rossz diákja lebegett a szemem előtt, öltögette rám a nyelvét, meg fügét mutatott, mintha nem lett volna amúgy is elég a bajom – úgysem hiszi el senki –, a röhögéssel kellett küszködnöm. Szerencsére Bircsáknak nagyon jó a humorérzéke, bólogatott csak sokat sejtető apró pillantások közepette: – Látom, nem szoktad még a közszereplést, semmi baj, nézd még át egy picit ezeket a példákat, s a jövő órán jelentkezz.

Szünetben a Zsolnai Laci meg a Sörényi Laci meg az Urbán Viktor lerohantak, hogy lehetek ennyire hülye... Mert megértik ők, hogy annyira okos vagyok, hogy a fizikához, matematikához, kémiához és semmi kézzel foghatóhoz halvány gőzöm ne legyen, de legalább, ha

már észre nem is vettem, a sűgásra figyeltem volna, hogy megtudjam, a Bircsák lediktálta nekem az egész példát, megoldás, eredmény, slussz-passz minden. Ekkora hülyét, elég lett volna bemondanom, hogy eredmény, elolvasni az utolsó számot és meghajolni.

– De hülye lánka vagy te, Lilla, nem vetted észre, hogy a Bircsák ugyanazt tette meg érted, amit a Jani, csak ő nyilvánosan, az osztály előtt. De különben azok a hülye pofák is, amiket ott vágta!... Mit csináltál te tulajdonképpen a tábla előtt, mert hogy a fizikára nem gondoltál, az egyszer szent!

Mikor elmondtam nekik, hogy Karinthy-n mosolyogtam magamban, és minél jobban akartam koncentrálni a fizikára, annál inkább a rossz tanuló felelete tolakodott elő agyamból, szinte hallottam a bényegzet mínusz pluszmínusz négyzetgyök bémínusznégycészerkétát meg a tanár úr kérem, én készültemet, aztán erről eszembe jutott, hogy legfőljebb átmegyek kü-

lönbözeti vizsgával a polgáriba, és katonai pályára lépek, arról eszembe jutott Orosz, a tornatanár, meg hogy nem tudott a múltkor felnyomni a kötélre, arról meg megint Karinthy, ahogy lóg a szeren. A három fiú meg tátott szájjal bámult rám. Kicsit mintha sajnáltak volna, úgy éreztem, végül Sörényi Laci szólalt meg, hogy gyerekek, ez a csaj annyira hülye, hogy már szinte zseniális. Figyeljétek meg, hogy ebből lesz valami! Noná, hogy lesz, hisz a mai fizikaórán jöttem rá, hogy már most tiszta Karinthy vagyok.

január 13.

Két napig a hülye fizikapéldákat magoltam, közben Jancsikám (bocsánat, János, ugyanis allergiás a Jancsira!) csinált még húszat, mert hogy a Bircsák szólt neki, máskor egyszerűbbeket válasszon egy szavalónak, a szép magyar beszéd kerületi bajnokának, egy bölcselkedő irodalmárnak, egy olyan nem

elég, hogy lánynak, de még aki nem is ezen a földön jár. Csak egyszerűeket, Tótfalusi fiam, mondta neki. Olyat például, hogy v egyenlő es per té, azt talán képes lesz megtanulni. Nem is tudtam, hogy Bircsák ilyen jó véleménnyel van rólam. Megtisztelve érzem magam. Kár, hogy nem ő a magyar szakos. No, de ott tartok, hogy ma aztán alaposan be voltam rotyogtatva, mikor jelentkeztem, hogy tanár elvtárs, kérem, szeretném bemutatni a szorgalmi feladataimat. Mivel nem elég, hogy 13-a, még péntek is volt, a lehető legválasztékosabb modoromat választottam, s a legtökéletesebb magyarsággal formáltam szavaimat (ha már erre is így odafigyel!). Mivel ma volt az utolsó lehetőség a javításra, nem voltam egyedül. Bircsák mindenkivel megcsinálta azt, amit velem a múltkor. Amikor én kerültem sorra, rám nézett, elmosolyodott és megkérdezte, hogy van a Tótfalusi Jani. Visszamosolyogtam, s mondtam, hogy nagyon remélem, jól. Ekkor

megkérdezte, nem csináltam-e véletlenül még húsz példát. Mondtam, mennyire hálás vagyok a kérdéséért, lányos zavaromban jut eszembe: dehogyisnem. Ekkor ez az arany ember már hangosan nevetett.

– Látod, ezek a hozzád való példák! Azért jól megdolgoztál velük, nem?! – És telesziszegte-szöszögte az egész osztályt. Szó nélkül beírt két egyest, és kifelé menet még odaszólt: – Remélem, viszed valamire, ékesszóló Lilla!

február 1.

Szerencsésen megúsztam a félévi bizonyítványt, már amennyire szerencsésnek nevezhető ez a sok hármás a színegyesek után. Anyuka nagy sóhajtozva kezébe vette, s csak annyit mondott, hogy gyönyörű. Apu is fölé hajolt, de rögtön el is fordult. Aztán kifelé menet csak úgy magának, vagy nem tudom, kinek, mert rám nem nézett, elkezdte mondogatni, hogy nem tudja, mi lesz így belőlem, a mai világban, ami-

kor az a minimum, hogy valakinek érettségije van. Meg hogy neki nincs arra pénze, hogy lefizesse a továbbtanulásomat, ha én így folytatom, majd ott fogok ülni a falu végén a széntelegen, és a fuvarosoknak pecsételgetem majd a szállítólevelet. Aztán anyuka is csatlakozott, előhozta megint a bátyámat, hogy ő sem szeretne a matekot meg a fizikát meg a kémiát meg a földrajzot meg a biológiát, mégis kitüntettetett volt végig. Meg hogy nem lehet csak azt tanulni, amit az ember szeret, hja, kislányom, mennyi mindent nem szeretek én is, és mégis meg kell csinálnom. De hála istennek, ezen is túl vagyok, kibírtam. Mindenesetre, ahogy elnéztem, hát egyszerűbb volna, ha év végére a magyart, a törít, az oroszot meg az angolt hármásra javítanám, mint fordítva.

február 9.

Népszerűségem a régi, azóta is járnak utánam a másodikos, harmadikos fiúk az osztály-

ba, mind velem akarnak beszélgetni, kérnek ezt-azt, megpróbálnak meghívni valahová, moziba, diszkóba, persze, mindet visszautasítom, mondván, hogy korai még a konty nekem. De azért, bevallom, jólesik ez a határtalan körülrajongás. A napokban viszont, mint ha elcsendesedett volna a dolog. No, ma kiderült! Szülői értekezlet, anyukám holtsápadtan jött haza. Már nem azt mondta az oszi, hogy aranyos kislány vagyok, hanem hogy miattam kénytelen volt kitiltani a második-harmadikos srácokat az osztályból, merthogy úgy döngtek körülöttem, mint a darazsak, és hogy egy kis elsősnek még nagyon korai udvaroltatnia magának. És hogy – ez a csúcs! – harmadikban esetleg már férjhez mehetek, de addig semmiképpen. Ellenkező esetben el kell hagynom az iskolát. Hát, én azt hittem, elájulok. Még szerencse, hogy mindig mindenről beszámolok otthon, így jó anyám tudta, miről van szó. Uram, Jézus! Én meg a férjhez me-

nés! Tőlem eltiltani a fiúkat, aki még azt sem tűröm el, hogy akár a kezemet megérintsék. Pedig nem egy olyan lány van az osztályban, aki gyakorlatilag már mondhatni, férjhez ment, de a többiek is hol ezzel, hol azzal csókolóznak a teadélutánokon, sulis után a parkban. Talán csak én vagyok meg a Tünde, esetleg a Katika, akinek nem volt még fiúval semmiféle dolga. És most úgy gondolom, hogy nekem nem is lesz soha, mert én azt el nem tudom képzelni, hogy engem valami idegen fiú szorongasson, meg hogy a szájamban koto-rásson. Fúj! Ez a szegény, gyagyás oszi meg pont engem félt, az én erkölcseimért aggódik, mikor a János is mindig azt kérdezi tőlem, hogy mondd meg nekem, Lilla, mit lehet veled egyáltalán kezdeni. Hát, azt biztosan nem, amire ő gondol. Nagyon jókat lehet például beszélgetni velem, meg röhögni. Meg hallgatni. Szerintem ezért is kerestek épp engem a harmadikosok. Mert azt egyikük sem mondta

soha, hogy feleségül akarna venni a napokban... Ennek az oszinak teljesen elment az esze! Hiszen én még csak tizennégy éves vagyok! A János tizenhat, és a harmadikosok sincsenek több tizenhétnél. Hát hová kerültem én?

február 22.

Ma csütörtök, úgyhogy németre kellett mennem. Annyira utálok már, úgysem tanulok meg semmit. Meg aztán ez a János is ott ül velem az osztályban, míg várom, hogy fél négy legyen. Egyre inkább megy az agyamra az a kisfiús beszéde. Ma például mi volt a témája?! Azt mondta, ha én abbahagyom a németet, akkor ő is otthagyja a zeneiskolát. Merthogy hegedűre jár. Pedig, mondja ő, micsoda nagy kár volna, ugyanis ha elvégzi, akkor majd miután feleségül vesz, lakodalmakban hegedülhetne, s ezzel egy csomó pénzt kereshetne nekem. Nekem!!! Jézus Mária! Nem tudtam, hogy sírjak-e

vagy nevessek, úgyhogy a kettő közt valami furcsa, nyüszítő hangot adtam ki. Kész rémálom, s mert vizuális alkat vagyok, már látom is magunkat mint vén tót feleségestül, hónunk alatt hegedűvel, megyünk a lagziba. – Mi bajod van? Tudod te, mennyit lehet azzal keresni? – És csak kezdte előlről. Hát én még ilyet nem értem! Én el fogom olvasni Kafkát... Ahogy a bátyám mondta, ott lehetnek ilyen abszurd helyzetek. Mondom neki, te megőrültél, engem a hegedűvel a világból kikergetsz, de nem is ez az érdekes, ez a te bajod, hanem a múltkor az oszi, most meg te, mindenki meghibbant? Vagy talán meg akarsz nősülni? Azt mondja erre, hogy neki komolyak a szándékai, bár még nem nősülhet, de érettségi után, mondjuk, úgy másod-harmadéves egyetemi hallgatóként! Atyavilág! Komolyan kezdek aggódni. Mégiscsak velem lehet valami baj, mert az nem létezik, hogy én körülöttem mindenki hülye, csak egyedül magam volnék normális. Meg a Tünde.

február 23.

Ma folytatta, ahol tegnap abbahagyta. Olyan kellemetlen nekem, hogy amikor a fizikapéldák kellettek, akkor jó volt, most meg nem bírom elviselni, de nem tehetek róla. Tisztában vagyok azzal is, mennyire bunkó, merev, hidegen kimért vagyok... Egyszerűen idegeimre megy az az odaadó rajongása, hogy örökké kísérget, hogy nincs egy lélegzetvételnyi szabad pillanatom anélkül, hogy ne lesné, mit óhajtok, vagy éppen mit készülök tenni, mondani, ne adj' isten, kérdezni. Mert a kérdésektől nagyon fél, ó, nagyon zavarba lehet őt velük hozni! No, mindegy, ez nem is érdekes. A lényeg, hogy ma megmondtam neki végre, hagyjon engem, mert ezért rossz a bizonyítványom is, meg az oszi is rossznéven veszi, meg egyébként is, nem akarok férjhez menni, soha, én könyvtáros akarok lenni vagy népművelő. Utólag magamnak is marha nevetséges volt ez az indoklás, mintha a könyvtárosok nem mehet-

nének férjhez. De mellékes, ő észre sem vette, hanem rögtön lelkesedni kezdett, hogy jaj, könyvtáros így meg jujha, könyvtáros úgy, meg hogy ő azt hitte, valami más, író vagy színész vagy valami művészféleség... Annyira belejött a lelkendezésbe, hogy én csak néztem tátott szájjal: mi baja ennek? Mért olyan jó neked, hogy én könyvtáros akarok lenni? Aztán kibökte, hogy az ő anyukája is könyvtáros. Nofene! Első gondolatom az volt, hogy ez teljességgel lehetetlen, kitől kapta akkor ezt a marha racionális matikus agyát, mert az apja meg újságíró vagy mi. A másik gondolatom a megvilágosodás maga: hát ez annak örül, hogy amíg ő hegedül a lagziban, én az anyjával rendezgethetem a könyvtárat! No nem! Ennek véget kell vetni, amilyen hamar csak lehet.

március 5.

Tavaszi szünet. Végre egy kicsit nem kell tanulni, bár a sulis azért hiányzik. Igaz, csütörtö-

kön be kell mennem a városba, Aranka nénihez németre. Pedig olyan szép, boldog, nap-sütéses idő van, s csak azért, mert év közben elblicceltem pár órát, most pótolhatom.

március 7.

Ma fölhívott János, és közölte velem, hogy pontosan tudja, holnap utazom, ezért fölösleges is szabadkoznom, várni fog az állomáson. Hát ettől én – akitől tiltani kell a legényeket! – annyira begyulladtam, hogy egy ideig azt sem tudtam, mit tegyek. Mit akarhat mondani, mit fog velem csinálni? Aranka nénivel már nem tehetem meg, hogy nem megyek, így mást kellett kitalálnom. Jött is a mentő ötlet: az előbb hívtam fel Tündét, és elmondtam neki mindent, megkértem, jöjjön el velem. Tünde, hál' istennek kapható az ilyesmire, s megígérte, hogy elkísér.

március 8.

Egy megállóval később Tünde fel is szállt a vonatra, de magával kellett hoznia náluk szünidőző nyitrai unokaöccsét, az Edét. Engem ugyan nem zavart. Ahogy viszont mentünk lefelé a peronról, s az aluljáróból kijutottunk a csarnokba, egy oszlopnak támaszkodva már ott állt a János. Mikor meglátott, elmosolyodott, és elindult felém. Ekkor vette csak észre Tündét, s szörnyen elkomorodott. Szinte már allergiás a barátnőmre, akinek társaságát sosem nélkülözheti, már ha az enyémhez ragaszkodik. – Ezentúl már a rokonságát is magaddal cipeled? – kérdezte, miután bemutatuk neki Edét. Aztán nagy mérgesen elindultunk a város felé, virágüzletbe kellett mennem, nőnap lévén virágot venni a tanárnőmnek. Engem majd szétvetett a düh, hogy megint itt baktat mellettem, nem lehet lerázni, olyan, mint egy gyógyíthatatlan betegség. Ő azért dühöngött, hogy a Tünde már megint itt bak-

tat mellettünk, szintén mint egy kikúrálhatatlan, örökké tartó kellemetlenség. Ilyen hangulatban értünk a virágüzlet elé, mi ketten, Tündével bementünk, a fiúk kint maradtak. Vettem pár szál sárga valamit, nagyon randa volt, de még ennek is örülnöm kellett, annyira nem volt semmi. Alig kiléptünk, elénk állt a két srác, s egy-egy csokrociska hóvirágot kaptunk. Hát, nőnap, rendben, kibírtuk. Mentem tovább, mint a széles szájú béka, ezek hárman meg kísérték egészen a néni ajtajáig. Rám bízták, hogy siessek, megvárnak az utcán.

Aranka néni örült a virágnak, rögtön meg is kérdezte, mikor megy a vonatom. Mikor megmondtam, hogy csak egykor, rendkívül elégedett volt. Mondta is, hogy addig rengeteget tanulhatunk. És végre zavartalanul! Mikor már vagy két órája kínlódtam a nyelvvel, úgy tizenegy körül, kezdtem ideges lenni. Egyáltalán nem tudtam odafigyelni semmire, egyfolytában csak azon járt az eszem, hogy vajon mit

csinálhatnak azok odakint. Biztosan a pokolba kívánnak. Nem sokáig kellett idegeskednem, mert egyszer csak nyílt az ajtó, és a nagy váltópapucsockban, melyeket Aranka néni a tanítványainak készített ki, betápáskodott rajta a Tünde meg az Ede. Szűz Máriám, azt hittem, elsüllyedek szégyenemben! De rögtön meg is nyugodhattam, mert barátnőm nagyon frappánsan kívágta magát.

– Jó napot kívánok, elnézést a zavarásért, Dobosi Tünde vagyok, a Lilla barátnője, ez meg itt az unokaöcsém, Ede. Csak azért bártorkodtam betolakodni, mert itt van autóval az édesapám, s ha be lehetne fejezni az órát, akkor a Lillát is hazavinné, nem kéne neki kigyalogolnia az állomásra. Persze, nem akarok kellemetlenkedni, ha sokáig tart még az óra, akkor elmegyünk.

Állatian meggyőző volt, én is elhittem. Aranka néni nagyon kedvesen rámosolygott, s ahogy befejeztem a fordítást, el is engedett.

Nagy ricsajt csapva, nevetgélve mentünk ki az udvarból, mert közben Tünde elmesélte, hogy nincs is itt az apja, csak a János küldte be őt, hogy valamilyen úton-módon szerezzon már vissza a vénasszonytól. Bezzeg ilyenkor jó neki a Tünde! Szegény, aranyos, finom lelkű Aranka néni, ha látott bennünket az ablakból, akkor már az Isten se mossa le rólam, hogy nyomába nem léphetek a bátyámnak.

János ott állt a kerítés mellett, kezében egy lemez nagyságú becsomagolt valami. Elém állt vele, és felköszöntött. Nem is tudom, milyen alkalomból, belekeverte a nőnapot, meg említette, hogy névnapom is lesz, születésnapom is volt, karácsony, húsvét, a fene tudja, miért, de gratulált. Rettenetesen megijedtem, életemben nem kaptam idegentől ajándékot, fiútól meg különösen nem... Visszautasítottam, mit képzelsz rólam, nem vagyok én olyan! Aztán amikor azt mondta, hogy kettétöri, ha el nem veszem tőle, pedig az LGT prá-

gai koncertje, amiről annyit beszéltem, amire annyira vágytam, s ő csak azért vette meg, hogy örömet szerezzen vele, nagy féltéken átvettem, de úgy égette a kezemet, mintha parazsat tartottam volna. Nem tudom, hogy kell ilyenkor viselkedni, nem tudtam, mit mondjak neki, amikor nem bírom a jelenlétét sem, hogy örökösen bámul rám... Alig vártam, hogy induljon velem a vonat, ő meg persze egyre csak azon idegeskedett, hogyan lehetne lerázni a Tündééket. Sétálni hívott, mindenáron négy szemközt akart velem beszélni, de én hajthatatlan voltam. Egyre csak azt fújtam, nincs nekünk mit megbeszelnünk, de ha mégis, a Tünde előtt nyugodtan mondhatja. Végül is, azért van itt. Szegény János, utólag azért sajnálom, olyan volt, mintha leforrázták volna. Többet nem is szólt, kiértünk az állomásra, Tünde és Ede ott maradtak vele movizni, helyettem.

Végre elindult velem a vonat, mintha a végzetem elől menekültem volna, olyan érzés járt

át. Már csak a lemez idegesített, hogy állíthatok be vele, mit mondok anyukának, Aranka nénitől kaptam, mert annyira jól tanulok? Azt fogja hinni, nem is voltam németen. És akkor odaült mellém egy gimis srác, évfolyamtársam. – Szereted az LGT-t? – kérdeztem tőle, s mivel ő azt válaszolta, nagyon, kezébe nyomtam első, fiútól kapott ajándékomat. – Tessék, a tiéd. Ne nézz így, neked adom, nekem nem kell. Szegény Pityu, mert így hívják a srácot, csak nézett, mint a moziban, nem értette, mi bajom. Aztán nagy nehezen elvette, s mielőtt még leszállt volna, kinyögte, hogy hát akkor ő meghallgatja, s majd a suliban visszaadja. Jó, csak hallgasd, bánom is én, csak vigyed már, gondoltam, de most, hogy ezt az egészet így lejegyeztem, érzem, hogy mekkora nagy marha vagyok.

április 6.

Szörnyű nap! Író-olvasó találkozó volt a Csemadokban Gál Sándorral. Nem ismerem

egyébként, hallani már hallottam a nevét, de olvasni biztos, hogy nem olvastam tőle semmit. János még tegnap mondta, hogy anyukája is a szervezők közt van, tehát ott lesz. A gimiből meg kötelező volt menni bizonyos számú diáknak, így aztán mint irodalomszerető, magyaros lány vállaltam, hogy részt veszek. Ma tanítás után hármásban mentünk ebédre, János, Tünde meg én. A fiú mondta, hogy ő is megjelenik a Csemadokban, öt óra körül ott lesz az épület előtt. Olyan különlegesen jó kedve volt, valahogy megint annyira szimpatikusnak láttam őt. El is határoztam, hogy nem fogok csúnyán bánni vele, hiszen nagyon helyes srác, mi bajom van nekem, amikor csinos is, kedves is, és ami a legfontosabb, szeret. Míg az előadást, illetve a Jánost vártuk az épület előtt ketten a Tündével, leültünk a lépcsőkre. Akkor ott elhatároztam, hogy gyökeresen megváltozom, s ha megjön, nagyon kedves leszek hozzá. És türelmes. Nem fogok fölide-

geskedni, ha esetleg olyasmit kérdez, ami számomra egyértelmű. Lassan kezdtek szállingózni az olvasók, majdnem mindenkit ismerünk, hiszen nagyrészt középiskolások voltak. Egyszer csak odatelepedett mellém a lépcsőre Horváth Robi, egy harmadikos fiú, a Madari Robi osztálytársa, de közelről sem olyan jópofa, inkább amolyan erőltetett humorú, erőszakos srác. Csak a barátja miatt viseltem el eddig is, egyébként nagyon utálok, normálisan borsózik a hátam, ha meglátom, de ha még a hangját is hallom, hát hányingerem van. Roppant tolakodó alak, a suliban is, ha a folyosón megállít a Madari Robi, hogy valami aktuális hülyeségével megnevettesen, azonnal odaáll ő is, de olyan szorosan és közel, hogy az ember kénytelen kilencven fokos szögben hátrahajolni, ha nem akarja, hogy az arca összeérjen ennek a szemétnek a ronda pofájával. És ez most ott ült mellettem a lépcsőn, persze Madari Robi nélkül, mert ha vele lett volna, nem mert

volna ilyen messzire elmenni. Tapadt, mint a kosz, nem lehetett sehogyan sem lerázni. Mindig közelebb húzódott hozzám, hiába mentem én is tovább, addig-addig tolakodott, míg teljesen beszorított a sarokba. Ölelgetni akart, de még az is lehet, hogy meg is ölelt, nem tudom, mert annyira irtóztam tőle. Nem is ez a lényeg, hanem hogy hirtelen, nagy, mérgemben felgyülemlett erővel eltaszítottam magamtól, hogy csak úgy nyekkent, én meg gyorsan felugrottam, karon ragadva a Tündét, gyere innen. És akkor láttam, hogy Jancsi barátom ott áll kővé meredve a lépcsők alján. Nem is értettem jól, valamit motyogott, valami olyasmit mondott, hogy jó szórakozást, meg hogy látom, vidáman vagytok, vagy valami ehhez hasonlót, majd sarkon fordult, és szó nélkül bement a terembe. Mi is mentünk a Tündével, miért is ne mentünk volna, hiszen kint csak a Jánost vártuk. Ő az előcsarnokban beszélgetett a mamájával, aki könyveket árusított, mi meg leültünk szépen a

hátsó sorban. Én büszkén felszegett fejjel, mert sértve éreztem magam az önérzetemben. Mondogattam is ott hátul a Tündének, miféle alak ez, mit képzels rólam, hogy milyen lány vagyok én? Azzal a marha nagy határtalan szerelmével, ahelyett hogy megmentene a gaz tolakodó karmai közül, jó szórakozást kívánva otthagya neki! Hát, nem ember az ilyen, és én még most akartam kedves lenni hozzá! Még jó, hogy nem kezdtem el. Tünde próbálta őt mentetgetni, hogy biztosan félreértés, meg nem úgy gondolja, meg szegény csak azt látta, hogy a Robi engem, de azt nem, hogy hogy volt, és majd ide fog jönni, és minden tisztázódik. Nem jött oda, és nem tisztázódott semmi. Ellenben megjöttek a Tünde szülei, az első sorba ültek, és a Tünde is oda ment hozzájuk. Nekem nem volt erőm udvariasan mosolyogni, úgyhogy maradtam egyedül a hátsó sorban. Az író késett. Ültem ott hátul, elment az egyik vonat, elment a másik, én ülök egyedül, az író sehol, János sehol. Feldü-

hödtem, úgy gondoltam, a harmadikat már nem szalasztom el, egyébként is késő volt. Fogtam magam, nem szóltam senkinek, elindultam egyedül a sötétben az állomás felé.

Most, hogy itthon leírtam ezt az egészet, még hihetlenebbnek tűnik. Azt gondoltam, ilyen nincs is. Csak a rossz filmekben, amikor összeidegeskedem magam, hogy nézzél már oda, kérdezzed meg őt, te butuska, hát nem is úgy volt, figyelj, menj utána, nem látod, hogy nem érti, magyarázd már meg neki, jaj, de na-iv, hülye mindenki, én bezzeg tudnám! No, és most itt vagyok nyakig a slamasztikában, és fogalmam sincs, mit tegyek, de már azt sem tudom eldönteni, melyik a hülyébb: Horváth Robi vagy a Tótfalusi Jani?

április 9.

Jánost egész nap nem láttam, még csak messziről sem, ebéden sem volt, biztosan engem kerül. Bezzeg a Horváth Robi odavicsor-

gott hozzám a nagyszünetben, hogy még haragszom-e, meg ne legyek már olyan fagyos vele, majd a Jancsikám is megbocsát. Ha én még egyszer meglátom ezt a pofát, lehet, hogy tán meg is halok. Ha egy kicsit vagányabb volnék, végighányhattam volna a lába szárát, az utóbbi időben amúgy is könnyen megy ez nekem. (Mármint a hányás!) Egész hétvégén fáj a gyomrom, ma reggel meg a vonatban azt hittem, meg sem érem, hogy megérkezzünk. Mintha vasmarkok tépnék ki a gyomromat, nem bírok kiegyenesedni. Szerencsére az első óra angol volt, s a ladyt nem zavarta, hogy össze vagyok kuporodva.

Ja, és még ma volt az is, hogy a Tünde mondta, pénteken aztán megjött az író, s hogy mennyire jó volt, sajnálhatom, hogy nem vártam meg. Bánom is én, hogy jó volt vagy se, azt sajnálom, hogy egyáltalán odamentem, meg néha, hogy a világra jöttem. Például most is. A francba, de fáj a gyomrom!

április 18.

Jánost a föld nyelte el, ráadásul Róth Petistül, úgyhogy nincs kit megkérdezni. Ma szembe jött a folyosón az a Pityu, akinek a kezébe nyomtam a lemezem, minden eszembe jutott, olyan szomorú lettem, úgy sajnálom azt a lemezt, de Pityu nem szólt egy szót sem.

április 29.

Tegnap hazajött a bátyám, egy sárga verseskötetet lebegtetett, nézd csak, itt a jelenkori Ady, tiszta neked való versek, szavalni is lehet! Kezembe nyomta, s akkor látom, Gál Sándor: Folyó. Hát, szóval ez elől menekültem el majd egy hónapja!

május 9.

Ma az egész suli a Szakszervezetek Házába zárandokolt, valamilyen beszédekett végighallgatnunk. Fönn voltunk a karzaton, nekünk kettőnknek Tündével nem jutott hely.

Ott álltunk a fal mellett, azt sem tudtuk már, hová legyünk kínunkban. Az az unalmas, értelmetlen sok beszéd a színpadon! Nem is figyelte senki, természetesen mi sem, de az erősítők úgy ordítottak, hogy majd széthasadt a fejem. Addig sóhajtoztam, addig forogtam, míg egyszer csak látom ám, hogy a Tótfalusi Jancsi ott ül nem messze tőlünk, mellette meg egy széken a táskája. Észrevett és szólt, hogy üljek mellé. Nem akartam, nem engedte a büszkeségem, elvégre vérig sértett azzal, hogy olyan feltűnően került. Amúgy félvállról oda is szóltam neki, kösz, nem hagyom egyedül állni a Tündét. Erre ő hasonlóan kimért hangnemben megnyugtató, hogy nem kell sokáig elviselnem a jelenlétét, csak mondani szeretne valamit, illetve nem is szeretne, egyenesen akar, aztán le is lép, nyugodtan Tündézhetek tovább. Odaültem hát, és fölényesen hallgatni kezdtem. Büszkén, sértetten vártam, hogy bocsánatot kérjen. Én már jó előre elké-

szítettem a mondókámat számára, hiszen vagy egy hónapja mással sem foglalkozom. Így pontosan be volt gyakorolva, hogy milyen hangnemben és milyen szavakkal utasítom majd vissza, hogy miképpen adom tudtára, nem bocsátok... Hát, ez volt az egyetlen szerencsém, no meg az a határtalan nagy lélekjelenlétem. A fiú ugyanis nem készült bocsánatot kérni. Éppen ellenkezőleg! Közölte velem, hogy föladja, hogy tovább nem kínlódik, nem csinálja, nem zavar engem, hogy most ezennel véget vet ennek az egész kellemetlen közös históriánknak. Egyszóval: lelép. És nemcsak innen, a május 9-ét kopott frázisokkal dicsőítő „szakelőadásról”. Nemcsak innen lép le. A rohadék! Szerencsére az előkészített nagy monológom ide is beillett, a hangnem meg pláne, úgyhogy nagyon hatásosan elő is adtam neki. Szó nélkül végighallgatta, majd fogta a táskáját, melyet már egy ideje az ölében tartott, és szép csendben, észrevétlenül,

hogy Fodor tanárnő, az osztályfőnöke észre ne vegye, lelépett. Helyére odaült Tünde.

május 10.

Láttam őt az udvaron. Még csak nem is köszön. Focizott a többiekkel (még ilyen!), nevetett, olyan boldognak látszott. Olyan helyes volt, úgy szeretem már megint. Istenem, május van, tavasz, gyönyörű az idő, ragyog a nap, én meg itt állok egy szál magamban, egyre boldogtalanabbul. Tünde meg csak beszél, mondja és mondja, egyre több a dolog a kertben, az üvegházban, egyre többet dolgozik, egyre fáradtabb, egyre kedvetlenebb, de lehet, hogy csak azért mondja, mert el akarja terelni a figyelmemet. Persze, úgysem tudja, mert én közben egészen másra gondolok.

május 15.

Már csak én mondom a magamét, szegény Tünde hallgat türelemmel. Azt hiszem, bele-

pusztulok ebbe a kudarcba. De be fogom bizonyítani mindenkinek, magamnak, s főleg neki, hogy vissza tudom szerezni. Mert hatalmam van fölötte, és erőm. Fog még ő éntőlem bocsánatot kérni!!! És akkor majd kétszer is meggondolom, hogy megbocsássak-e.

május 22.

Megjelent a Juventus, az iskolai lap, melyről azt hiszem, már tettem említést a naplómban. Én is írtam bele egy kis riportcikkecskét, meg egy egész komoly mesenovellát, igaz, ezt úgyahogy a bátyámtól loptam. Mit mondjak, szörnyen néz ki az egész lap. Ez nem is újság! Ez egy, az iskolagondnok által sokszorosított, tűzőgéppel összekapcsolt, maszatos, sok helyen teljesen olvashatatlan kétnyelvű valami. A fele szlovák, fele meg magyar, ami annyit jelent, hogy a kb. 20 lapból 18 szlovák és 2 magyar. Meg voltam döbbenve, amikor a kezembe vettem. El is mentem a főszerkesztő után,

aki egy harmadikos szlovák lány, hogy megkérdezzem tőle, szerinte helyes-e ez az arány. A küllemről nem is beszélve. Nagyon kedves volt, egészen meglepődtem. Elmondta, hogy harmadik éve foglalkozik ezzel, de a magyarok, bármennyit könyörög is nekik, soha nem adnak le egy-két rövidke írásnál többet. És egyébként is gondolkodott már rajta, hogy nem neki kéne koldulnia a magyar osztályokból, hiszen ő magyarul sem tud. Lehet, azért nincsenek iránta bizalommal. Hogy fel kéne kérni valakit, aki elvállalná a magyar rész szerkesztését, s egy ügyes diák biztosan képes lenne megtölteni a lap másik felét, hogy az arány valóban igazságos legyen. Szólt már az igazgatónak is, hogy a magyar részt szerkesszék a magyarok, de nem történt semmi. Kért, hogy őrá ne haragudjak, s mivel mondták a magyarul tudó barátai, milyen jól írok, vállaljam el inkább a szerkesztést. Azt is kilátásba helyezte, hogy ha elegendő anyag gyűlne

össze folyamatosan, elintézhetnénk, hogy a nyomdában csinálják meg a lapot. Ez csak jövőre lesz aktuális, de nekem már most van néhány jó ötletem. Tündét rögtön ki is neveztem helyettesemnek.

május 28.

Ma hívatott az oszi a kabinjába, mondta, hogy ha nem figyelek oda az utolsó héten, töriből is hármasmom lesz. No, hisz akkor igazam volt félévkor! Mégiscsak a könnyebbik végét fogtam meg. És ha sikerül a magyart, a szlovákot, az oroszot, az angolt, a latint, a polgárit, a honvédelmit meg a tornát (azt biztos sikerül!) is hármásra javítanom, akkor tiszta jó leszek. Mindenesetre ez sokkal egyszerűbb lenne, mint akár csak az egyetlen kémiát kettésre. Jaj, Istenem, csak kémia ne volna a világon! Meg matek meg fizika meg geológia meg földrajz, meg a Jancsi... Ha töriből hármast kapok, annak is ő lesz az oka.

június 8.

Semmi. Dögunalom. Nem is tudom, miért írok a naplómba. Talán azért, mert annyira, de annyira szomorú vagyok. Jánost hetek óta nem láttam, csak messziről. Nagyon vidámnak néz ki, fölszabadult, mindig mosolyog. Engem észre sem vesz, nem is köszön. Ez tényleg komolyan gondolta, hogy jobb lesz neki nélkülem. Ráadásul az átlagom is romlott. Már szinte biztos, hogy hármasm lesz töriből. Javítani nem sikerült semmiből. Nem vagyok én jó semmire sem.

június 13.

Ma szülői értekezlet volt. Nagyon izgultam, mert romlott az átlagom, s bár próbáltam ezt itthon jelezni, nem tudtam, mit mond majd az oszi, s hogy fogadja majd az egészet anyuka. Aztán nem is történt semmi tragikus. Nem tudom, mi van az öreggel, de egész jókat mondott rólam, magam is meglepődtem. Azt

mondta, amit eddig, hogy nem olyan, mint a bátyja, csak hogy most egészen más összefüggésben, mert azzal folytatta, hogy sokkal talpraesettebb, igazi egyéniség, s már a jegyei sem olyan rosszak. Még hogy nem olyan rosszak, képes ezt mondani az anyámnak, amikor éppen ő rontott le tőriből. Meg hogy majd biztosan kijavítom, hiszen még csak elsős vagyok. Szerencsére anyuka nem sokat foglalkozott velem, mert a szülői főleg a Kollát Gabi meg a Kabóca Márti ügyével folytatódott. Az a szerencsétlen Gabi, akit az oszi az év elejétől ki nem állhat, akit mindig megalázott az osztály előtt, aki mindig mások csínytevése miatt lakott, hát ezt most el akarja úzni a suliból. Ezen volt fölháborodva az anyuka, úgyhogy az én lelkemre való beszélés így röviden el is lett intézve. Mert az oszi a Kollát Gabi édesanyjával is úgy beszélt, mint egy kisdiákkal, a többi szülő előtt minden aljasnak elmondta a fiát, s közölte, hogy ha nem viszik el másik iskolá-

ba, akkor ő megbuktatja töriből. Amire a Kollát Gabi édesanyja mély alázattal azt válaszolta, hogy természetesen a tanár elvtárs véleménye a mérvadó, megpróbálják kérvényezni az átlépést Pozsonyba. Pedig ez a srác az egyik legjobb fej az osztályban, s egyáltalán nem úgy áll még töriből sem, hogy meg lehetne buktatni. Föl vagyok háborodva! Olyan tehetetlenek, lehetetlenek érzem magam, hogy nem tudok semmit tenni az ilyen alattomos eljárások ellen. Hát, ez fölér egy koncepciósszerű perrel! És a Kabóca Márti, ő más eset, neki magyarból adott az oszi négyest, az anyukája szerint viszont sokkal okosabb a kislány, ami nem az én dolgom, hogy eldöntsem, de négyest talán tényleg nem érdemel. Éppen ezért ez esetben a Kabóca Márti anyukája jelentette be, hogy ilyen iskolában nem hagyja a lányát, szeptembertől Pozsonyba megy. Az oszi megsértődött, s mondta, nagyon örül, viszont nem hiszi, hogy a pozsonyiak is fognak.

Ettől aztán nagyon jó hangulata lett a szülőinek, s anyukám elfelejtette, hogy rontottam.

június 14.

Beszélgettem Kollát Gabival, nem tudja-e, mi baja vele az oszinak, s hogy segíthetnék-e rajta valahogy. Például, ha elmennék az igazgató után, végül is én vagyok az osztályelnök még mindig, addig is, mondta az oszi év elején. Meddig is? Talán addig, míg el nem megyek az igazgató után, hogy micsoda igazságtalanságok folynak itt. Szegény fiú, nézett rám azzal a nagy ártatlan szemével, s mondta, hogy eddig is többet tettem már érte, mint amennyit megérdemelt, hiszen te voltál az egyedüli, Lilla, aki kiállt mellettem, amikor az a fociügy volt is. Igaz, és senki nem gondolkodott el rajta, senki nem szállt magába. Azt mondta, ha sikerülne is, és itt maradhatna, se lenne jobb, mert évekig ülne rajta az oszi, még jobban gyűlölné, kitekerné a nyakát, sőt mel-

lette még az enyémet is. – Senkinek nem lenne az jó, Lilla, ha én itt maradnék. Csak azt sajnálom, hogy ilyen barátot, mint te, ott már biztosan nem talállok. – Dehogynem talál, szegény Gabi, biztosan talál, de a rohadt életbe, engem az izgat, hogy miért kell mindig a gyöngébbnek hátrálnia, hol vannak azok a nemes lelkű nagyok, akik nem élnek vissza a hatalmukkal! Az mind csak irodalom volna...?

Undorodom ettől az iskolától, ahol ilyesmire tanítják az embert, az erő és a hatalom fitogtatására, könyörtelen gyűlöletre, a gyöngébb eltiprására. Undorodom Kellér tanár elvtárstól, aki egy hitvány kis pojáca, Kollát Gabikon tölti ki a tehetetlenségét, így próbálja bizonyítani, hogy kicsinysége, jelentéktelensége nem is olyan kicsinység és jelentéktelenség. Mert bezzeg a Klein Jutkának mindenből eggyel jobb jegyet adatott, mint kellett volna. De a Klein Jutka apukája a pártközpontban valamilyen kutyfültreferens, Kellér tanár elvtárs a föl-

dig hajol előtte, ha látja, hízeleg a lányának, tisztelteti a kedves papát, és Kellér tanár elvtárs a fenekébe bújna az egész pártháznak, ha tehetné, és mindenkit elvtársnak szólít, lassan már bennünket is, pedig hát elvtársa neki a Kozarik. A legjobban az tetszik, mikor hivatalból szólít meg: – Elnök elvtársnő (ez én volnék!), szóljon a takarító elvtársnőnek, hogy máskor ne hagyja nyitva az ajtót, és most azonnal menjen, keresse meg az iskolaszolga elvtársat (ez a gondnok!), és hívja ide. – És ez törli a lábát a Kollát Gabiba!

június 18.

Ma az egész osztály föl volt bolydulva, jelentkezni lehetett nyári építőtáborba, valamelyik falusi szövetkezetben fognak dolgozni, együtt a másodikosokkal három hétig. Istenem, de jó nekik, persze, én nem mehetek, mert nem töltöm be addig sem a tizenötöt. Beszéltem az oszival meg a helyettessel is, beszéltem a tá-

borfelelőssel is, mind visszautasítottak. Azt mondják, örüljek neki, dolgozhatok még éppen eleget, minek siettetni. Minek siettetni, minek siettetni, nem mondhattam nekik, hogy természetesen nem a tehénszar vonz engem sem, hanem ha a másodikosok is ott lesznek... És nem értem, min változtat az a pár hónap, mert az Ilduci előtte való héten tölti be, s ő már mehet. Az oszi azt mondta: – Lilla lányom, a szabály az szabály, nem írhatom be. Ha magának ott valami baja esik, ha csak az ujját is megvágja, akkor az az első, hogy megnézik az adatait. S akkor kiderül, hogy még kiskorú. A mi szocialista társadalmunkban pedig nem szabad kiskorúakat dolgoztatni. És kit vonnak felelősségre? No kit? Természetesen nem magát, hiszen kiskorú, hanem engem! Mehet a Kellér a börtönbe, mert veszélybe sodort egy kiskorút! Érti már?

Ó, persze, most már teljesen világos. De szép is lenne!

július 1.

Tegnap megvolt az évfáró. Verset mondtam a suliudvaron. Mikor már mindennek vége volt, ott ácsorogtunk még Tündével a kapu mellett, hátha meglátjuk a Jánost, ő meg a Róth Petit. Ahogy ott beszélgetünk, egyszer csak vállon vereget valaki. Hátrafordulok, és Horváth tanár úr áll mögöttem, bátyám egykori osztályfőnöke. Köszöntem neki, cseszty práci, aztán beszélgettünk tovább. Egyszer csak megint vállon vereget valaki, hátranézek, hát megint a Horváth áll mögöttem (egyébként ő annak az undok Horváth Robinak az apja, nagyon szimpatikus ember, nem tudom, kire szakadt a fia). Megint köszöntem neki, práci cseszty, és már indultunk volna, amikor megszólított:

- Nem te vagy véletlenül a kis Györfy?
- Az volnék, Györfy Lilla, de hogy kicsi, hát nem tudom... – Megjegyzem abban az emeletes szandálban jó fél fejjel magasabb voltam nála.

– Nem úgy értettem, te is tudod. Viszont akkor jól tippeltem. Jóska hogy van, megcsinálta a vizsgáit?

– Ő igen.

– Mér, te megbuktál?

– Hát, meg éppen nem buktam...

– No, és te hová szeretnél majd menni a gimnázium után, te is a bátyád nyomdokaiba lépsz, vagy talán te jobban vonzódsz a matematika iránt, mint ő?

No, erre a Tünde elkezdett vihogni. Mondtam, ő Tünde, a barátnőm, azt hiszem, válaszolt helyettem. Horváth tanár úr meg csak állt, mosolygott, mint aki nem érti, mi is a bajom, úgyhogy jobbnak láttam válaszolni. Elmondtam neki, amit eddig még senkinek, csak titkon tervezgettem:

– Én Pozsonyba szeretnék menni magyar–könyvtár szakra.

– Jajjjajjj....

– Miért?

– Hát, csak úgy. Mér nem mész akkor már inkább Selmecre? És ha nem sikerülne, akkor még mindig itt maradhatsz negyedikben.

– Mert ha még Selmecre fölvennének is, Pestre már biztosan nem kerülök be.

– Jaj, de buta vagy. Ha oda fölvesznek, akkor már automatikusan Pesten vagy!

– Tényleg? Én ezt nem is tudtam.

– Hát akkor most már tudod.

És ebben a pillanatban megjelent az ajtóban a János, Horváth tanár úr tanítványa. Ahogy meglátott bennünket, röhögni kezdett. A Horváth meg, mintha csak tudta volna, hogy erre várunk, megállította őt, mi van a matekpéldákkal, amelyeket adott neki a nyárra, elkezdte-e már oldani őket. Az meg, mint egy bunkó:

– Meg vagyok én bolondulva, hogy a nyarat szlovák matekpéldák oldogatásával töltsem?

– Lefordítsam neked? – kérdezte, mint egy alattvaló, a tanár.

- Mit bánom én!
- És azokat a magyarokat sem nézted meg?
- Azokat sem.

Hát, ez tényleg hülye. Vagy előttem hősködött csak? Mindenesetre számomra az jó jel, hogy nem matekozik. A nagy hülye matikus nem matekozik. Valami más foglalkoztathatja?

július 5.

Most, hogy már a vakáció unalmas, egyhangú napjait élem, talán még jobban érzem elhagyatottságom. Valahogy nagyon megszoktam a Tündét, s most hiányzik. De ó, még ha csak a Tünde volna a bajom! Állandóan az foglalkoztat, hogyan tudnék kibékülni a János-sal úgy, hogy egyikünknek se kelljen megalázkodnia. De nekem aztán semmiképpen. Most ott van az osztálytársaimmal azon az idény-munkán. Három hétig lesznek együtt. Ki tudja, mit csinál, biztosan valami csaj után szaladgál, és én az eszébe se jutok. Legalább a Tün-

de elmehetett volna, beszámolhatna mindenről, de hát ő is csak augusztusban tölti be a tizenötöt.

Előbb voltam fönt a bátyám szobájában. Portrét készítettem róla. Úgy, hogy rávetítettük őt diavetítővel egy papírra, én meg lerajzoltam. Nagyon jól sikerült, rögtön dedikáltam is neki. Nagy meglepetésemre kitette a polcára a Pallas lexikonai elé, ami bizony nagy kegy tőle!

július 10.

Ma reggel megjött leendő sógornóm, s a bátyámmal együtt állítgatták föl a sátrat, táborozni mennek ugyanis Erdélybe két hétre. De jó nekik! Én délután Alával, alapiskolás barátnőmmel kimentem egy kicsit sétálni. Jöttek azok a bunkó srácok a motorjaikkal, körbedöngtek, jankodtak (istenem, János!), aztán az egyik elkezdte, hogy milyen jó kis gatyám van, meg milyen szexis csaj vagyok, milyen jó a fenekem, hol vet-

tem a lábaim... Ostoba, játssza az eszét, aztán még azt se tudja, hogy páros testrészeinket nem mondjuk többes számban. Csak úgy félvállról odaböktem neki, hogy a TOTÓN nyertem, te marha, aztán hirtelen összeszorult a szívem, mert eszembe jutott, hogy Totó, a király, mit csinálhat az az aranyos, kedves, művelt, intelligens kis matikus ott abban a szövetkezetben. Aztán ez meg azzal a tokás képével röhögve, hogy jobb üzletet nem is csinálhattál volna, és én azóta sem tudom, gúnynak szánta-e, de nem is izgat. Agyrém! Hát ilyenekkel vagyok én körülvéve. Csak azt nem tudom, mért gondoltam a Jánosról, hogy hülye?

Minden viszonylagos.

július 12.

Ma délben nagyon örültem, mert az anyuka elengedett a bátyámékkal az ifitalálkozóra. Olyan boldog voltam, madarat lehetett volna fogatni velem! Amióta szünet van, csak itthon

ülök. Biztosan ott lesz a Tünde is. Aztán amilyen hirtelen jött a jókedv, olyan hirtelen el is szállt. Bátyám bejelentette, hogy mégsem mennek, mert ha holnap indulnak Erdélybe, ma inkább pihennek. Bőgni tudtam volna, ordítani torkom szakadtából. Minek bolondítják el az embert? Vagy talán éppen azért nem mennek ők sem, mert csak nyűg lennék a nyakukon? Nem vagyok én jó semmire sem.

augusztus 1.

Ma éppen fönn voltam bátyám szobájában, amikor csöngött a telefon. Hanyatt-homlok futottam le, hátha a Tünde, hátha van valami új híre a szövetkezetben dolgozó barátunkról. Még sikerült időben felkapnom a kagylót, nagyon aranyos társalgást folytattam. Türelmetlenül lihegtem bele:

- Haaallóó!
- Györfy lakás?
- Igen.

- Lilla?
- Igen.
- Itt Jóska.
- Milyen Jóska?
- Milyen Jóska, milyen Jóska!
- Györfy?
- Noná!

Istenem, hazajöttek a bátyuskámék, de jó! Apuval elmentem eléjük a határra. Mikor a komp kikötött, testvérem szélesre tárta a karját, s már negyven méterről, széles mosollyal kezdett szaladni felém, aztán persze – már ismerem a trükkjeit –, amikor elért, továbbszaladt rajtam. Egy férfi, aki közben a járdán álldogált, úgy imbolygott, mint az ingaóra, nem tudta mire vélni a dolgot. Nagyon jópofa bátyám van. Hozott nekem egy teveszőr tarisznyát, nagyon janis. (Istenem, már megint a Jani, pedig hányszor megfogadtam, hogy nem írom le többé a nevét!)

augusztus 2.

Ma Alával beutaztunk a városba, hogy elintézzük az útlevelünket. A hivatalban egy bunkó ember fogadott, olyan durva volt, mint a pokróc. Ráadásul még cinikus is. Elsőként közölte, hogy Szlovákiában élünk, meg is köszöntem neki, mert ha nem szól, hát ki tudja, meddig éltem volna még tudatlanságban. Onnantól szlovákul folyt a társalgás, egyedül Alán nem lehetett észrevenni, hogy magyar, mivel nem is az, neki szlovák az anyukája. A figurának meg rosszabb volt a kiejtése, mint az enyém, nem tudom, mire volt neki jó az a megjegyzés. Lehet, hogy – mint a Kosztolányi-novella hőse – így akarta gyakorolni a nyelvet? Ezt leszámítva is nagyon otromba volt, mert miután kiálltuk az irdatlan hosszú sort, elvette tőlünk a nyomtatványokat, s közölte, hogy a kérelemhez húszkoronás okmánybélyeget is kell csatolni. Elmentünk a postára, ott is várakozni kellett, vissza a hivatalba, újra kiálltuk a sort, s

akkor az a féreg cinikusan a képünkbe vigyorgott, hogy hát meg kell ám még egy kicsit nőnünk. Merthogy még nem töltöttük be a tizenötöt, s addig nem kérelmezhetjük az útlevelet. Majd októberben. A rohadt dög, és ezt nem tudta megmondani az első alkalommal, kellett neki a jó közérzetéhez, hogy küldözzessen. Ala mondta, ez is csak azért van, mert nem vagyok képes tartani a számat, mire volt jó nekem is az a megjegyzés. Nem volt jó semmire, de nehogy már egy pondró, csak azért, mert asztal mögé ültették, belém törölgesse a lábát!

augusztus 3.

Ma esős nap lévén az íróasztalomban tettem rendet. Lebonyolítottam a levelezéseket, összeírtam a születésnapokat. Mikor a Tündénél tartottam, teljes lelki nyugalommal leírom, hogy augusztus 2., s már vettem volna tovább sorban, amikor hirtelen az agyamba villant, úristen, de hiszen ma már harmadika! Írtam ne-

ki gyorsan egy lapot, s mivel késve küldöm, mellékeltem egy jó hosszú levelet is. Megírtam neki, mennyire hiányzik, s hogy milyen fontos nekem. Aztán írtam a Juventusba egy cikket, Ki itt belépsz, hagyd fel minden reménnyel címmel. Megírtam tegnapi esetünket az útlevelosztályon. Egyébként nagyon szeretném, ha a következő iskolaévben sikerülne különválasztani a Juventust, s lehetne egy külön magyar lap. Még júniusban beszéltem erről Sulz tanár úrral, ő is magyar szakos, s azt mondta, a szünetben készítem el a tervezetet, s majd meglátja, mit lehet csinálni. Én elkészítettem, ezzel a maival együtt már három anyagot meg is írtam, Tünde is ígért egyet, mikor a legutóbb telefonon beszélünk. Hát, nagyon kíváncsi vagyok, mit lehet majd csinálni!

augusztus 15.

Fölvívott a Tünde, mert tegnap találkozott Fóti Arankával, egyik osztálytársnőnkkel, aki

részt vett a kéthetes idénymunkán. Tőle tudtam meg, hogy János eltörte a lábát, rögtön az első héten. Valamilyen otromba srácok ráejtettek neki egy harmincvalahány kilós vasat. Annyiból volt jó neki, hogy a második héten egy irodában ült csak. Teljesen kétségbeesem. Szegény fiú, gipszben a lába, ki tudja, összeforr-e rendesen. Mi lehet vele, hogyan fog suliba járni? Míg aggodalmaskodtam, Tünde mélyen hallgatott, ez nem szokása, gyanús lett nekem. Van még valami, vagy mér hallgatsz ilyen feltűnően, kérdeztem tőle, mire aztán nagy nyögve elkezdte, hogy biztos nem is igaz, meg nem kell mindent elhinni, irigykednek, csak azért találják ki... Azt hittem, megőrülök! Mondjad már, mit találnak ki? Hát, kérem szépen, kiderült, hogy az én Jánoskám a Benyovszky Jutkát kerülgette egész idő alatt, olyannyira hogy meg is akarták verni miatta, hiszen Jutkának komoly hódolója van. Azt is mondták, hogy lehet, a vas sem vélet-

lenül esett a lábára. Én végeztem vele, az biztos. Összeomlott bennem a világ. Hogy valaki ennyire megbízhatatlan legyen, hisz tudja, hogy szeretem, ő is szeret engem, mér nem harcolt hát?

augusztus 29.

Ma eljött a Tünde, nagyon vártam már, hogy találkozzam vele. Kimentem elé a vonathoz, persze, most sem hazudtolta meg önmagát, ezt is nagyon szeretem benne. Öreganyja cipőjében jött, meg valami ismeretlen katona zubbonyában, melyet egy elhagyott padláson talált, valahol Magyarországon. Aranypofa! Ugyanolyan különc, mint én. Megbeszéltük a jövődöbeli lap sorsát, szerinte is nagy dobás volna egy önálló magyar suliójság. Elmondtam neki, hogy engem már semmi más nem érdekel, csak ez, a jegyeim, az, hogy szavalhassak a színpadon, és hogy versenyekre mehessek. Megkértem őt, figyelmeztessen, ha a fiú nevét

kiejteném a számon, vagy ha bármilyen más fiúval rokonszenvezni kezdenék. Mert szeptember 4-től megint mindennap találkozunk. Megígérte, hogy résen lesz, úgyhogy nem kell félnem, meg is teszi. Benne bízhatok egyedül. Mert ő a Tünde, az én barátom.

szeptember 4.

Csak csalódás. Csupa nagy Cs-vel. Bár igaz, hogy Jánossal úgysem akartam találkozni, de azért messziről legalább láthattam volna! Ráadásul az osztályfőnökünk, Kellér is azzal a szokásos szövegével nyitotta meg az évet, már épp elfelejtettem volna, ha nincs ez az iskola. Elmondta, hogy ketten elhagytak bennünket, tehát most, hogy veszve a férge-se, a visszahúzó erő, mi többiek nagyobb lendülettel mehetünk neki a tanévnek (így mondta, hogy nekimehetünk, de azt hiszem, hogy én neki is fogok), s akik eddig nem, most majd azok is, akik meg eddig is, azok még inkább,

s ő, Kellér László lesz az első az osztályával a faliújságon vagy micsodán a tanáriban. Meg persze a régi lemez, a nagybetűs élet (nem is tudom, hogyan kellene ezt leírnom, a nagybetűs Élet?, a nagybetűs ÉLET?, a Nagybetűs Élet?, áh, nem jó ez sehogy, de marha patetikus!), szóval az nem lesz méznyalás, mint itten van. Hát csoda, ha csupa nagy Cs-k, nagy J-k, nagy É-k és nagy Kellérek keringenek körülöttem? És még csak másodikos vagyok!

szeptember 5.

Reggel a vonatnál találkoztam Horváth Ildivel, általában együtt szoktunk utazni. Mostantól a Racska Jutka is velünk fog, elsős a közgazdaságin. Ildinek elmeséltem az iskolai lap tervét, nagyon tetszett neki, s mondta, hogy délután eljön, összeállítjuk az első számot. Bár ő már negyedikes, és orvosira készül, ráadásul rém szorgalmas, úgyhogy ez évben biztos csak tanulni fog, nem lehet majd vele beszél-

ni, mégis valóban eljött délután. Mert érdekli az újság. Akkor érdekelni fogja biztos a többieket is, s mégsem gondolom én rosszul, hogy szükség van rá. A számot összeállítottuk, s én lennék a világ legboldogabb embere, hogyha ez, ahogyan megálmodtam, meg is valósulna. Meg azért már nem bánám, ha legalább messziről láthatnám a Jánost.

szeptember 6.

Hát láttam. Olyan jól nézett ki, mint még soha. Nem szólt egy szót sem, de állandóan mosolygott rám. Egész nap a Kellérnek hordtuk a könyveket a Szigetről a kabinjába, meg a füzeteket osztottuk ki, ők meg az angolteremben rakodtak valamit. És valahányszor elmentünk egymás mellett, ő mindig mosolygott. Persze, engem ez hidegen hagy, hiszen nekem tanulnom kell, mert az én szüleimnek nincsenek kapcsolataik, hogy engemet ostobán is felvegyenek a magas iskolába, s bizony, én

a széntelegen ülni nem akarok! No, de most még nincs mit tanulni, s addig is olyan jó rá-gondolni arra a kedves mosolyára.

szeptember 8.

Megint az oszi kabinjában rakosgattuk a könyveket. Ő az egész iskola könyvfelelőse, így aztán mi a Tündével természetesen a harmadikosokét szortíroztuk. Többször is be kellett mennünk az osztályukba, én Jánost kerestem, Tünde meg a Róth Pétert. Ott is voltak, nagy hunyorogva mind a ketten. Ebédre ment meg utolérték bennünket. Tiszta szerencse, hogy nálunk nincs kajálda, mert a hosszú úton a magyar iskoláig sok mindent meg lehet oldani. Persze, ők csak mosolyogtak, Róth megkérdezte a Tündét, hogy figyelj, Madár, nem akarsz felülni a biciklimre, mire Tünde úgy elvörösödött, hogy én zavaromban megkérdeztem Jánost, milyen volt a nyári munka... Én nem akartam célozgatni semmire, csak el

akartam terelni valamivel a figyelmet a Tünde zavaráról, de erre meg a János lett olyan, mint a láng, s a Tündére förmedt, hogy miket mesélt össze. Lett egy jó kis zavar, de mire az ebédlőig értünk, mindenki kifehéredett. Azt hiszem, csak én nem voltam piros, de hát egyedül nekem nem volt vaj a fejemen. Róth Peti meg körülbelül úgy érezhette magát, mint én, mikor annakidején megkérdeztem tőle, gyalog biztonságosabb-e, mire ő orra esett az ajtóban. Hát, ő is csak meg akarta valahogy szólítani a Tündét. János meg, mikor összeszedte magát, azt mondta, könnyű nekem, rajtam a szemüveg, nem látni, hová nézek. Erre én szép nyugodtan levettem, s továbbra is határozottan, várakozón néztem a szemébe. Ő meg, hogy inkább tegyem vissza, s zavartan pislogott össze-vissza körbe, amit én egyáltalán nem értek, hiszen ha már semmit nem érez irántam, ha neki a Benyovszky Jutka is jó, s azok után, hogy megvalotta, én más vagyok, mint a többi lány, egyvég-

tében a többi lányt dong-do-dongja körbe, akkor mért nem bír nézni a szemembe, s elismerni, hogy minő szép az élet, akár egy virágos rét, s minő jó is minden virágon megpihelve repülni tovább? Mert aki ezt vallja, mért nem is vállalja, főleg ha émirántam aztán az égadta egy világon semmit sem érez? Hogy talán ebben is hazudna? Mindenesetre be kell vallanom, jólesett a zavara, s ezt még a Tündének sem mondtam, mert tudom, megígértettem vele, hogy mihelyt fiún járna az eszem, ő visszaráz a valóságba, mint ahogy azt is tudom, ő ezt meg is tenné... Ki tudja, miket mesélne még el róla, amit a nyáron elhallgatott, mert elhallgatott valamit, az tuti, és én azt nem akarom. Én most még egy kicsit nem akarok a valóság talaján állni! Majd ha tanulni kell. Jaj!

szeptember 10.

Mégis sikerült kivinnem, hogy nem kell németre járnom. Felköszöntöttem az anyukát,

pénztárcát vettem neki. Szerintem sokkal jobb, mint az enyém, de úgy nézett ki, hogy ő nem örül neki. Nem tudom, mit várt. Pedig azt is mondtam, hogy most már ebből nem kell majd a németóráimat fizetnie, tehát ikerajándéknak tekintse, s olyan savanyú képet vágott hozzá. Olvasta volna Kosztolányit?

szeptember 11.

Ebédre menet megint találkoztunk a harmadikos fiúkkal. Mondtam Jánosnak, hogy nem fogok németre járni, azt válaszolta rá, hogy akkor ő se zenére. No, legalább nem fog nekem lagzikban hegedülni. Ennyi hasznot egy nyelvtanulás befejezésétől!

szeptember 13.

Mocskos egy nap volt. Először is fel lettem ma világosítva. Nagyszünetben odatelepedett mellém Zsolnai, s tudatta velem, hogy a Jánost én nem érdeklek, mert ki akar jutni a

nemzetközi matematikaolimpiára, s ott nyerni is akar. Azonkívül a bizonyítványát is ki akarja javítani, mert Pesten akar egyetemre járni, ahhoz pedig jövőre Selmecre kell mennie. Oda meg, ugye, nem lehet hármás bizonyítvánnyal. Ennyi akarást egy emberben! Evvel már csak én vetekedhetem, mert én plusz még egy magyar újságot is ki akarok adni. Lacika (fú, de utálja Zsolnai, ha Lacikának nevezem!) tehát azt hitte, jól elintéz, elveszi a kedvemet, nem is gondolta, hogy számomra csupa jó híreket mondott. Akkor biztos háromszor is meggondolja, odaüljön-e hozzám. Nem tudom egyébként, mi baja velem. Mióta a matematika úgy összekovácsolta a barátommal, azóta úgy viselkedik, mint egy rivális. Képzelem, hogy viszi a híreket is rólam, hogy milyen hülye vagyok. Biztosan jókat röhögnek. Nem hiába röhög mindig a János az utóbbi időben, amikor meglát. Biztosan azért akar nevetségessé tenni, amit még tavaly panaszolt egy teadélután

alkalmával, hogy én az osztályunkba csábogattam a másodikos, harmadikos fiúkat. Akkor ők hol keressenek lányt, a negyedikben, kérdezte. Most már van alattunk első, kereshetne nyugodtan, de ő mégis a harmadikban találta meg a Jánost. Hát legyen boldog vele. Beszélgethetnek komoly dolgokról, velem úgyis csak hiábavalóságokról lehet. Ma beszéltem a Sulzcal is, ő vállalta fel az újság ügyét, s azt mondta, sajnos nem lehet külön magyar számot kiadni. Hiábavalóság volt hát ez is. Merthogy az igazgatóság nem hagyja jóvá, mondván, egy iskola, egy újság. Én aztán már hiába mondtam, hogy hisz az iskola dicsősége volna elsősorban, bárhol lehetne vele érvelni, csak versenyképesebbek lennénk azzal, hogy nálunk két iskolai lap van. Kettő! Mert valahol egy sincs. Nekünk meg mindjárt kettő. Arról nem is beszélve, hogy mindkettőnek javára válnék a másik, a szlováknak sem volna mindegy, hogy jobb a magyar, a

magyarnak meg pláne nem, hogy a szlovákok aktívabbak, s látnák értelmét mindkét oldalon a munkának. Volna kivel versenyezni. Ez így olyan, mintha én szavaló- vagy kiejtési versenyre egyedül mennék, no, nehogy azt higgye a tanár elvtárs, hogy sokat tanulnám a szövegem! Nem mindegy, ha úgylis egyedül vagyok, akár olvashatom is. Sőt, gyorsan is olvashatom, minek húzni az időt. És akkor a tanár elvtársnak se kellene, persze, az órák után itt maradnia, gyúrni velem a szövegeket, hát ez tiszta jó lenne, s mégis mindig mindenütt én volnék az első. Azt mondta, ért engem, egyetért velem, de a jelen időkből ez most megvalósíthatatlan. Ellenben nagyon örül a lelkesedésemnek, szeretné, ha megmaradnék ilyenek, s a Juventusban valósítanám meg azokat a rovatokat, cikkeket, amelyeket elterveztem már.

Elment a kedvem mindentől, érzem, most már tanulni sem fogok. Úgysem sikerül sem-

mi, érzem, Selmece sem jutok el, akkor meg minek. Hát persze, hogy röhögnek rajtam a fiúk is, szánalmas lehetek ezzel a nagy erőlködéssel.

szeptember 14.

Tündével ma elmentünk az igazgatóhelyettes után, aki magyar, Lóthnak hívják, hogy miért is nem lehet egy ilyen mindenkit ösztönző, mindenki által egyformán óhajtott jó dolgot megvalósítani, mint az iskolai újság, ráadásul egy úgymond népi demokráciában, mely azt tanítja nekünk, hogy vége a hatalom diktatúrájának, a nép akarata érvényesül. Ebben az iskolában pedig, javítson ki, ha tévednék, a nép mi vagyunk. Az igazgatóhelyettes elvtárs azt mondta majdnem – pedig ő sokkal normálisabbnak néz ki –, amit a Kellér szokott. Még pedig, hogy nagyon fiatal vagyok, buzog bennem a tettvágy meg az önérzet, ami nagyon szép dolog, de az élet egészen más.

Agyamra megy ez az életezés. Mintha én nem is élnék! Vagy az én életem nem élet? Az az igazság, hogy az egész díszes tanári kar úgy be van szarva, ahogy van. Mit fog szólni pártunk és kormányunk! Mi ez a nyüzsgés itt, mit akar egy új újság jelenteni? Mert akinek mocskosak a szándékai, az másokról is mocskos szándékot tételez fel.

Lóth még azt is mondta, hogy különben is, itt van évek óta a Juventus, a magyarok sosem erőltették meg magukat, hogy írjanak bele, most jöttem én, engem ez érdekel, de ahogy jöttem, úgy el is fogok menni, s ő tudja, akkor úgyis bedöglük az egész, s a szlovákok csak röhögni fognak rajtunk, hogy megint nyögés lett a nagy akarásunk vége. Egy emberre nem lehet építeni, ezt értsem meg, s ő van itt 12 éve, ő tudja, hogy milyenek itt a viszonyok. Ha most egyszer csak elkezdenénk egy magyar lapot, az rögtön szurkálásokra adna okot, s elveszíténénk általa olyan dolgokat, melyekre pedig

hosszú távon szükségünk lehet. De annyit mégiscsak sikerült kivinnie, hogy a Juventus ezentúl egyforma oldalon, 20-20 arányban jelenik meg, s igazi nyomdában nyomják majd, nem a gondnok stencilezi. S hogy örüljek, mert mindez az én harcom sikere, s hogy higgyem el, ez nagyon nagy siker.

Én nem tudok ezen minek örülni, hiszen az arány nem az ő kivívésén múlik, hanem a mi munkánkon, szlovák kolléganőm már tavaly mondta, hogy a magyarokat ez nem érdekli, ő nem tud tőlük anyagot szerezni, pedig fele-fele arányban kellene kinéznie a lapnak. Ezt az a szlovák lány mondta, aki egy kukkot sem ért magyarul, s neki is sokkal természetesebbnek tűnik, ha mindenki a maga dolgát végzi. A nyomdához meg, ha én kellettem, akkor megvan a véleményem erről az egész díszes iskoláról. Ha a nagyeszű igazgató elvtárs (szúdruh riagyityel), aki melleleg latint tanít, tehát még csak az sem mentheti fel, hogy műszaki érdek-

telen, nem látta magától, hogy a sokszorosítón maszatosan letekert példányokon nem lát semmit, akkor annyira vak, hogy nem is értem, miként igazgathat egy ekkora iskolát. Az az újság még arra sem jó, hogy a fenekét kitörülje vele, mert olyan festékes. Azt, ha valahol meg kell mutatni, egyértelműen a pazarlásról tanúskodik csak. Kár a papírért, a festékért, s az iskolaszolga elvtárs belefektetett munkájáért. Azért büntetni kellene, megvonni az engedélyt... És most ezzel akarnak elaltatni, hogy az én érdemem, az én éles szemem kellett ehhez, hogy végre elintézzék a nyomdát?! Én nem akarom elhinni, hogy ennyire ostoba volna körülöttem mindenki. Valószínűleg én vagyok az a gyermeteg egyedül, aki ki meri mondani, hogy meztelen a császár. Amire a többiek is: Jé, tényleg, milyen olvashatatlan, maszatos ez a lap, akkor elvisszük a nyomdába. És ennyi! És szerintem ennyi lenne a magyar újság elintézése is, ha nem volna mindenki beszarva.

szeptember 15.

Ma ebéden megint megszólított Horváth tanár úr, hogy hallott az újság felől, gondolta ő, hogy nem fog ez nekünk sikerülni. Azt mondta, hogy nem a Lóthtal kellett volna beszélünk, hisz neki érthetőn van félténivalója, hanem a Klein Jutka apukájával. Az bejött volna az iskolába, és megszabta volna a feltételeket. Hát, nem tudom, de van egy olyan gyanúm, hogy Horváth tanár elvtárs sem tudja még, mi az Élet. Mindenesetre beszélek a Klein Jutkával, az nem árthat, és hátha tud az apja valami elfogadható tanácsot adni.

szeptember 22.

Tünde összefutott valahol a Jánossal, aki azt mondta neki, hogy soha nem fog már engem akarni, mert velem nem lehet semmit sem kezdeni, csak beszélgetni. Neki meg arra nincs ideje most. Talán majd ha nyugdíjas lesz.

Kis hülye. És még ők röhögnek rajtam! Még

hogy csak beszélgetni! Hát kívánom én nékik, hogy olyan csajt kapjanak ki, akivel aztán minden lehet, csak épp beszélgetni nem! Na, majd megtudják!

Jobb hír: Kellér elolvasta az első számba szánt cikkeinket, s azt mondta, hogy legalább még kettő ilyen ember kellene az iskolában, mint én vagyok, s akkor menne minden, mint a karikacsapás. Őszintén remélem, hogy így is fog.

szeptember 23.

Kommunista szombat. Atyaúristen! Aki ezt kitalálta, az az elvtárs is biztos mindent tudott kezdeni a feleségével, csak épp beszélgetni nem tudott vele, így aztán szombaton is inkább bement a munkába. S ha már bent van, gondolt egyet, menjen mindenki, s feltalálta a kommunista szombatot. Jókat beszélgettünk a Tündével.

szeptember 28.

Ma megint voltunk úszni a Tündével, s minden csütörtökön járunk, ha lehet. Itthon anyuka az-zal fogadott, hogy folyton csavargok, úszkállok, tanulni meg nem akarok. Aztán azt mondta, tudja ő, mi rejlik az úszkálásaim mögött.

Meg kell örülni! Ezek itthon nem hiszik el, hogy úszni járok. Ezek engem egyáltalán nem ismernek, akkor hogy várom én el egy idegen embertől, hogy ismerjen? Hát a saját anyám nem tudja rólam, hogy nem az a fajta vagyok, aki srácokkal andalog, akkor mit várhatok az idegenektől?

október 2.

Ma reggel fél hétkor tizenöt éves lettem. Pontosabban nagylány. A János ugyanis tavaly azt mondta, a tizennégy kevés, a papa vigyáz rá, a mama vigyáz rá, volnék legalább tizenöt. Mert az már nagylány. Nem beszélve az útlevélosztály hülye furulyájáról. Hát tessék!

Egész nap szaladgáltunk a Tündével a Sziget meg a főépület között, s ha összetalálkoztunk a Jánossal, az mindig úgy röhögött, hogy majd megfulladt.

Én nem is értem. Engemet talán beállíthatnának a szilveszteri műsorba, ha ekkora derűtséget váltok ki bizonyos emberekből a puszta látványommal. Olcsóbb is volna meg jobb is, mint amik most vannak. Egy ilyen röhögős folyosói találkozás alkalmával egyszer csak azt mondja neki a Tünde: – Nemhogy inkább gratulálnál a Lillának!

Ő meg odajött, nyújtotta a kezét jó messziről, mint egy párttitkár: – Gratulálok. Mihez is?

Megvan a tizenöt, amire vágyott, nagylány lettem hát. Erre azt mondja, hogy az nem elég, még mindig kicsi vagyok, hiszen ő azóta már tizenhét. Ja, mondom, akkor nekem is tizenhétnek kellene lennem, hogy olyan nagy legyek, mint te, s ő habozás nélkül rávágta, hogy nem. – Te mindig kicsi leszel!

Jó. Meg is mondom az anyukámnak, hogy ne sanyargasson engem többet mindenféle diétákkal, hisz a hatvanhárom kilómmal, a vastag lábammal meg a százhetvenkét centimmel én kicsi vagyok, sőt ha megérem, helyes kicsi öregasszony lesz belőlem.

Az ebéden meg a szomszédos asztalhoz ültem, természetesen vele szemben, mert az egész teremben ő volt egyedül, hogy nézett volna ki, ha a másik végébe megyek, hisz ő mondta a Tündének, hogy mi jó barátok vagyunk. Amikor fölnézett, elmosolyodott, s azt kérdezte, hogy nem mehetnél egy kicsit arrább? Megint azon a régi módon dobogott meg a szívem, mert én azt hiszem, hogy szeretem őt. Hirtelen kellett döntenem, hogy újfent valami undok választ adok-e, de eszembe jutott, hogy nem is olyan régen fogadtam meg magamnak, hogy én már többet nem fogok undokoskodni vele. Vettem inkább egy mély lélegzetet, fogtam a tálcámat: – Ha na-

gyon akarod... –, s odaültem az ő asztalához. Erre vihogva azt mondja, hogy ő így nem tud enni! Hát miért nem tud enni egy asztalnál a barátjával? Hogy én őt ne izgassam, mert ő jár valakivel. No és! Ha valaki jár valakivel, az már nem tud enni a barátjával? Hát ha ez így van, akkor még isteni szerencse, hogy én nem járok senkivel, mert utóbb még nem tudnék együtt ebédelni a Tündével. No szépen néznénk ki!

Nagyon meg voltam elégedve magammal, azt hiszem, őt is meglepte az eszmefuttatásom, mert jó sokára tudott csak válaszolni.

– Nem, Lilla, te akkor is a Tündével ebédelnél, ezért is nem jársz senkivel.

Piff-paff-puff! Főbe lettem lőve. Ő fölállt és elment, én meg ültem ott, de nem sokáig, mert jött is rögtön a Tünde, aki addig a szakács néikkel beszélgetett.

október 8.

Ma volt a születési bulim. Az egyes vonattal jött a Tünde, a Czakó Erika és a Klein Jutka, Szabó Évikét nem engedte az anyja, Fóti Arankának meg állítólag takarítania kellett. Vasárnap! Hát, jól van. Közös ajándékukat az Erika hozta el, egy nagyon aranyos plüsskutyust, piros pöttyös anyagból van, olyan vidám, a feje meg olyan kedvesen kelekótyán áll, hogy rögtön el is neveztem Jánosnak – örültek neki mind –, s este már vele fogok aludni. Jutka parfümöt hozott, most már illatos is leszek, a Tünde meg, az aranyos Tünde megvette nekem a Kovács Kati-lemezt, amit mindennap megnéztünk a kirakatban! „Közel a Naphoz semmi sem élhet, én mégis nyújtom két kezem, hogy melegében, tiszta tűzében élhessem én az életem. Kell nekem a tiszta a fény, ami még nem az enyém, nem bírom, ha sötét hullik rám.” Azt is mondta a Tünde, hogy ez a szám teljesen rám illik, szerinte én is olyan va-

gyok, mint a Nap, perzselő, ragyogó, ezért nem mernek a fiúk a közelembé jönni, viszont annyira izgatom őket, hogy hosszú nyársakkal azért piszkálgatnak, hogy mi lesz. Jaj, ez a Tünde! De kár, hogy ő nem fiú. Milyen jól meglennénk mi együtt. Én kötögetnék neki, ő palántázna, este meg felolvasnék a Bovarynéből. Lakodalmunkon meg a János hegedülhetne... Mindenesetre, amit mondott, az Erikának egy csöppet sem tetszett, ezt onnan tudni, hogy olyankor mindig furán lebiggyeszti a száját, amolyan oda ne rohanjak alapon. Ő volt a másik „szép” lány, akit az immatrikuláció napján bebokszoltak a harmadikosok. A Klein Jutka viszont, aki olyan marha jópofa őszinteséggel tud reagálni mindenre, felrikkantott: – No, te szentisten! Hát Nap se szeretnék lenni akkor, az már biztos! Hogy engemet a Józsi nyársakkal piszkálgasson...

Erre aztán mind neveltünk, még az Erika is, nagyon jó lett a hangulat.

Ja, és azt meg elfelejtettem írni, hogy a múltkor már beszéltem a Jutkával a magyar lap ügyében, hogy az apukája nem tudna-e tenni valamit, merthogy mit mondott nekem a Horváth. Most mondta, hogy beszélt az apjával, s az azt üzeni, hogy sajnós ez nem az ő kompetenciája, mert ez nem úgy van, hogy valaki bemegy az iskolába, és elrendeli. Mert minden hivatalosan megjelenő nyomtatványt engedélyeztetni kell, iktatni, bejegyezni, mit tudom én, mi minden macera van még körülötte. De a lényeg, hogy azt is mondta, a járási párttitkár, Garas elvtárs az én falumbéli, vele beszélhetnék, talán ő tudna engedélyeztetni egy új újságot. Nagyszerű! Megint felcsillant előttem a remény. Az újságé is, meg a Jáno-sé is.

október 13.

Még szeptember elején szétküldtem egy körlevelet olyan híres embereknek, akik a mi

iskolánkban tanultak. Kértem őket, hogy írjanak régi alma materükről, s persze, eldicsekedtem, hogy talán lesz egy önálló újságunk, de ha nem sikerülne is, a meglevő Juventus-ba, hozzájárulva ezzel is színvonalasabbá tételéhez. No, ma kaptam a Lacza Tihamértól egy egész csomagra való írást, egyedül csak ő válaszolt. (Meg, persze, a bátyám.) Hát nagyon rendes ember, nem hagyott figyelmen kívül egy ilyen kicsi lányt, mint én vagyok. Sőt, még külön levelet is csatolt nekem az írása mellé, s felkér benne arra, hogy én meg írjak a Hétbe. Én meg a Hét! Édes jó Istenem, mi csoda megtiszteltetés!

október 14.

Megint kommunista szombat! A keddi óra-
rend szerint tanultunk, szerencsére nem felel-
tettek. Mikor otthon leszálltam a vonatról, a
bátyám várt az állomáson, reggel jött haza
Pestről, népi szokásokat kell gyűjtenie, s men-

nék vele. Valamilyen népviseletes faluban kóvályogtunk, és nem mertünk senkit se megszólítani. Végül a bátyám – ki más? – odament egy öregasszonyhoz, de nem sokat mondott neki az se, mert kiderült róla, hogy idegbajos, és nem bír a halálról beszélni. Ennek a szerencsétlennek meg a temetkezés a témája, nem kérdezhetette a lagzikról! Ennyit már régen nevettem, mint ma, az biztos.

október 16.

Ma szőlőt szüreteltünk a szomszéd falu szövetkezetében. Kellér azt mondta, szülői látogatást tesz nálunk, ha már itt jár a környéken. Vártuk, vártuk, de nem jött. Pedig jó lett volna. Nagyon kíváncsi voltam, mit fog csinálni, mert már mindenkinél volt, s hogy nálunk is céloz-e majd arra, mi terem a kertünkben-udvarunkban. De úgy látszik, ő is forrónak érzi körülöttem a talajt, ő sem mer a közelembé jönni. Akkor viszont nyársakkal se piszkáljon!

október 19.

Már jó ideje járunk úszni, de János soha nincs ott. Madari Robi viszont annál inkább, vele szoktunk hülyéskedni. Meg lehet rajta szakadni, olyan jópofa figura. Ma viszont egy ismeretlen szőke fiú – egyébként nagyon helyes, olyan, mint egy nyuszi – állandóan a víz alá nyomott. Kezdett már az agyamra menni, s mondtam a Tündének, gyerünk, feküdjünk bele inkább a pancsolóba. Csakhamar megjelent a sekély meleg vízben is, és nem nyugodott, fröcskölt ránk. Szemem, szám, orrom, mindenem tele volt már vízzel, amikor hirtelen megkönyörült, s elkezdett inkább beszélgetni. Mondta, hogy sokat lát a gimnáziumban. Én nagyon csodálkoztam, mikor megtudtam, hogy ő is gimnazista, sőt a Madari osztálytársa, tehát már negyedikes.

október 24.

A nyusziarcú srác, akit egyébként Kovács Péternek hívnak, én meg Nyuszinak, azóta mindennap megkeres a suliban. Nagyon kedves fiú, olyan jól lehet vele beszélgetni, jó a humora. Azt hiszem, Jánosból épp ez hiányzik, azért nem tudok én zöldágra vergődni vele. Ma suli után megvárt, és kikísért az állomásra. János ilyet sosem tett.

november 1.

Valamikor a múlt héten szerelmet vallott nekem a vonaton egy falubeli srác, Józsika, a technikumba jár, s olyan édelgő, nyálas módon beszél, hogy attól nekem a gyomrom akar minden alkalommal feljönni. És nem hiszi el, hogy iszonyodom tőle, talán azt gondolja, lányosan vonakodom, kéretem magam, mert egyre erőszakosabb. Azóta pedig minden alkalommal megkeres a vonatban, borzalom.

Tünde beteg, azóta a Kusnyír Katikával utazom. Mondta, hogy mennyire felnéz rám azért, amit az iskolai újság ügyében csinálok, meg egyébként is, hogy mindig szólok az igazság mellett. Hogy ő bizony nem merne még az osztályban sem, hisz ilyen Zsolnaik meg Sörényik a porig aláznák rögtön, nemhogy a tanárokkal vitatkozni! Mondtam neki, jobb is, örüljön, hogy ilyen a természete, legalább nincsenek emiatt álmatlan éjszakái, mert nem érheti úton-útfélen kudarcélmény. Hisz a tanárok is mindig a rosszabb jeggyel viszonozzák nagypofájúságomat, s az újságból sem lett semmi, csak nevetségessé tettem magam. – Dehogyan tetted – mondta Katika –, hidd el, hogy nagyon sokan csodálnak téged a bátorságodért, és sokan szeretnének olyanok lenni, mint te, csak mind gyávák. Mind gyávák vagyunk. Mert így kényelmesebb.

Én csak néztem ezt az apró, vékonyka lánykát, a suliban alig szól valamit, hogy miket tud

ez mondani! És még milyen viccesen is! Az újságról tett elkeseredett kijelentésemre megkérdezte: – És az a Fillér elvtárs vagy ki sem tudna segíteni?

Fillérnek nevezte Garast, akit a Klein Jutka apukája ajánlott. Hát nem aranyos? Eszembe nem jutott volna! Persze, ő sem tud segíteni, pontosabban nem akar. Senki nem akar itt semmiféle terhet a vállára venni, mindenkinek jól van úgy, ahogy van. Nem sokkal azután, hogy a Jutka apukája üzent, megszólítottam a vonaton Garas elvtársat, s előadtam az ügyemet. Nagyon kedvesen és barátságosan hallgatott végig. De a végére elkomorodott. Azt mondta, tegyék le erről mindörökre. A helyzet ugyanis nagyon kiélezett. Szinte borotvapengeélen táncolunk a magyar ügyek intézésekor. Nagyon okosan, megfontoltan kell cselekedni, meggondolni, mire is van valóban szükségünk. És iskolai újságunk, ugye, már van. Senki nem tiltja, hogy annyi magyar cikk

legyen benne, amennyit csak leadunk. Ha az én kéréssel előállnánk a kultúrpolitikai osztályon vagy hol, akkor azt provokációnak is tekinthetnék akár, sőt irredenta kezdeményezésnek, hogy ki akarunk válni, nekünk együtt nem jó. A versenyszellemről meg az ösztönzésről azt mondta, ezek burzsoá csökevények, az öntudatos embernek ilyesmire nincs szüksége. Hát ez lett a vége filléres ügyemnek. Lyukas garast nem ér az egész.

november 3.

Tegnap este váratlanul beállított a bátyám a barátnőjével. Mind a ketten olyan búskomorak voltak, el nem tudtam képzelni, mi bajuk. Én a szobámban tanultam, s mikor mentem a konyhába, anyuka éppen kirohant. Rögtön utána a csaj is. Kérdem a bátyámat, mit csinált velük. Csak hallgatott. Aztán kiderült, hogy hát rájuk szállott a golyó, december 16-án esküvő. Én nagyon örülök, végre nekünk is lesz kisbabánk.

november 14.

Orvoshoz mentem, mert annyira fáj a torokom. Kiírt három napra, meg felírt valami ló nagy tablettákat. De utána még visszamentem a suliba, megírtam a szlovák dolgozatot. Azt hiszem, jó lesz. A szünetben találkoztam a Péterrel, mondta, hogy keresett, hol voltam. Mikor megtudta, hogy beteg vagyok, megsimogatta az arcomat. És éppen akkor jött arra a János. Majd kiguvadt a szeme. Nem először láttam ilyennek: ha fiúval beszélgetek, legszívesebben odarohanna és elrántana onnan, és azt mondaná, ez az enyém, az én tulajdonom, el a kezeket tőle, hagyd békén, ez az enyém, az enyém, az enyém..., ugye, milyen szép! Így néz ő ki, amikor én más fiúkkal beszélgetek. Jaj, nekem! Most megint eszembe jutott egy mondata: „Milyen szép vagy ma” – mondta vagy egy éve.

november 20.

Politechnikán kint gereblyéztünk az udvaron. János feltűnően a Benyovszkynak udvarolt, szinte színpadiasan. Szüntelen azt ismételte, hogy szereti. Aztán a Tünde szólt a Zsolnainak, hogy mondja meg a barátjának, ha a Benyovszky csak arra kell neki, hogy másokat húzzon vele, akkor inkább hagyja békén szegény lányt. Igaza van. Az egész a Nyusziért volt cserében.

november 21.

Mától nem köszön a Benyovszkynak. Érdekes. Hogy ez a Lacika mikre nem használható!

Ellenben a János odajött hozzám azzal a szöveggel, hogy a múltkor a sulis előtt látott egy nagyon szép lánnyal, nem is tudta, hogy nekem ilyen barátnőim is vannak, s hogy igazán megszerezhetném neki, ha tényleg a barátja vagyok. Aztán rájöttem, hogy a Racska Jutká-

ról lehet szó, neki valóban nagyon bájos az arca. Jó ízlése van ennek a fiúnak.

november 23.

Bevittem neki a suliba a Racska Jutkát. Egye meg! Nyuszi viszont elkísért az állomásra, olyan jókat lehet vele beszélgetni, mindent egyből megért, nem kérdezgeti, hogy mit akar ez jelenteni, Lilla, mit értsek az alatt, Lilla, most megint mire célozgat, Lilla. Kapásból rám tud hangolódni, s még a hülyeségeimre is olyan jókat tud válaszolni, hogy egyből észreveszem, mekkora hülyeség volt, de úgy örülök neki. Ő meg mosolyog, és mondja, hogy milyen jópofa vagyok. Megmutatta, hogy hol laknak, közel az állomáshoz, s azt akarta, hogy holnap reggel csöngessem be hozzájuk, s együtt megyünk a suliba. Istenem! Mint egy álom. És még a táskámat is vinni akarta, amit persze nem hagytam, mondtam, hogy nem nehéz. Nem is volt nehéz. Könnyű már az is-

kolatáska, Peti mindig megvárja őt. De nem a lány csönget föl hozzájuk. Mondtam is ezt neki, hogy nem való. Azt mondta, de nagyon régimódi vagyok, pedig nem is úgy nézek ki. Aztán úgy beszéltük meg, hogy a fagyaltos előtt találkozunk. Ott, ahol a Katika, amikor megismertem, felkapta a földről a fagyimat.

november 24.

Nem vártam meg. Ő nem volt ott, én meg úgy gondoltam, nem fogok állni a sarkon, mint valami maca. Jött volna ki hamarabb! Persze, alattomban sajnáltam is, hogy ilyen vagyok. De átjött ám a szünetben! Mondta, hogy feljegyzi. Mondtam, hogy én is. Nevettünk. A nagyszünetben megint találkoztunk, én mentem a főépületbe valamiért, és épp randit beszéltünk meg, amikor hirtelen, mint derült égből, megjelent a János, és azt kérdezte, nem üzent-e neki a Jutka valamit. Mondtam, hogy nem, és tovább beszélgettem a Nyuszival, mire ő csak

nem tágított. És nem törődve azzal, hogy esetleg fontos megbeszélhivalóm is lehet, elkezdte, hogy én ne haragudjak rá, ő tudja, hogy nagyon szemét meg aljas, nagyon szégyelli is magát emiatt az egész miatt, aztán így fejezte be: – Lilla, hidd el, én nem... – és elviharzott. Ott álltam Nyuszival a hátam mögött, tátva maradt szájjal, és elképzelni sem tudom, hogy mi akarhatott ez lenni.

Beneveztem a TDK-ba, itt úgy mondják, Ifjúsági Alkotóverseny. Kellér nagyon büszke volt, mert persze irodalomból írnám, mégpedig a csehszlovákiai magyar irodalomról, s főleg Gál Sándor versesköteteiről. 15-20 gépelt oldalnak kell lennie, és áprilisig le kell adni. Ráadásul a magyarok állítólag nemigen szoktak részt venni benne. Ejnye, ezek a magyarok! Az első Juventus-szám már állítólag nyomdában van, de a következőbe nemigen akarják hozni a cikkeket. Hogy már megint? Igaza volt Lóthnak, írhatnám egyedül az újságot, ha sikerül.

november 27.

Jézusmária, mi volt ma!

Szünetben odajött hozzám a János, és elkezdett össze-vissza beszélni. De mindent. Egyszer csak azt mondja, hogy én őt úgyszem tudnám már visszaszerezni. Nem is nagyon értettem, miről van szó, éppen ezért amolyan bambán megkérdeztem, hogy aztán ugyan miért nem. És ekkor dőlni kezdett belőle, de úgy, hogy egészen megijedtem. Sőt, volt egy pillanat, amikor határozottan féltem.

– Hát idefigyelj! Még ha meggebedek se megyek vissza! Érted? Mert bennem is van büszkeség, nehogy azt hidd, hogy csak benned. Én majd elepedek érted, én nem eszek, nem alszok, nem tanulok, nekem nem kell senki, még a Jutka se, akit a nyakamra hoztál, csak te. Téged kívánlak szüntelen, de annyira, hogy az már szinte fáj, és akkor se megyek vissza hozzád. Érted?

No, ha a múltkor tátott szájjal álltam, akkor nem tudom, most milyen látványt nyújthattam. Ő elviharzott, én meg álltam, mint szamár a hegyen. Ki tudja, lehet, hogy még mindig ott állok. Mert eszemnél még nem vagyok most se, az biztos.

november 28.

Ebédén találkoztunk. Mintha mi sem történt volna, úgy beszélt. Mondta, hogy nem javasolták őt Selmece, mert 2 egész volt az átlaga, s hogy most hoztak valami új rendeletet, hogy csak 1,5-ig lehet, s már eszerint kizárták őt is. – De te sem mehetsz ám! – rikkantott föl nagy vidáman. – Aztán gyere majd oda, ahova én, jó?

Ez a hülye csak nem hiszi, hogy őmiatta akartam Selmece menni? Ennyire beképzelt még ő sem lehet. Vagy mért mondta ezeket? Tünde szerint azért, mert tényleg szeretné. Azt szeretné, ha együtt lennénk, távol ettől a helytől, ahol mindenki ismer, ott már nem érdekel-

né a büszkesége. Tünde egész úton visszafelé lelkesedett, annyit jajistenemezett, hogy teljesen előjött a pöszesége. Jajistenem, Lilla, látod, hogy szeret? Jajistenem, mondtam én neked, hogy szeret! Jajistenem! Én meg csak jöttem mellette lehajtott fejjel, szegény, gondolhatta, hogy de nehéz velem, nekem soha nem jó, mindig kell valami bajomnak lennie, mert nem tudta, hogy én közben a Nyuszira gondoltam, meg arra, hogy jajistenem, de szeretem én ezt a Tündét!

december 1.

Anyukáéknak ma van az ezüstitalkodalmuk, huszonöt éve, hogy összeházasodtak. De jó nekik! Nem hiszem, hogy lesz valaki, aki velem kibír huszonöt évet, pláne nem, akivel én kibírok ennyit. Egész nap a tudományos diákköri pályázatra benyújtandó tanulmányomon dolgoztam, este levelet írtam Gál Sándornak, és annyira szeretném, ha válaszolna. Teljesen

odavagyok érte, mindent összeszedek, mindent elolvasok, ami róla szól. Bár a testvérem azt mondja, azért nem kell beszarni tőle, s hogy az, amit mondott, mikor meghozta nekem a Folyót: „a jelenkori Ady”, legalább annyira elmarasztaló, mint amennyire hízelgő, én mégsem bánom, örülök a verseiért. Olyan hévvel szavalom mostanában a Könyörgést, hogy szinte megijedek magamtól.

december 2.

Ma sem tanultam. Írtam tovább a tanulmányomat, megvan belőle öt oldal, már csak tizenöt kell.

december 6.

Ma eljött utánam a Nyuszi. Nagyszünetben egyszer csak nyílt az ajtó, s megjelent a nyílásban az ő feje. Mosolygott. Kimentem a folyosóra, hogy megkérdezzem, kit keres. Engem keresett. Azt mondta, már régen látott, s

kezdett aggódni értem. De örül, hogy nincs semmi bajom, s kér, hogy menjek holnap úszni. Hát, majd meglátom, hogy alakul a napom, mindenesetre bekészítem az úszócuccomat.

december 7.

Hát persze, hogy elmentünk úszni! Utána kikísért az állomásra, mégpedig úgy, hogy a Tünde mellé beszervezett egy II. E-s srácot, és félúton kijelentette: ti arra, mi meg erre. Persze, hogy mi mentünk a hosszabbik úton. Már megint a táskámat akarta vinni, én azt hittem, hogy ilyenek manapság nincsenek. Persze már megint nem hagytam, mert én nem tudok viselkedni ilyen helyzetekben. El nem tudom képzelni, hogy aztán hogyan mennék mellette, mit kezdenék a kezemmel, meg hogyan viszonzóm? Mert mindennemű kedvességet viszonzni kell valahogy, nem? És én úgy gondolom, hogy mihelyt átengedem a táskámat, azzal mintegy igent mondok valamire, amit

magam sem tudok, hogy micsoda. Az egyfajta felhatalmazás. És én nem akarok felhatalmazni senkit semmire. Viszem hát magam a táskámat. Ő egész úton beszélt, olyan érdekesen, olyan rajongóan! Nagyon kedves volt. Végig azt hajtogatta, hogy holnap okvetlen el kell hozzájuk mennem, mert szeretne zongorázni nekem. Van-e valamilyen külön kívánságom, kedvencem? Mondtam, nagyon szeretem Chopint, azt mondta, nem probléma, meg hogy nem gondolta volna. Mit gondolt, kérdeztem, mire ő, hogy hááát Apostol együttes, Szűcs Judit, ilyenek, és nevetett. Pedig már a múltkor megbeszéltük, hogy LGT-s vagyok, de a Fonográfot is szeretem, amit viszont ő. Meg azt is megkérdeztem, hogy ha ilyeket feltételez rólam, akkor miért kíséretet, vagy bárkit kíséretetne, erre azt felelte: – Megfogtál! – De addigra éppen kiértünk az állomásra, feljött velem a peronra, s amikor fel akartam szállni a vonatra, nem hagyott. Hogy hova

sietek, van még vagy négy perc. Elkezdtem fel-alá járkálni.

– Mi bajod, ideges vagy? – kérdezte. – Már teljesen el vagyok szédülve.

– Fázom – mondtam.

– Ezen könnyen segíthetünk – s megfogta a sálam, és kezdett maga felé húzni vele. Erről az a falubeli fiú jutott eszembe, aki minduntalan molesztál a vonaton, ha megtalál, nagyon tolakodóan viselkedik, a szépségemet ecseteli múlt századi stílusban, meg azt feszegeti állandóan, miért vagyok ennyire hideg, fagyos, mikor az anyukám pedig milyen kedves, és ő szokta húzkodni a sálamat, hogy majd a csókja felmelegít. Annyira viszolygok tőle, hogy az már szinte nem is normális. Legutóbb mondtam neki, hogy legyen már hozzám kedves, és udvaroljon inkább az anyukámnak. Azóta nem láttam, s most, ez a marha Nyuszi ezzel a marha mozdulatával ezt a viszolygó érzést váltotta ki belőlem, s akkorát ugrottam, hogy attól

meg ő kapott majdnem frászt. Aztán elmeséltem neki a történetet, mire a kezemnél fogva magához húzott és átölelt:

– Így ni, hogy ne fázz!

Abban a szent pillanatban elöntött a forróság. Ilyen velem még soha nem történt.

– Már nem is fázom, kösz – mondtam gyorsan, de mielőtt még érkeztem volna felugorni a vonatra, ő az arcomra nyomott egy pusztit.

– Látod, milyen vagy – kiáltotta utánam –, no de majd holnap! Várlak.

S akkor fütyült a forgalmista, becsukódott az ajtó, én meg ott álltam, mozdulni sem tudtam, s arra gondoltam, hogy ez engemet meg akart csókolni. Most mi lesz? Hogy holnap elkerülöm, az biztos. És aztán?

december 8.

Tanulni nem tudok, enni nem tudok, aludni nem tudok. Úgy jártam, mint a Tótfalusi János.

Nagyszünetben elbujdostam, átmentem a Sulzhoz, mondta, már csak jövőre lesz valami a Juventusból, mert a nyomdának most sok dolga van, karácsonyi lapokat kell csinálniuk, meg minden. Mi meg ráérünk. Hát, persze. Mi mindig mindenre ráérünk. Mesterien értenek hozzá, hogyan kell letörni a lelkesedést. Aztán ha nincs lelkesedés, nyugodt szívvel lehet beszélni a passzivitásunkról, a lényeg, hogy abból nagy baj nem lehet. Ez a mi szép új világunk. Persze, nem a Sulz tehet erről, ő az egyedüli, aki figyelmet szentel az akarásomnak, ő az, aki veszi a fáradságot, hogy legalább szóljon, hogy ne legyek majd annyira csalódott. Meg a szavalóversenyre is felhívta a figyelmem, hogy válasszak magamnak verset, aztán majd gyakorolunk. Pedig nemhogy nem ő a magyartanárom, egyáltalán nem is tanít az osztályunkban! Szeretem őt. Mondtam is neki, hogy megvan a versem, Gál Sándor Könyörgése, azt mondta, remek.

– Ugye tehát, akkor még a szünet előtt tudunk készülni – mondta elégedetten.

Mikor visszaértem az osztályba, már becsöngettek, de még nem volt bent a tanár. A Benyovszky azzal fogadott, hogy Lilla, kerestek, tudod, az a nyúl vagy ki! Jajistenem, mondaná a Tünde, hát átjött. Csak nem vagyok szerelemes belé? Nem, az nem lehet, hisz alig ismerem, egyszerűen csak olyan jó vele beszélgetni. No, de nekem ne zongorázzon, és főleg ne otthon náluk, mert én oda nem megyek. Mert hiába acsarkodnak rám a srácok, főleg a Sörényi, a Sipos és az Urbán, hogy én mást se csinállok, csak futok a fiúk után, ez egyáltalán nem igaz. És hogy velem semmiről nem lehet beszélni, csak a fiúkról. No, aztán ez sem igaz, az biztos, már csak azért is biztos, mert Sörényi szinte minden órán levelezést kezdeményez velem, s minden levelét ő kezdi ezzel, aztán meg olyan filozófiai magasságokig és mélységekig jut el, hogy mi az élet

értelme, győzködve engemet arról, hogy semmi... Szóval, ha igaz volna, amit állít, akkor valószínűleg nem engem zaklatna az ökör leveleivel. Még a végén az lesz, amit Bircsák tanár elvtárs mondott egy alkalommal nagy szöszögve-nevetve:

– Lilla, csinálj valamit, mert beléd szerelmes az egész iskola, ami csak azért probléma nekem, hogy jó fizikusok sem tudják már a fizikát.

Persze, ennek a fele sem igaz, hogyan is lehetne, amikor se szép nem vagyok, se okos, se különösebben ügyes semmiben. Egyedüli furcsaságom az örökös nyüzsgésem, az tűnhet fel esetleg némelyeknek. Meg amiatt vádolnak meg mindenféle képtelenségekkel, főleg akik tehetetlenek. A kis Kellér például, aki a helyettesem, de semmiben nem lehet rá számítani, semmit nem lehet rábízni. A múltkor is, beteg voltam, s kellett volna menni Kovácspatakra valami háromnapos agytágításra, péntek, szombat, vasárnap, s mondtam a Kellér-

nek, hogy nem megyek. Azt mondja, adjam a rangsorban utánam következőnek. Az a Laci, a Kellér, mondom neki, mire ő, hogy jaj, a Laci nem mehet, neki volejbaloznia kell, meg tanulnia is. Így mondta, nem én vagyok a hülye, volejbaloznia kell az én magyartanárom fiának. Nekem meg osztály- és SZISZ-elnöknek is kell lennem, ugye, addig is, mert én nem „volejbalozom”, s nekem tanulnom sem kell. De azért az én osztályfőnököm fiának elnökhelyettesnek kell lennie, mert az olyan jól mutat majd a káderlapján, bárhová jelentkezzen is: négy évig zásztupca predszedu SZM. Nem ám alelnök, podpredszeda! Dehogy pod-! Hogy is lehetne pont ő pod-, aki inkább nad-, na de mivel ilyen nem létezik, hát helyett. Ugyanakkor így van ő helyettem, hogy „volejbaloznia” kell. És ez a kis pondró kelti a legocsmányabb híretem, de úgy, mint akit fizetnek érte. Akkor is az Udvarnoki Bandi, a régi jó Bandi, alapsulis osztálytársam mint politikai felelős

ment el helyettem, meg máskor is ő az, aki ki-segít, bármi legyen is a probléma. No és a Tünde, az egészségfelelős, szerintem mindenki tudja, hogy ő az igazi helyettesem. Találjak ki bár akármit, ő megcsinálja helyettem. Ő még a fodrász székébe is beül előttem, hogy bemutassa, miként mutat majd a frizura, amit kitaláltam.

december 11.

Átjött a Nyuszi, mondta, hogy várt pénteken, s nem mentem, ezt megjegyzi magának. Így szoktuk mondani egyébként, egymást túllicitálva, mindent megjegyzünk. Nekem már három jegyzetfüzetem betelt, mondtam neki, áh, az semmi, nekem öt, válaszolta. Nevettünk. Olyan jó a közelében lenni, nagyon örültem, hogy átjött. Persze, hozzájuk akkor sem megyek el, hogy ott zongorázzon, gondoltam éppen, amikor benyitott a János, Zsolnai Lacit kereste. Mikor meglátott a Nyuszival beszél-

getni, hirtelen elkapta a fejét, nekem meg beugrott, hogy tavaly ilyentájt ez meg hegedülni akart nekem, édes jó Istenem, mi van bennem, ami mindenkit nótára akar fakasztani?

december 12.

Matika után kajára mentünk a Tündével, utánunk jött a Róth meg a János, aztán az ebédelőben János valahogy elém került. Hamar érkezünk, még az ablakot sem nyitották fel, ott álltunk hát a sorban. Én a Nyuszira gondoltam, mögöttem a Tünde a Róth Petivel szellemeskedett, mikor a János olyan hirtelen fordult felém, hogy a svung majd levitte a fejemről a hajamat, s azt kérdezte:

– Be van szűkítve a nadrágod, mér van beszűkítve a nadrágod?

Nekem hirtelen meglepettségemben semmi egyébre nem tellett, mint hogy azt mondjam:

– Aha.

– Olyan vagy, mint egy hippi – folytatta.

– Én? Miért?

– Hát mert be van szűkítve a nadrágod. Vagy nincs beszűkítve a nadrágod?

– De. Magam szűkítettem. Ügyes vagyok?

– Nagyon – mondta teljesen más hangon, mint szokta, nem gunyorosan, inkább átszellemülten, távolba révedően, majd hozzátette: – De főleg nagyon szép.

Szerencsére ekkor nagy robajjal felhúzták az ablakot, talán csak ennek köszönhető, hogy nem ajultam el. Rizses hús volt fokhagymás mártással. Utálom. János, mikor sorra került, megszólalt:

– Én lé nélkül kérem.

– Én is – vágtam rá gyorsan, erre föl szedett a Jánosnak, és egy jó nagy merőkanál szaftot lottyantott rá. Összenéztünk, nevettünk.

– De én most már tényleg lé nélkül kérem – mondtam gyorsan, és én meg is kaptam.

Együtt mentünk vissza a suliba, János a Jutkáról kezdett beszélni.

– Nem tudok vele mit kezdeni. Képzeld el, tízfokos hidegben kint állunk az utca közepén, és nem csinálunk semmit, csak hallgatunk. És neki heti egy találkozás nem is elég!

– Rosszul emlékeznék? Én ott tartok, hogy te olyan szép lányt, mint a Jutka, még nem láttál, s hozzalak össze vele, mert velem nem lehet semmit kezdeni, csak beszélgetni. Íme, amit akartál! Hallgattok, s gyönyörködhetsz benne. Ja hogy tízfokos hidegben? Ne haragudj, az a te problémád. Mért nem viszed be egy cukrászdába, vagy várod meg a nyarat? Nincs neked egy kicsit sok bajod?

Elvörösödött.

– Ha nem te mondanád, már rég megharagudtam volna, de neked igazad van.

– Aber was! Te akarsz valamit!

– Te meg már nem jársz németre, úgyhogy ne beszélj így!

– Igaz. De nem szólok a Jutkának.

– Isten őrizz, hogy szólj a Jutkának! Minek

nézel? Én csak azt akarom mondani, Lilla, hogy tegnap egész nap rád gondoltam.

– No ne!

– De, komolyan. Olyan hülye kedvem volt, aztán eszembe jutottál.

– Köszö-köszike! Legalább őszinte vagy...

– Látnod, milyen vagy? Te semmit nem változol, hát lehet veled komolyan beszélni?

– Nem hiszem... Emlékszel, velem bármit lehet kezdeni, csak beszélgetni nem.

– Most már valóban emlékszem, gunyoros vagy. De nem bánom, akkor is elmondom. Szóval, eszembe jutottál, és végiggondoltam az egészet. Aztán elaludtam. És álmomban is te voltál. Érted? Nem a Jutka. Mikor felébredtem, folytattam a gondolataimat. Jó volt.

Ekkor értünk az iskolakapuba, Róth ott állt a Tündével, s kappanhangján messziről visította:

– No, jó volt, Janikám?

december 13.

Reggel iskolába menet a Nyuszira gondoltam, hogy szólnom kéne neki, pénteken teadélután, jöjjön el. Egyszer csak hallom a hátam mögül:

- Milyen jó csizma...
- ... milyen jó sapka...
- ... milyen jó szoknya...

Hátranézek, hát a János a Doboróczyval, egy II. E-s fiúval. Olyan helyes, csendes gyerek ez a Miki, ezért aztán még jobban meglepett a dolog. Mikor utolértek, János megfogta a fejem, s azt mondta, szia. A Tündének meg a kezébe nyomott valami krémet, hogy egye meg, azt hiszem, jégkrém volt, s a Tünde meg is ette.

A nagyszünetben átmentem a főépületbe, megbeszéltük a Nyuszival, hogy pénteken elmegyek a koncertjére, ő meg eljön a teadélutánra, úgy, ahogy lesz, öltönyben, nyakkendőben (remélem, aktatáskával). Beszélge-

tésünk kellős közepébe egyszer csak beleállít a János, azzal, hogy mi újság. Hirtelen csak azt tudtam mondani neki, ami van, hogy pénteken teadélután, meghívtam a Jutkát, jöjjön ő is, biztos nem lesz hideg. Ripacsmód visítózni kezdett, hogy jézusmária, úristen, ő megvadul, no jó, ő eljön, ő úgy eljön, mint a huzat, de a Jutkára ő rá se néz, ő csak velem fog táncolni. Aztán, mintha a Nyuszi levegő lett volna, odafurakodott mellém, az fölfont szemöldökkel hátrált, kérdően nézve rám, emez meg azt kérdi:

– Te, mit mesélt az öregapja neki? Én nem mertem megkérdezni, féltem, hogy röhögni fogok.

– Én nem voltam ott, nem tudhatom, de látod, pénteken, jó melegben ezt is megkérdezheted tőle – s visszaléptem a Nyuszi mellé, János meg elment. Ebéden megint találkoztunk, elloptuk a kabátja övét, illetve hát én loptam el, mert olyan randa, ha behúzza, úgy néz ki,

mint egy szarvasmarha-etető. Egyébként teljesen természetes neki, hogy odaül mellém, úgy látszik, most már tényleg jó barátok vagyunk. Most meg azt mondta, persze, hogy énmiattam veszünk össze, mindig ezt mondja, de azért, mert mindenhová magunkkal kellett cipelni a Tündét. No. Akkor hát mégsem azért, mert velem csak beszélgetni lehet?

Délután az állomásra menet megláttuk, hogy a János megy előttünk egy jó kőhajításnyira. Tünde piszkálni kezdett, hogy kiáltsak utána. Dehogyan kiáltok, majd pont! De a Tünde csak erősködött, kiálts utána, Lilla, mert mindjárt befordul, és eltűnik. Jól van na, elmotyogtam, hogy János, de úgy, hogy azt csak a Tünde hallotta.

– Gyáva vagy, tudod! Te mondd őrá. Közben még kiáltani se mersz neki. Engem küldözgetsz, most is biztos azt szeretnéd, ha én kiáltanék. De nem fogok. Gyáva!

Még hogy én gyáva? Hát mit képzelsz ez a

Tünde, forrt fel bennem a vér, s akkorát kiáltottam, hogy nemcsak ő, hanem minden járókelő megfordult rá. Mosolyogva jött felénk:

– Hová tetted az övemet, mondd?

– Minek lenne nekem a te öved?

– No jó, de akkor ki vitte el?

– Azt én nem tudhatom, ámbár nem nagy baj, így nélküle sokkal jobban nézel ki.

– De én rosszul akarok kinézni!

– Most, hogy mondod, tényleg randa így nélküle.

– Mégiscsak szép akarok lenni!

– Tudod, mit? Akkor vedd le a sapkád!

Mentünk tovább, sietni kellett a vonatra, ő meg nézett azzal az átható tekintetével, amit sohasem feledek, és lekapta fejről a sapkáját.

december 14.

Ma ebéden a szakács nénik körbefogtak bennünket, s elkezdtek kórusban mondani, hogy milyen jó nekünk, fiatalok vagyunk, ud-

varolgatunk egymásnak, mire a János felhört-
tyent, mi az, hogy egymásnak, csak én udva-
rolok, nem? Erre a Madari anyja, az egyik leg-
kedvesebb szakács néni azt mondta neki:

– Bizony, jól mondod, de vigyázz is rá na-
gyon, mert igen szép kislány, s másoknak is
fáj rá a foguk, tudom.

– Én is tudom – mondta János –, de ez olyan
lány, tetszik tudni, hogy erre a fogfájás sosem
múlik el.

– Jó is az, ha egy lány tud magára vigyázni
– kapcsolódott be a másik szakács néni, az-
tán élénken ecsetelni kezdte, milyen gyönyörű
a szemem, s hogy a fogam is milyen szép,
meg a szám, meg... A János kiáltott közbe:

– A végén még féltékeny leszek magára, hall-
ja-e!

Aztán az osztályunkban voltunk, nem is
tudom, a Tünde hirtelen hova lett. Én szoká-
som szerint fent ültem az olajkályhán, János
meg az ablakpárkánynak támaszkodva állt

mellettem, és beszélgettünk. Először a Zsolnai nyitott be, úgy mosolygott, mintha legalábbis én akartam volna őt nem is olyan régen meggyőzni arról, hogy sosem fogok kelleni a Jánosnak. Hamar ki is ment. Aztán a Bandi. Azt hitte, nincs senki az osztályban, s mikor meglátott minket együtt, tátva maradt a szája, láthatóan földbe gyökerezett a lába. Mi van, kérdeztem, mert úgy nézett ki, mint aki rosszul lett. Bávatagon megkérdezte, nem láttam-e a kulcsát, hülyeség, mér láttam volna, ő se gondolta komolyan, s állt tovább még egy ideig, aztán elment. Utána rögtön jött a Tünde. No szentisten, mondta János, én meg azt gondoltam, végre. Ő nem szólt, láthatóan neheztel. Elrakodott, de mindent, a szekrényben, az asztalokon, a padokban, az égadta világon amit csak lehetett, azt megmozgatta. Aztán szép lassan, alaposan lemosta a táblát, már azt hittük, a követ is felmossa, de nem, szó nélkül elment. Helyette jött a takarítónő, az

mosott fel, meg söpört, mindent csinált, inkább szedelőzködtünk.

– Hova megyünk? – kérdezte János.

– Én az uszodába.

– Én meg nem azt kérdeztem, hogy te hová mész, hanem hogy hová megyünk. Szóval az uszodába?

– Az uszodába.

Tünde javában úszkált, nagyon lehangolt volt, azt hiszem, most haragszik. Egyébként jogosan, de én tényleg nem tudom, mit kellene csinálnom. János arról beszélt, mi lesz holnap, hogy csak lesz a Jutkában annyi büszkeség, hogy nem jön el a teadélutánra, meg arról, hogy sokkal szebb vagyok, mint a Jutka, ráadásul egyre szebb vagyok, s már tartottunk volna kifelé, amikor a medence szélén megjelent a Nyuszi. Talán észre sem vett volna, ha Madari Robi felém mutatva harsányan rá nem kiált:

– Odanézz, Péter, ott a nő!

Hogy a Madari foga is? Erre célozhatott az anyja? Mindenesetre Nyuszi meglátott a János mellett, elkapta a fejét, s beugrott a vízbe.

Olyan rossz érzés kerített hatalmába. Nem volt ez tisztességes húzás, úgy gondoltam. A állomásra menet János végig azt csacsogta, hogy ő bármikor készen áll, ő elküldi a Jutkát, ő értem bármire képes.

– És a büszkeségeddel mi lesz? – kérdeztem meg tőle végre, mikor szóhoz jutottam.

– Le van szarva a büszkeségem. Már csak nem teszem miatta tönkre az életem?

– Mi okom van nekem, hogy elhiggyem? Ki tudja, ki mindenkinek mondtad már ugyan-ezeket!

– Igazad van, én sem hinnék a helyedben – mondta, de olyan meggyőződéssel, hogy éreztem, pontosan ott vagyunk, ahonnan indultunk, tehát sehol. Most derengett fel először, már a vonaton ülve, hogy Sörényi valami ilyesmire gondolhat, amikor azt állítja ne-

kem, hogy úgyszincsen semminek se értelme. Csak még egynéhány embert megbántottunk, most már a Tünde, a Jutka, a Nyuszi se érzi jól magát, s minek volt ez a sok gyötrelem, ha ott vagyunk, ahol a part szakad, hogy úgysem hihetek senkinek?

december 15.

Ma teadélután, holnap esküvő. A teadélután előtt még nekem kellett elmennem a menyasszonyi csokorért, s végig arra koncentrálni, hogy el ne hagyjam. A csokorral rohantunk a Tündével éppen, amikor összefutottunk a sulis előtt a Zsolnaival meg a Jánossal. Jánoson nem volt kabát, azt mondta, az anyja nem adta oda neki, nehogy hazakísérjen valami lányt. Hát ilyen óriási a humora. Dereng, hogy valami nem volt teljesen rendben vele tavaly se. Az osztályban Bircsák ült rögtön az ajtónál, tágra nyitotta a szemét, amikor meglátta, hogy együtt vagyunk. Aztán mi kimentünk a Tündé-

vel, hogy felvegyem az új, fekete, szóttos mintás blúzomat, azt mondta a Tünde, hogy ő még ilyen szépet nem látott. Aztán azt mondta a János is, de ő nem a blúzomra. Mikor be mentünk az osztályba, nagy taps fogadott, Bircsák a fejét ingatva mosolygott, aztán eltakarta a szemét, mintha a nagy fényesség bántaná, amit én árasztok.

Aztán mi leültünk, és természetesen beszélgettünk. Mi mást is lehetne velem kezdeni? Elhatároztuk, hogy ez volt az utolsó nap, amikor a múltunkat emlegettük, és János fél év próbaidőt ajánlott fel annak bizonyításául, hogy nem hazudik. Szóval még fél évig azt fogjuk csinálni, amit eddig, vagyis beszélgetni, vagyis nem akar majd megcsókolni, és ha kibírja anélkül, hogy mással is járna, akkor nem hazudott. Belementem. Egyszer csak odajött a Budai, aztán a Topolcsányi, aztán a Mózes, ezek mind János osztálytársnői, körbecsodálóztak bennünket, hümmögtek, aztán to-

vábbmentek. János azt mondta, a Topolcsányi most tiszta szívéből gyűlöl engem, és irigyli a blúzomat. Mert az olyan. Tünde meg azt mondta, meg fognak bolondulni tőle a srácok, de úgy fest, hogy a csajok bolondultak meg tőle. Bolond egy világ, sose fogok kiigazodni benne.

Persze, táncoltunk is egy kicsit, muszáj volt, de aztán gyorsan mennem kellett az állomásra. Bandi azt mondta a Tündének, hogy ha ve-lünk próbál jönni, ő személyesen veri össze. Szegény Tünde nem jött. Így János hozta a csokromat, azaz a menyasszonyi csokrot, mondtam is neki, látod, most egy kis időre menyasszonynak érezheted magadat.

– Melletted még azt se bánnám, látod, akár a menyasszonyod is lennék, csak szeretnél.

Meghökkenem. Nem szokott ez ilyeneket tudni. Úgy hatott, mint aki meg van tanítva. S csak mondta, mondta, hogy megint úgy szeret, mint tavaly, pontosabban, soha nem szűnt

meg szeretni egy pillanatra sem, már aznap tudta, amikor összeveszett velem, hogy nagyon rossz húzást csinált, s hogy a nyáron látott egy lánnyal az állomáson, olyan szép voltam, mint egy tündér, a farmerszoknyámban, valami piros blúzban, a hajamban meg piros szalag volt, s lengette a szél, és ő majdnem odarohant hozzám, csak nem mert. (Alighanem ez akkor volt, amikor az Alenával az útlevelünket intéztük.)

Az állomáson visszaadtam az övét, minekutána persze hogy volt kabátja, de megkértem, ne tegye fel. Mosolygott, azt mondta, tudta, hogy nálam volt. Fölszálltam a vonatra, megvárta, míg elindult, aztán ő is ment. Nekem meg, mintha villám hasított volna belém, eszembe jutott, hogy nem mentem a Nyuszi koncertjére. Nagy szemét vagyok, följegyezheti.

december 17.

Tegnap volt az esküvő, szép volt. Annyit neveltünk a Tündével, hogy a végén már izomlázunk lett tőle.

december 18.

Ma átjött a Nyuszi, s mondta, hogy piszok vagyok, mert csütörtökön nem vártam meg a uszodában, ráadásul nem is a Tündével távoztam csodák csodája, s mindennek tetejébe pénteken nem mentem el a koncertjére, pedig ő volt a sztár. Elismertem, mea culpa, mondtam, följegyezheti, azt mondta, jó van no, nem jegyzi, most az egyszer még megbocsát. Megbeszéltük, hogy holnap is átjön a nagyszünetben, s épp távozóban volt, mikor jött a János. Végigmérték egymást, aztán Nyuszi visszánézett rám, és elsietett, János meg rám nézett, s csak annyit mondott, órák után megvár, hogy együtt menjünk ebédre. És olyan furcsán fürkésző volt a tekintete. Ebéden

végig arról beszélt, hogy mennyire szeret, s hogy milyen nehéz volt neki nélkülem. Ha megfeszül, se hiszek neki. Aztán az állomáson, fent a peronon ez a marha letérdelt előttem, hogy mindenki szeme láttára bizonyítsa, igazán ennyire szeret. Jaj, én úgy szégyeltem magam! Mit gondolhatott, aki látott?

december 20.

Nagyszünetben átjött a Nyuszi, kért, hogy holnap menjek úszni. Úgyis akartam. János megint elkísért az állomásra, épp arról beszélt nagy garral, hogy rövidítsük le a határidőt, s hogy lesz, ami lesz, ő most megcsókol, mikor meglátta a Jutkát, s úgy megijedt, hogy azt hittem, elájul. Nem tudom, hogyan szakított vele, mindenesetre így megijedni már rég nem láttam senkit.

Délután az anyuka szülői értekezleten volt, csak este jött haza a nyolccassal. Érdekes mód a Kellér csak jókat mondott rám, közölte, hogy

én vagyok az osztályelnök (micsoda meglepetés, addig is...), s hogy én is maradok (micsoda megtiszteltetés, meddig is?), hisz nekem köszönhető, hogy az osztály kollektívája ilyen gyorsan összekovácsolódott, mert talpraesett vagyok (azt hittem, ez baj neki), jó megjelenésű (micsoda ízlésre vall!) és bátor (mi az hogy, mint a duklai partizán)! Tanította a bátyámat is, az nem volt ilyen talpraesett. Tiszta jó napom lett.

Életemben először megelőztem valamiben szent és felérhetetlen testvéremet.

december 21.

János a nagyszünetben azt mondta, hogy jön velem az uszodába, amitől nagyon megijedtem. Épp ez az, amit nem akartam. Először is, megbeszéltem a Nyuszival, hogy találkozunk, másodszor pedig nem szeretném, ha fürdőruhában látna. Az uszodában, fent a karzaton veszekedtünk, végül úgy döntött, hogy elmegy, s majd visszajön elém, s lent megvár.

Nagyon haragudott. Mi meg a Tündével be-
mentünk a vízbe, Nyuszi már ott volt, oldalról
méregetett, még úszni is úgy úszott, hogy köz-
ben rám sandított, de szólni egy szót sem
szólt hozzám. Így aztán én sem szóltam hoz-
zá. Nem tudom, mi baja. Láthatott a karzaton?
Mindegy is, ha fontos volnék neki, harcolna ér-
tem, nem állna félre. János várt az aulában,
még mindig haragudott, a jeges úton csúsz-
kálva alig értünk ki az állomásra. Arra azért
maradt ideje, hogy rábeszéljen, holnap marad-
jak bent a nyolcasig, menjünk el diszkóba, el-
végre utolsó nap az évben.

Csodák csodája, anyuka megengedte, hogy
holnap a nyolcas vonatig maradjak.

december 22.

Jánosnak eleve azt mondtam, hogy csak a
hatosig maradok. Kicsit mérges volt, de aztán
belenyugodott. Órák után ketten maradtunk
az osztályunkban, ültünk a kályhán, ő mond-

ta, hogy tegnap mennyire megbántottam, nekem meg eszembe jutott erről a Nyuszi, hogy mennyire bántott a viselkedése, és hogy vajon miért csinálhatja, és eszembe jutott, hogy milyen aranyos volt mindig is. Eszembe jutott az első találkozásunk az uszodában, amikor vízzel fröcskölt, meg az, amikor az állomáson majdnem megcsókolt. Ha nem lettem volna olyan gyáva, és nem lököm el magamtól az ellenszenves Józsikára hivatkozva, most talán minden másként lehetne. Most vele ülnék itt a kályhán, s vele mennék a diszkóba... Istenem, hogy hányszor hívott! És akkor hirtelen a Jánoshoz fordultam, s azt mondtam neki, hogy mégis inkább hazamennék a négyessel. Nem akart engedni, de mondtam, hogy nem korlátozhat a szabadságomban, ha azt akarja, hogy szeressem. Elkísért az állomásra, bár sose találtam volna ki, hogy ezzel a vonattal megyek. Maradtam volna inkább holnapig, vertek volna agyon otthon, mert csavargó vagyok,

csak ez ne történt volna meg, ami megtörtént!

Az állomáson csatlakoztunk a Tündéhez, Katikához és a Kubicska Ildikóhoz, s ott álltunk egy sarokban és nevetgélünk. És akkor megláttam a Nyuszit. A barátjával jött. Egyenesen felém. Megállt, nyelt egy nagyot, s fanyarul mosolygott rám. De nem szólt semmit. S csak állt. S csak nézett. Rohadt zavarba jöttem, nem tudtam, mitévő legyek, egyik lábamról a másikra álltam. Amikor is Nyuszi Kovács Péter elvette a Tünde kezéből a kardot, mert miért ne lett volna a Tünde kezében éppen egy kard (egy igazi kard, a testvérének vette karácsonyra), és hadonászni kezdett vele előttem. Én meg, hogy már szóljak valamit, mondtam neki, hogy szúrja belém.

– Ne mondd ezt még egyszer, mert amilyen kedvem most hirtelen lett miattad, még meg is teszem. – Ezt mondta a Nyuszi, s János erre a mondatra odaugrott hozzá, s olyan gúnyorosan röhögve azt kérdezte:

– Na, mi van, Péterkém, nem sikerült valami?

– De igen. Minden – válaszolta az lehajtott fejjel, nagyon halkán. Annyira sajnáltam őt, s annyira undorodtam a másiktól, hogy felkaptam a táskám, és faképnél hagytam őket. Éreztem, hogy János rohan utánam, jól éreztem, sajnós, meg is szólalt:

– Sajnálom.

– Mit sajnálsz már, mi? Mit sajnálsz? – ordítottam rá, végül aztán én kértem bocsánatot tőle, arra hivatkozva, hogy pocsék a hangulatom és gyöngék az idegeim. De arra gondoltam, hogy ha nincs a Nyuszi, ez nem jött volna vissza hozzám, ezt nem én érdeklek, hanem a zsákmány, a harc a zsákmányért. Míg magam voltam, nem törődött velem, vadászok nem szoktak a tyúkudvarban lövöldözni. A forgalmista fütyülése térített magamhoz, János boldog karácsonyt kívánt és felpréselt a vonatra. Előtte még két puszit is adott. Hogy örül-

tem volna ennek tavaly! A vonatban meg az alapiskola igazgatója mellé sodródtam valahogy, rám köszönt, mondta, hogy szokott bennünket látni az ebédlőben a Jancsival. Vigyázunk egymásra, hogy el ne vesszünk, mert nagyon helyes pár vagyunk. Ha tudná, hogy épp az imént vigyázott, de mekkorát e helyes pár fele! Már rég itthon vagyok, elmúlt éjfél, de a kedvem egyfolytában nagyon rossz. Mindig csak a Nyuszira gondolok. A szomorú szemére, a lehajtott fejére. Azóta is, mindig. Mindig.

december 28.

Eltelt a karácsony, nem túl jó a hangulatom azóta sem. A Gál Sándor-féle dolgozattal kezdtem foglalkozni ma, elolvastam az Irodalmi Szemlében Zalabai Zsigmond Követelem a holnapot című tanulmányát, mely az Ady-lírát és környékét vitatja. Gál Sándorról is szó esik benne, mégpedig mint Ady eszméinek továbbvivőjéről.

december 29.

Ma ismét jegyzeteket készítettem tanulmányom bevezetéséhez Fábry Harmadvirágzás című könyvéből. Most fél tizenkettő, már mindenki nyugovóra tért, Luxemburgot hallgatom, én is fáradt vagyok egy kicsit, de még ki kell jegyzetelnem Tőzsér Árpád egyik könyvének (Az irodalom valósága) Gálra vonatkozó részleteit. Hát, elkezdem.

december 31.

Ma nem csináltam semmit, az ünnepre való tekintettel. Este a tévéhez ültünk, de a műsor nagyon rossz volt, aztán elment mindentől a kedvem, s a Nyuszira gondoltam, és rájöttem, hogy nekem talán inkább ő kell, nem is a János. Vele olyan jól lehetett beszélgetni. Fél szavakból is értettük egymást. Jánosnak meg annyit kell magyarázkodnom, hogy mi mit jelent abból, amit mondok. Most már ám tulajdonképpen jövőre van, hogy ezeket írom,

1979. január 1-je. Sok új reménnyel tekintek a jövő elébe, szeretném, ha Nyuszi szeretne, szeretném, ha Gál Sándor válaszolna a levelemre, szeretném, ha kitüntetett lehetne a bizonyítványom, bár ez utóbbiról azt hiszem, hamarabb ír nekem levelet az a fiatal író, Esterházy, akitől nemrég az ÉS-ben olvastam valamit, s annyira tetszett, minthogy én jegyet javítani tudhatnék, de mindegy. Kérni azért lehet. Boldog új évet!

1979

*Beirtak engem mindenféle Könyvbe
és minden módon számon tartanak.
Porzó-szagú, sötét hivatalokban,
énrólam is szól egy agg-szürke lap.
Ó fogcsikorgatás. Ó megalázás,
hogy rab vagyok és nem vagyok szabad.*

január 3.

Új osztályunk van a második emeleten, így hát végérvényesen elköltöztünk a Szigetről, ahol olyan jól el voltunk szigetelve. Ennek is van persze előnye, például nem kell ürügyeket keresni, hogy átjöjjek, hogy láthassam a Nyuszit. Vagyis a Jánost. Illetve, hát, nem is tudom. A Nyuszit. Hát, láttam is. Őket meg le-tették az első emeletre. Jánosékat sajnos itt hagyták a másodikon. Ma reggel abban az időben, amikor a Nyuszi szokott jönni, odaálltam a korláthoz, és hamarosan meg is jelent

az ismerős sapka. Többet aztán a nap folyamán nem láttam. Jánost bezzeg! Egész nap követett, mint az árnyék, minden ökörséget összehordott, irtózom tőle.

január 4.

Ma volt a gólyabál, istenem, de rosszul éreztem magam! Tünde elhozta Julikát, a kishúgát, szegényke, nagyon aranyos kislány, de borzasztó lehetett neki. Olyan korán kelni, ráadásul még hófúvás is volt reggel. Én azt hittem, ott fagyok meg valahol a járdaszélen. No de hát a Tünde, ha valamit elhatároz, ha óriás hóemberek hullanának is az égből, ő akkor is véghez vinné, ha egyszer már elhatározta. És még ő mondja énrám.

A gólyabálra téve, a János végig körülugrált, nekem meg irtó rossz kedvem volt, mert csak a Nyuszira tudtam gondolni. Egyszer csak odajött hozzám a Tünde, és mondta, hogy itt a Nyuszi, hátul ül, mögöttem. Attól kezdve

csak hátrafelé nézegettem, János észre is vette, egy darabig csak kérdezgette, hogy mi bajom, rángatja-e valami a nyakamat, majd megelégette, odajött a helyemre, s abba az irányba nézve, amerre én, mindent megértett. Gondolom, mert nagyon rosszkedvű lett ő is. Aztán a Nyuszi észrevette, hogy őt nézem, s ő is mohón figyelt engem. Észrevettem. Egész este egy birkaképű lánnyal táncolt, Tündének tetszik a csaj, nekem nagyon ellenszenves. Szlovák osztályba jár, harmadikos, mint a János, és nem tudom, tudhat-e magyarul, de szerintem nem, mert Nyuszi egész este egy árva szót sem szólt hozzá. János hívott táncolni, de nem mentem. Aztán rám küldte a Zsolnait, hogy vajon vele elmegyek-e, azt hitte, nem jövök rá, hogy Lacika felkérése az ő műve. Hát persze, hogy elmentem vele. Nyuszi, mikor meglátott, s azt is látta, hogy a János meg egyedül álldogál, elmosolyodott, és egy pillanatra leállt. A birkaképű lány nézett rá

kérdőn, ő meg zavartan tovább táncolt. De láttam, hogy mosolyog, és összeszorította az öklét. Utána egykedvűen nézett rám, jelezve tán, hogy nem izgatom. De nekem mindegy volt, mert rám nézett, miközben a birkaképűvel táncolt. Zsolnai nagyon rendesen viselkedett, udvarias volt és kedves, úgy éreztem, ő érti, mit élek át éppen. Egyszer csak jött a János, hogy mindjárt megy a vonatom. Mire várok, hogy fölvigyen? Én hülye meg rávágtam, hogy bizony arra, ő, a másik marha meg felkapott, ott, a nagy nyilvánosság előtt, s kivitt a te-remből, mint egy menyasszonyt. Kikísért az állomásra, végig fogta a kezem, és különböző hülyeségeket beszélt. A vonatban megtaláltam Tündééket, egy kupéban ült azokkal a fiúkkal, akik tavaly ilyenkor, mikor én voltam a gólya, bebokszoltak engem. Kiderült, már mindenki tudja, hogy nem a Jánost akarom, hanem akit miatta elveszítettem. Az egyik srác, henteslegény, azt mondta, ő biztos benne,

hogy visszaszerzem, mert olyan különleges lány vagyok, hogy nincs az a bolond, aki boldogan ne jöjjön utánam, de aztán akkor nem elég „csak” beszélgetni velem. Így mondta. A Horkai meg, aki tavaly ilyenkor táncba vitt, találgatott, hogy ki lehet az, akivel a barátságot eltoltam, s azt is mondta, ő tudja, s majd ha leszállunk a vonatról s kettesben maradunk, akkor elmondja. Félútig együtt megyünk, s hát akkor el is mondta. Ihász Ferire gondolt. Pontosan egy éve, ahogy ő mesélte, az immatrikuláció után nagyon odavolt a srác, merthogy tetőtől talpig szerelmes volt belém. Így mondta Horkai. Több mint fél évig kínlódott szegényke, annyira szeretett engem. És minden áldott nap szidta a Jánost. Megdőbbenten folytattam egyedül az utam, hazáig sem tértem magamhoz. Én sejtettem valamit, éreztem tavaly abból, ahogy otthagyt a teremben, és aztán már nem akart mondani semmit, de hogy ekkora bajt okoztam valakinek, azt ál-

momban nem gondoltam. Istenem, ha tudtam volna! Ha figyelmesebb volnék, ha csak egy szóval is jelezte volna. De hát lehet, hogy jelezte is. Hisz ott körmölte a hideg tanteremben meggémberedett ujjakkal a beszédemet, s ahogy most visszagondolok, mindig olyan odaadóan és kedvesen nézett rám, figyelte minden rezdülésemet, a reakcióimat, minden szavamat, és láthatóan örült nekem... Hát mit kellett volna még tennie? Istenem uram, hogy én mekkora állat vagyok! Jaj, pedig vele aztán tudnék én jókat beszélgetni! A versmondásról például. Hogy ő milyen jó versmondó! Ennek okán aztán a versekről, irodalomról, olvasmányélményekről, vele még a Juventust is csinálhatnánk, társam tudna lenni mindenben. Ehelyett én mit kezdek most egy nyakamba szakadt matikussal, aki tulajdonképpen a különleges pelerines téli kabátomba meg a telt talpú csizmámba és a farmer kertészszyonyámba szeretett bele, ezenkívül semmit nem

ért, amit mondok neki, engem pedig egy szava sem érdekel. És tulajdonképpen őt is tönkreteszem, illetve hát, nem megy ő olyan könnyen tönkre, jól van, de biztos, hogy bántom a viselkedésemmel. Megmondta a Sörényi már az elején, hogy sok mindenki fog még szenvedni miattam. Akkor nevettem, most sírnom kell, hogy igaza lett.

január 5.

János tudja, hogy a Nyuszit szeretem. Születésnapjára egy kis bohócot vettem, és egy cédulát tűztem rá: Jussak néha eszedbe, róla! Órák után beletettem a Zsolnai táskájába, hogy majd adja át a barátjának, én meg a Tündével hazajöttem.

január 8.

Ma nem volt tanítás, egy hét szénszünet, úgyhogy mehettünk, ki merre lát. János jött a Zsolnaihoz, valami példákat számolgattak, ne-

kem nem is köszönt. Ám amikor távozni készültek, János visszalépett, s ennyit mondott:

– Szia, Lilla, köszönöm az ajándékot.

– Kérem – mondtam nagyon halkán, s az ablakból abban a pillanatban megláttam a Pétert, s már csak vele foglalkoztam. Később még azt is láttam, hogy a Jánossal beszélget, nevetgéltek. Most biztos tisztázták egymás közt, hogy egyikükkel sem járok, így végre lehetek a neveltség tárgya életükben. Hát jól van.

január 11.

Ma átnéztem a Héteket, hogy a Gál Sándorcikkeket kiírom belőlük. A tanulmányból még csak öt oldal van meg, mikor lesz abból hús, el sem tudom képzelni. Főleg, ha ilyen tempóban dolgozom, mint ma is. Mert közben is a Péterre gondoltam. Nyulacskám. Merthogy nemrég mondta be a rádió, hogy még két hétig nem megyünk suliba, tehát 29-éig. Csak 15-én, hétfőn kell bemenni, leckét adnak föl,

aztán éljen a szabadság. Péternek meg addig is ott a birkaképű.

január 15.

Tényleg csak feladták a leckét. Sulztól kérdeztem, mikor lesz már végre újság, azt mondta, több mint valószínű, hogy már január végén. Még hogy már! Egy örökkévalóság óta készül. El sem hiszem, hogy egyszer kézbe foghatom. Az állomásra menet vettem sárga pamutot szvetterre, azt hiszem, klassz lesz, ha megkötöm. Ott meg a Szitás Marival meg a Kubicska Ildikóval vártuk a vonatot. Se a Tünde, se a Katika nem jött suliba. És akkor megláttam, hogy a Péter tart az állomásépület felé. Rám sem nézett, ment egyenesen a peronokhoz. A barátját várja csak, mondta a Mari, mintha tudta volna, hogy ez a kérdés motoszkál a fejemben. Attól még köszönhetne, mondtam, nem látott, mondta ő.

– Szíó – hallottam a hátam mögül, és ott állt.

– Szevasz – válaszoltam halkán, s a földet néztem, nehogy azt gondolja, vártam a köszönetét. Ő kiment az ajtón, de aztán a másikon visszajött. De, ó, bár ne jött volna soha!

– Ja, legalább öt dolog van, amivel nem értek egyet, majd egyszer el is mondom neked – szólt minden bevezetés nélkül.

– Hát mondd most!

– Rendben. Ne gondold, hogy én hülye vagyok, és a Jánoska se hülye. Nekem szemem van, én látok, és a Jánoska is, csak te nem. Érted?

Nem értettem, de nem mertem szólni, mert még utóbb megmagyarázta volna. Egyébként is folytatta, s az épp elég volt nekem. Így engem még nem aláztak meg, nem is értem, hogyan bírtam végighallgatni. Mikor filmekben látok hasonlót, mindig úgy gondolom, én ott halnék meg a helyszínen, de legalábbis elsüllyednék. És most nem. Se meg nem haltam, se el nem süllyedtem. Sajnos. Azt mond-

ta még, beteszi a levelemet (merthogy írtam neki még az ünnepek előtt egy magyarázko-dó levelet) az archívba (így mondta, biztos a birkakéjú szlovák csajtól hallotta), s hogy majd évek múltával előveszi, és nagyokat fog rajta nevetni. Bár már most is sokat röhögött. És hogy ne terjesszem azt, hogy őt szeretem, még akkor sem, ha a Jánoskát akarom csak ezzel lerázni.

– Különben is, nálam már ellótted a puska-port – mondta, amit nem értettem. Ingerülten megismételte, de nekem is meg kellett ismétel-nem, hogy hallani hallom, de akkor sem ér-tem. Mit jelent ez?

– Hogy nem érdekelsz többé. Nem izgatsz, nem fogok idegeskedni miattad meg a János-ka miatt, meg ki tudja, ki mindenki miatt...

– Jé, ez azt jelenti viszont, hogy eddig érde-keltelek, izgattalak! Hát még ilyent – rikkantot-tam én föl sértettségemben talán egy kicsit harsányabban is, mint kellett vagy lehetett vol-

na abban a puszkaporos hangulatban, ráadásul már ellőtt puszkaporral.

– No, megyek, mert vár a Béla. Majd még beszélünk, talán. Szia – mondta, és elrohant.

Látod, mondta a Szitás Mari, a Béla várja, a barátja, mondtam én. Akkor sem néztem utána. Pedig de szerettem volna! De azért sem. Ennek is vége lett. Csúfos vége lett. „Kedv, remények, Lillák, Isten véletek.”

január 16.

Tegnap megvettem a Fonográf lemezét is, most azt hallgatom, Nyuszi kedvence, aki meg engem vet meg, de sajnós csak egy tével. Megvetettnek lenni nagyon megalázó érzés. Én nem erre vagyok! Ráadásul a lemezt is csak titkon hallgathatom, mert a bátyám megtiltotta, hogy a lemezzátszójához nyúljak, az enyém meg elromlott, s nem tudom, apu már mikor csináltatja meg. Ez is olyan megalázó. Egy csomó tiltás, megkötés, függőség. Utálom az életem.

január 19.

Ma legépeltem a TDK-ra eddig írottakat, tíz oldalból tizenhárom gépelt lett. Egész jó. Csak most az a baj, hogy a Kólapokról nem tudok sehonnan kritikát szerezni, mindegy, mese nincs, el kell kezdeni a saját véleményemmel. Aztán jön a Tisztább havakra és a Folyó, a kedvencem.

január 21.

Megint veszekedett velem az anyuka. Nem akar megérteni. Míg kisebb voltam, mindig azt mondta, hogy nem csinállok semmit, s hogy még azt is megértené, hogy nem tanulok, nincs hozzá adottságom, kedvem, de hogy semmihez... Mert legalább csavarognék, vagy olvasnék vagy kézimunkáznék. De tudnák, hogy valamit csinállok!

Most meg azt vágta a fejemhez, hogy mindig csak kötök, meg a Gál Sándorral foglalkozom. Csak nem tanulok. S hogy ebből nem fo-

gok megélni. És aztán jött a megszokott szén-telepes riogató. De a legjobban mégis az fáj, amikor azt mondta, hogy én ővele nem vagyok őszinte. Azt is csak véletlenül tudta meg most, mert elszóltam magam, hogy miért járok úszni. Hát mert ott van a Péter.

Most, itt, ezennel halálosan fogadom, hogy soha többet soha semmit nem mondok el az anyámnak. Isten engem úgy segítjen. Minden szavamat mindig ellenem fordít, s aztán a végeredmény úgyis az, hogy én soha nem mondok el neki semmit. Akkor meg minek? Kinek jó ez?

január 24.

Ma belém szállt valami, és elkezdtem írni. Megírtam a történetemet, persze, egy kicsit kikerekítve, megmásítva a neveket. Még címet kellene adni neki, de nem jut semmi az eszembe. Talán az volna legjobb, hogy Két szék között. Három nagy oldal lett, beleteszem majd a Juventusba. Ha ugyan. Ki tudja, lesz-e még

Juventus. Már az a gyanú is megfogalmazódott bennem, hogy mivel egyenlő lett a magyar rész a szlovákkal, ezért inkább nem is kell, azt gondolják, ne legyen szlovák sem. Marha hülyék lennének, ha ez így volna!

január 25.

Említettem az anyukának az elbeszélésem, de azt mondta, hogy inkább tanulnék, vagy valami hasznosabb dolgot csinálnék, de nem kérdezett tovább semmit róla. Aztán még csodálkozik, hogy nem mondok el, nem mutatok meg neki semmit. Én nem vagyok magyar?

január 26.

Tegnap aztán mégis elolvasta, de nem nagyon lelkesedett érte. Annyit mondott csak: jó.

január 27.

Tegnap Pestre utaztam a bátyámhoz, most jöttünk nemrég haza. Nagyon jó volt ott. Apu

Itthon föltett a vonatra, ő meg várt a Nyugati-ban. Azt láttam végig, hogy nagyon örül nekem. Olyan helyesen méregetett oldalról, mint ha az apám volna. Aztán a sógornóm bérletével becsempészett a Széchényi Könyvtárba, mert az olvasóterembe csak tizenhét éven felülieket engednek be. Kijegyzeteltem egy Kőlapokról szóló kritikát az Irodalmi Szemléből, aztán a bátyám rábukkant gimnáziumunk 1940-ben kiadott újságjára, nagyon érdekes, készítettem arról is jegyzeteket, majd megírom a Juventusba. És azt is mondta a testvérem, hogy ha végre megjelenne az én lapom, akkor abból is hoz be egy példányt ide, milyen jó lesz majd valamikor valaki ilyennek, mint én vagyok.

Itthon meg anyuka azzal fogadott, hogy nem tetszik neki a viselkedésem, vagyis hogy két fiú közt ingadozom. Szeretné, ha megváltoznék, s ha komolyabb dolgokkal foglalkoznék, mert attól fél, nem vagyok tisztességes. Sze-

rencse, hogy jött velem haza a testvérem, aki megint a kellő pillanatban megvédett. Istenem, de jó is nekem, hogy van ez a bátyám, aki ért és szeret. Mondta az anyukának, hogy ne bántson, inkább örüljön nekem, mert nagyon helyes lány vagyok. Ha látta volna, milyen talpraesetten viselkedtem rögtön a Széchenyiben, mint aki már évek óta jár oda kutatni. S hogy a kollégiumban is különb voltam az összes egyetemista lánynál, és ha az anyuka látná, hogy milyenek most a lányok, hogy mivel foglalkoznak az egyetemisták, igencsak büszke volna rám. Anyuka meg csak hallgatott lehajtott fejjel. Meg én is.

január 29.

Most már végérvényesen elkezdődött a tanítás. Nem is bánom. Láttam a Pétert, az emeletünkön beszélgetett a birkaképű lánnyal. Olyan rossz, mert minden szünetben feljön hozzá, engem végigmér tetőtől talpig, a lány

meg csak áll mellette lehajtott fejjel. De beszélni még nem láttam őket. Hallgatnak. Az is lehet, csak engem provokál. Ám tegye.

Tünde bentlakó lett. Merthogy a sok utazás miatt nem tud annyit tanulni, amennyire szüksége volna, s azért olyan rosszak a jegyei. Én ezt nem hiszem, de ő tudja. Amúgy is olyan furcsa. Elidegenedett tőlem, amióta Róth Peti húga is a gimibe jár, vele tölti a legtöbb időt. Nem tudom, mit remél, szegény.

február 2.

Mindennap találka a második emeleten. Agyamra megy. Ebéden János. Röhög, mint régen. Ez megint szeret! Vagy még mindig? A szakács nénik ölelgetnek, a menyüknek neveznek, merthogy mindegyikük hazavinne. Mért van az, hogy öregemberek meg öregasszonyok szeretnek csak engemet?

február 8.

Ma úgy volt, hogy írunk magyarból is meg töriből is, de megúsztuk, Kellér mind a két órán előadást tartott. János egyfolytában mosolyog, mint akit fizetnek érte, pedig most nem is provokálom. Péterék együtt járnak iskolába (minden áldott nap figyelem az ablakból), s együtt is mennek haza.

február 9.

Évzáró SZISZ-gyűlés volt, én vezettem. Kellérnek tetszett, elmondta, mennyire örül, hogy engem választottak meg (ugye, addig is, mindig is, ugye), mivel kiderült, hogy teljesen erre a funkcióra termettem. Dicsérte ötleteimet, különösen azokat, melyek az ő hasznára válnak majd.

Hazafelé Katikával utaztam. Amióta Tünde bentlakó lett, mindig vele utazom. Kedves kis-lány, osztálytársaim közül a leginkább hozzám való. Meg a Kubicska Ildikó, őt is nagyon bírom. És a Szitás Marit, csak ő egy kicsit sze-

les. De úgy érzem, jól kiegészítjük egymást mi négyen. Ja és a Moldvay Ilduci, ő az ötödik, meg a Csaplár Éva is, csak ők ketten más irányban utaznak, s busszal.

február 12.

Nem mentem iskolába, annyira fáj a légcsővem, a torkom, a fejem, a nyakam, a hátam, a fülem, az orrom, a szemem, a kezem, a lábam, a szívem... A szívemet adja vissza! És van még lázam is. Orvoshoz is csak holnap visz az apu, mert ma nincs itthon, egyedül meg nem bírok elmenni.

február 13.

Nagyon csúnya légcsőgyulladásom van. Egész héten feküdnöm kell, pénteken pedig bemenni vérvételre.

Egyébként leszakadt a polcom. Éjjel robbantásokról álmodtam, lövészárkokban szaladgáltam álmomban, reggelre meg ott feküdtem

ágyamban nyakig betemetve könyvekkel. Csak a szemem látszott ki. Nem értem, miféle égi jel, mert égi jel, de nem értem. Anyuka meg kétségbeesve szaladgált körülöttem, kapkodták le rólam a rengeteg könyvet, szidta aput:

– Jézus Mária, te apjuk, hát nem elég ennek a szegény látnak, hogy beteg, hát agyon is üthette volna ez a marha vaskonstrukció. Hát hogyan csináltad te ezt meg? Hát hogy történhetett ez meg? Hát csinálj már valamit, apjuk, hát mondd már valamit!

Apu, szegény, meg csak ingatta a fejét, nem értem, mondta, pedig hogy be volt ez biztosítva, tartotta a böhöm nagy szöveget a kezében, majd kitalálom máshogyan, többet ez elő nem fordulhat.

– Ídes kislányom, egy pillanat még, és kiszabadítlak.

Hát szeretnek. Istenem, erre volt ez égi jel, agyon kell magamat lövetnem, hogy megtudjam, szeretnek.

Ráadásul délután, ahogy vége van a hatodik órának, hívott a Tünde is. Hiába, azért a Tünde, ha mással tart is, ha máshol van is, csak Tünde marad nekem mindhalálíg. Azt mondta, a postáról telefonál, mert aggódik, hogy mi van velem, már második napja, hogy nem mentem suliba. Aztán mikor megtudta, mi bajom, sajnálgatott. Elmondta, hogy az elsős kis Zsidó Zoli rögtön reggel hozta ám a cikket, amit a múlt héten olyan határozottan kértem tőle. Úgyhogy az már megvan, lassan összeáll a következő szám is. (Az első meg még mindig sehol.) És a János is keresett, tőle kérdezte, hol a Györfy. Tünde el is dramatizálta a telefonba. Jön a János:

- Györfy miért nem jött a cikkéért?
- Nem jött iskolába.
- Miért nem jött?
- Hát mit tudom én, lehet, hogy beteg, nincs iskolában.
- Attól még a cikkéért jöhetett volna.

Persze. A sírból is kikelek az ő méltóságos cikkéért, mert őméltósága méltóztatott a reáliák magasságából humán talajra leereszkedni, és magyar nyelvi eszközökkel (bár azt megnézném!) megfogalmazni az igen bonyolult és felérhetetlen matematika iskolánkban elért eredményeit. No bezzeg!

Tünde azt is mondta, hogy a bizonyítványom átlaga kettő egész, amit sejtettem. Tehát kettesem nem is lesz. Hét hármas, hét egyes. Tavaly ugyanilyen volt a Jánosnak, csak gondolom, fordítva. Ami nekem hármas, az neki egyes. Így aztán, mi ketten tiszta egyes tanuló vagyunk. Színjeles. Milyen kár, hogy nem szeretem. Milyen kár, hogy nem szeret. Olyan okos gyerekünk lehetne, mint a Zsolnai. Az viszont nagyon jólesett, hogy a Tünde felhívott. Csak az bánt most, hogy annyira el van keseredve a bizonyítványa miatt, mert kettő egész hatvanöt az átlaga, s azt mondta, most jobb volna meghal-

ni, s hogy gondolt is már rá, beszéd valami tablettákat. Hülye lánka, csak ennyit tudtam mondani neki, ha még egyszer ilyesmit gondol, én kikelek az ágyból, és odamegyek kipofozni belőle az ökörséget. De hogy a szülei szomorúak lesznek. Hát persze, hogy szomorúak lesznek, az enyémeik is szomorúak lesznek a kettő egésztől, mit változtat pár tized ezen, bezzeg, ha meghalsz, rögtön felvidulnak: igaz, hogy kettő egész hatvanöt, de legalább meghalt, hál' isten. Ezen aztán ő vidult fel, nevetgélni kezdett, s mondta, jó, hogy felhívott. Mondtam neki én is ugyanezt.

február 15.

Jó volt ez a betegség arra legalábbis, hogy megkötöttem a sárga szvetterem. Hat sima, két fordított végig, matrózgallérral, cipzárral, igen jó lett.

február 16.

Voltam vérvételen, kaptam egy injekciót a fenekembe. A bátyám küldött egy Folyóról szóló kritikát, mely nemrég jelent meg a Napjainkban. Nagyon örülök neki.

február 17.

Eljött a Tünde, hozta a bizonyítványom meg a leckét. Sokat nevettünk, de ő el van nagyon keseredve, még mindig a jegyei miatt. Bár édesanyáék nem is haragudtak annyira, mint gondolta, de négy négyes az nagyon sok, mondta ő. És ebben igaza van, ráadásul ő egyáltalán nem négyes tanuló, csak szerencsétlenül jöttek össze a jegyei, s egy jó tanárnak azt tudnia kellene. No de, ugye, hol lakik a jó tanár? Mutassa már meg egyszer nekem valaki! Tünde azt is elmesélte, hogy ma a szünetben a Kubicska Ildikó a folyosón kérdezte tőle, mi van velem. Péter meg ott állt közvetlen mellettük a lánnyal. Ő meg mondta, hogy

beteg vagyok, hogy csúnya légcsőgyulladásom van, s hogy a Péter nagyon meresztgette a szemét, majd kifcamodott a nyaka, annyira fülelt. Hülyeség. A Tünde ismer engem, vizgasztalni akar. Még azt is el tudom képzelni róla, hogy ő szervezte meg ezt az egészet így a Kubicska Ildikóval.

február 23.

Ma első órára, magyarra bejött hospitálni egy tanfelügyelő. Kellér így kezdte az órát:

– Gyerekek, felelünk. Na, talán egy fiú és egy lány – közben elmerülten lapozgatta a noteszét, mintha nem tudta volna már előre, hogy kit fog kihívni. Ismerem, tudta. – Igen, Sipos Laci, és, és, és és – azt hittem hányok, ha mond még egy ést –, hát jöjjön Györfy.

Hát persze, hogy Györfy, ha lány. Mert ilyenkor jó vagyok. Ráadásul a Sipos nemigen tudta az anyagot, lesúgtam neki az egészet, úgy-hogy egyest kapott, igaz, hogy súgni is csak

annak lehet, aki tud azért valamit. Annak idején szegény Sipos meg Urbán meg Sörényi meg Zsolnai a fizikapéldáknál azt nem voltak képesek megértetni velem, hogy a Bircsák felírta a megoldást is a táblára. Mert annyira hülye voltam hozzá. Szóval aki nem tud, annak súgni sem lehet. Most tehát a Sipos egyest kapott, engem meg a Kellér a helyemre küldött, hogy nincs több idő. Pedig nekem is jól jött volna egy egyes. Amúgy meg remek órát tartott az oszi, nem akartam hinni a szememnek. Ha egész évben inspekció volna, nagyon színvonalas iskola lehetnénk. Nagyon szép magyarára volt! Biológián meg megint a Sörényivel leveleztem, újra elkezdte, hogy milyen klassz vagyok, hogy a Sipossal is megbeszélték a mi nap, én vagyok a legjobb csaj az osztályban, csak kár, hogy idegen fiúk után futok. Ezen aztán felhördültem. Mert mi az, hogy idegen?! Ezt neki, az oly reális Sörényinek kellene a legjobban tudnia, az idegenség kategóriája

mennyire viszonyítás dolga. Arról meg nem is beszélve, hogy ki merre fut. Mert az én perspektívámból nézve, bizony, ők futnak utánam, én meg mindig az elől, aki éppen aktuális volna. Tehát, fejtettem ki tudós barátomnak, ha rokonok is futnának utánam, lehet, úgy tűnének, rokonok után is futok. Mert ki valaki elől fut, is fut valamilyen irányban, mely irányban feltehetően szintén van valaki, s úgy tűnhetik, épp a felé a valaki felé fut, ki pedig épp ellenkezőleg, valaki elől. Mikor aztán itthon is végigvezettem eszme-futtatásomat, igen meg voltam magammal elégedve, s arra gondoltam, nem csoda, hogy ez a kis okos is engem figyel.

február 26.

Ma Cselényi László tartott rendhagyó magyarázó órát a gimiben. Kellérnek volt csoporttársa a főiskolán. Beszélt nekünk a csehszlovákiai magyar irodalomról, keletkezéséről, szaka-

szairól. Nagy vonalakban elmondta ugyanazt, amit én részletesen kidolgoztam a tanulmányom bevezetésében. Én azért jobban összefoglaltam.

Ezek után kérdéseket lehetett föltenni neki, vele s a könyvével, verseivel kapcsolatban. Megkérdeztem tőle, mi a véleménye a kortárs csehszlovákiai magyar irodalomról, s van-e esetleg példaképe képviselői közt. Azt mondta, példaképe nincs, de nagyon tetszik neki Zs. Nagy Lajos, Varga Imre és Tőzsér Árpád költészete. Mást nem mondott. Utána verseivel kapcsolatban azt kérdeztem, hogy van-e valami összefüggés A csodaváró szegény Forbáth Imre és a Halotti beszéd között, mert amint látom, egy évben is íródtak. Azt felelte, ez már nagyon jó kérdés, amire a Kellér arca úgy kigyúlt, mint ha dobogóra állították volna, végignézett az egész társaságon, a tanári karon, s attól kezdve diadalittasan mosolygott rám, meg hunyorgott. Cselényi folytatta, hogy ilyenekre várt, mert

az ilyeneknek van értelmük, mert maga a vers, az irodalmi alkotás a lényeges, nem pedig az, hogy mi a véleménye ennek vagy annak a költőnek, írónak, hiszen, ha az alkotásaiból ez nem tükröződik vissza, akkor úgylis mindegy stb., stb., s végül tulajdonképpen nem mondott semmit. Mert ezek evidenciák, hát persze, hogy a vers a fontos, nem a kis szakállas ember. Már ha csak Ady-t veszem vagy Kosztolányit, akik nem élnek, már hogyné a mű lenne a lényeg! Aztán annyit mondott még a konkrét verssel kapcsolatban, hogy azt szeretne volna kifejezni: szegény Forbáth hiába várta, hogy elismerjék, s hogy talán még ma sem tudatosítják a nagyságát.

Harmadik kérdésem meg az volt, mi a véleménye a szlovákiai magyarság sorsáról. Köhögött egyet, elvörösödött, egyszóval bedöglött. Aztán lassan elkezdte, hogy hát elég kényes kérdés, de szerinte mindenki olyan nemzetiségűnek vallja magát, amilyennek akarja, ez mindenkinek a

személyes dolga, nem tehetünk semmit. Aztán gyorsan be is fejezték, engem letuszkoltak, nehogy érveljek esetleg valamivel, Cselényi még mondott a végére egy saját közmondást: Addig nyújtózkodj, amíg az eszed ér. Ez aztán a saját, ez aztán a közmondás! Nem a Kellér csoporttársa volt ez véletlenül? Ám amikor vittük dedikáltatni a könyveket, s énrám került a sor, Cselényi rám nézett, és elmosolyodott:

– Remélem, lesz még alkalmunk befejezni ezt a vitát. Majd legközelebb folytatjuk – szöjt.

– Nagyon örülök – mondtam én.

Órák után a folyosón meglátott Schuszter, a matektanár, s megvárt.

– Hát, nagyon jó volt a kérdésed, fiam, én értettem is, de hát ő itt most az író, nem válaszolhattam helyette.

– Én csak arra akartam rámutatni, hogy ő mint költő talán tehetne ez irányban is valamit, ha olyan szellemben nyilatkozna meg, talán megerősíthetné az ingadozókat.

– Helyes. Hát, ez az! Jól van, fiam – mondta, én meg csak úgy szedtem a lábam, mert attól féltem, meglátja az arcomon, milyen ostobának tartom. Száz Kellér, mint egy Schusztzi.

február 27.

Magyarból három pluszt kaptam, amiért három kérdést tettem fel Cselényinek. Aztán kiderült, hogy három plusz egy egyes, csak azt nem tudom, beírta-e a jegyet. Mindenki sustorogni kezdett: ha tudták volna, ők is kérdeznek. Hatot, kilencet, tizenkettőt... Később a még nem dedikált könyveket mi vittük el a Csaplár Évával a kereskedelmi suliba, mert azt mondta a Kellér, hogy ma ott lesz a Cselényi. Ott meg kiderült, hogy a Csemadokban lesz az előadás, cipelhettük vissza azt a sok dög nagy könyvet. Félúton meg összefutottunk Cselényivel, aki rég elfelejtette, hogy előadása van. Aláírta a könyveket, közben újra bocsánatot kért tőlem, hogy a tegnapi vitát nem fejezte be.

– Azt hiszem, ez sem magának, sem nekem nem kellett – mondta. – Értem ám én, hogy mit akar maga, a hazafias, a lázító költészetet kéri számon rajtam. De a költészet ám nem arra van, hogy programot közvetítsen...

– A költészet lehet, hogy nem arra van – mondtam én aztán öntudatosan –, de nekünk most arra volna szükségünk, hogy az itteni tekintélyek is állást foglaljanak, s nyíltan kimondják, hogy igenis magyar iskolába járjon a magyar, mert különben nem lesz, aki A csodaváró szegény Forbáth Imrét itten elolvassa. – A tekintélyekre amolyan kelléres önelégült kis mosoly futott végig a száján, aztán krákogott megint, és folytatta: – Nem olyan könnyű és veszélytelen ám ilyen jellegű verseket kiadatni.

És akkor előhoztam a Folyót. Összevissza beszéltem, Adyt is belekevertem meg József Attilát, sőt tán még Petőfit is. Nem tudok olyan kort, amikor nem lett volna veszélytelen írni, megnyilvánulni.

– Igen, és tudja, micsoda nagy bajok lettek belőle? Magának Gál Sándornak is fakadtak kellemetlenségei, és leváltották a Madách igazgatóját!

Hümmögtem valamit az orrom alatt, hogy hm, meg hogy há, meg hű.

– Hányadikos is maga? – kérdezte hirtelen.

– Másodikos.

– Ejha! – rikkantott jelentőségteljesen, de nem tudom, miért, hogy többnek gondolt-e vagy kevesebbnek. – És hová készül?

– Magyar-könyvtár szakra a Komenskýre.

– Igen, ott majd módjában lesz tenni valamit.

– Csakhogy én nem szeretek olyanokat tanulni, ami nem érdekel, most meg csak olyat kell, s emiatt, ki tudja, eljutok-e addig.

– Van ilyen. Én sem szerettem sok mindent. De ha maga nem jut el Pozsonyig, akkor kicsoda?

– Ez meg a másik dolog. Úgy hírlík, Pozsonyban a magyar tanszék nagyon színvonalatlan.

– Hát ez sajnos így igaz, de addig még változhat valami.

– Még azt is megszüntethetik.

– Jaj, ne legyen már ilyen borúlátó – mondta nekem a pesszimista Cselényi –, biztosan fölveszik, s hallok én még magáról. Addig is sok sikert.

– Köszönöm, Önnek is – mondtam neki normális ö hanggal, nem tudom, ide miért írtam nagy betűt.

március 1.

Ez aztán volt egy nap! Elmentem úszni egyedül. Nagy meglepetésemre ott volt az lhász Feri. Nagyon kedves. Éppen vele beszélgettem, amikor megjelent a Zsolnai meg a János. Azt hittem, belefúlok a vízbe. De randa gyerek, nem tudom, mi tetszett nekem eddig rajta. Ferikével befeküdtünk a pancsolóba, de kis idő múlva jött ám a Zsolnai, utána egy köpésnyire a János. Odafeküdtek mellém, és el-

kezdték fennhangon beszélgetni. János a Latica felé, hogy el sem tudja képzelni, mi a csoda tetszett neki rajtam, éppen úgy, mint én gondoltam pár perccel azelőtt róla. Aztán felém fordult, hogy reméli, többé nem csinálok olyan hülyeséget, mint a hóvirággal tettem tegnap. Merthogy küldtem neki egy csokor hóvirágot a Mikivel. Azt feleltem, hogy ez volt az utolsó, amivel még tartoztam, tehát ezentúl már nem kell semmitől sem tartania. Nézett még pár percig rám szótlánul, némán. Aztán elfordult, s ezt mondta halkán, lehajtott fejjel:

– Nem, egyet még nem adtál vissza, az igaz szerelmet. Ezzel tartozni fogsz, míg élsz – s akkor fölnézett rám azzal az átható barna szemével, én pedig visszafojtott hangon csak annyit mondtam:

– De igen. Kilenc hónapig ezt tettem. Te nem fogadtad el, már késő.

És néztünk egymásra. Ferike meg mosolygott, aztán beugrott a mély vízbe. És akkor ju-

tott eszembe, hogy szegénynek, úgy látszik, ez a sorsa. Hát nem megint egy ugyanolyan hülye helyzetbe keveredett bele, mint tavaly az avatáson?! Aminek semmi jelentősége, semmi értelme, csak éppen mindent összezavar. Zsolnai meg idegesen hajtogatta:

– Gyerekek, hagyjátok már abba! Megőrijtettek ezzel a témával. Beszélgessünk már másról!

De egyikünk sem vette figyelembe, János halkán megjegyezte:

– Szeretlek.

Én meg mélyen a szemébe néztem, mint Marlene Dietrich a harmincas években, s ahelyett hogy azt válaszoltam volna, én is téged, azt mondtam:

– Gyűlöllek.

Nagyot sóhajtott, és még ennyit mondott:

– Most már én is. Pedig kár.

Addigra éppen visszajött a Ferike. Mondta, hogy lassan talán indulnunk kellene, nehogy

lekéssük a vonatot. Én meg nem mertem felállni a vízből, mind a hárman engem figyeltek. Rádadásul még a görcs is elkezdte húzni a lábamat. Mind a kettőt. Marha rossz volt. Aztán háromnegyed öt lett, úgyhogy muszáj volt kijönnöm. Fokozatosan felálltam, és elindultam. Mind a három tekintet rám szegeződött. Úgy éreztem, soha nem érem el az öltözőt. Elértük a vonatot.

Otthon egy levél várt. Érdekes levél. Újságból kivágott betűkből van összeragasztgatva: Előbbi szerencsénk most gyalázatunkra van! Ki szórakozik velem?

március 5.

Leadtam a diákköri pályázatot. Több mint húsz oldal lett a felhasznált irodalommal. Most már mindegy. Most már jól van. Most már kész van.

március 13.

Már rég nem láttam a Pétert az emeletünkön. Mi van vele? A csaj pedig minden szünetben kint szaladgál, ő meg sehol. De ha összefutok vele, akkor mindig csak néz. Néz, néz, néz, egyenesen bele a szemembe. Mit fürkész? Csak nem ő küldte a névtelen levelet?

március 16.

Igen furcsa beszélgetés zajlott le ma közöttünk. Jött szemben a Péter, és így szólított meg:

– Hallod?

– Mi van? – viszonzottam hasonlóan intelligensen.

– Nincs meg neked a Locomotív GT-től a Nem akarom látni szövege? Meg valami élj boldogan vagy mi a Fonográftól?

– Az LGT-lemez igen, ez a Képzelt riport, de a Fonográftól nekem csak az Útközben van. Te vagy Fonográf-rajongó, nem?

– Nem a lemez, a szöveg!

– Édes Istenem, hát ha a lemez megvan, arról leírható a szöveg, nem? – egyáltalán nem értettem, mi baja, hogy mit is akar pontosan.

– De.

– Hozzam el a lemezt, vagy mit akarsz?

– Elég csak a szöveg. De gépeld is le. Jó?

– Mi a fene. Minek?

– Csak úgy. Gépeld le.

– Neked?

– Nekem, no.

És ment is tovább, és mentem tovább. És azt hittem, nem jól hallottam. Semmi légy szíves, semmi köszönöm, semmi valami, hogy hát szükségem volna rá, vagy akármi szar magyarázat, nem, csak gépeld le. Hát majd ha meszet ettem. Gépelje le neki a birkaképzű szlovák lány!

Aztán a Tünde mondta ebéden, hogy a Péter a szünetben, amikor verset voltam gyakorolni a Sulznál, engem keresett, rohant fel a

lépcsőn, egyenesen neki a Tündének, hogy hol a Lilla. Ő meg mondta, hogy szaval a harmadikban. (Merthogy ott volt órája a Sulznak, és „ugye tehát, Lilla”, miért ne éppen a János osztályába vinne szavalni az is engem!) És a Péter nagyon türelmetlenül azt találta rákiáltani a Tündére, hogy: – Nem érdekel, akárhol van is, kerítsd elő nekem!

Most már nagyon izgat, mit akarhat tőlem, ki rég ellőttem minden puskaport.

március 20.

Ma Csontos Vilmos író-olvasó találkozó volt a könyvtárban. Sulz adott verset, azt gyakoroltuk, mikor a Péter keresett. Nagyot csalódtam, nagyon-nagyon rossz volt. A Csontos Vilmos is meg az én szavalamat is. Utána rohannom kellett a vonatra, s az útkereszteződésnél beleszaladtam egy párba. Ez még nem lett volna baj, de a pár egyik fele a Péter volt. A másik viszont nem a szőke nagyfenekű

lány, hanem egy fekete törékeny, sokkal, de sokkal helyesebb. Meglehetősen szomorú volt az estém.

március 23.

Kiejtési verseny, első lettem.

március 26.

Ma a suliban kaptam egy hasonló névtelen levelet, mint a múltkor. Az volt benne, hogy Vigyáz a Kovács Péterrel, nagy strici! Szerintem direkt van hibásan írva, valaki a szlovák lányra akarja terelni a gyanút, csakhogy az egy szót sem tud magyarul. A nagyszünetben meg odajött hozzám egy lány a Péterék osztályából:

- Te vagy a Györfy Lilla?
- Én.
- Ismered a Kovács Pétert?
- Persze.
- Tudod, hogy kapott egy levelet? Azt mondja, ez már a hatodik.

– No és?

– Hát csak mert az volt ebben a levélben, hogy A Györfy Lilla odavan érted.

Azt hittem, elsüllyedek. Tünde szerint a János csinálja. Szerintem meg nem.

március 28.

Ma reggel a padomban újra találtam egy levelet. Most már tényleg nem tudom, mit gondoljak. Az a két dalszöveg volt benne szépen legépelve, amit a Péter tőlem kért. Csak nem ő írja ezeket a leveleket? Nem, az nem lehet, ő nem ennyire ostoba. Lehet, hogy ő is kapott ilyen dalszöveget, s azt hitte, én voltam? Azért akarta, hogy legépeljem? Mondta, hogy szeret krimet olvasni, ott nyomoznak így. És ő miért gondolja, hogy én vagyok oly ostoba? Ki lehet az a szemét, akinek nincs ennél jobb dolga?

Nagyszünetben feljött. Ilyen is régen volt. Fürkészőn nézett, semmit nem szólt. Megkér-

deztem tőle, nincs-e valaki, akit otthagyt, esetleg aki titkon epekedik utána.

– Nem szoktak utánam epekedni a lányok. Nem vagyok az a típus. Nincs olyan lány. Biztosan nincs.

És fiú? – volt a nyelvemen, de elharaptam, nem, nem jópofáskodhatom még, hisz csak az imént tört meg a jég, s jött föl énutánam.

János nagyon savanyúan nézett.

március 31.

Kommunista szombat. Ráadásul délután verset kellett mondanom a tanítónap alkalmából. Csak a nyolccassal mehettem haza. Egész nap fagyoskodtam, nagyon elegendem volt mindenkiből, szedtem a lábam az állomás felé. Egyszer csak észrevettem, hogy a János a Doboróczyval követ engem. De hülye! Mindenkinek azt mondja, hogy csúnya vagyok, hogy ostoba vagyok, aztán meg követ a marhája.

április 11.

Ma egy hirtelen jött ötlettel határidőt kértem a Pétertől. Mert egyszer mondtam neki, hogy jó volna beszélni, s akkor azt válaszolta, hogy keres majd egy időpontot.

– Hány órátok van ma? – kérdezte legnagyobb meglepetésemre.

– Hat.

– Nagyszerű, nekünk is. Akkor tudod, mit, a hatodik óra után itt a lépcsőfordulónál. Jó? De biztos!

Istenem, hogy dobogott a szívem, itt a lehetőség, hogy mindent tisztázzunk, a hatodik órán meg előadást tartottak a lányoknak, s jól elhúzták, úgy a hetedik óra feléig. Én már tűkön ültem, elsőnek rohantam ki az osztályból, de a lépcsőfordulónál nem állt senki. Mentem vissza a táskámért, s akkor Medve, a nevéhez mért mackós osztálytársam szólt utánam: – Lillike, kerestek! És bizony, ő.

Hát még az osztályunkba is feljött értem! Egek, de szerencsétlen teremtménye vagyok én a földnek. S ahogy ott szomorkodtam magamnak padomban, odaszól Fóti Aranka meg a Klein Jutka szinte egyszerre:

– Lilla, Nyuszi!

Odarohantam az ablakhoz, ahol álltak, s azt látom, hogy Péter a kapunál nekidőlve egy korlátnak, táskája a lába mellett a földön, a lábával meg valamilyen taktust ver. Czakó Erika is az ablakhoz jött, rám nézett sajnálkozva, s azt kérdezte, szinte csak magától, nagyot sóhajtván: – Már megint kit várhat?

Én meg örömben akkorát kiáltottam, hogy magam is megijedtem: – Hát engem! – s rohantam, gondoljanak, amit akarnak.

Péter meg nagy kedélyesen azzal fogadott: – No, már éppen ideje, hogy jössz. Hol voltál ilyen sokáig, mi?

Zavaromban csacsogtam, gondolom, többet is a kelleténél, ő már megint azt firtatta,

menjek fel hozzájuk, ott nyugodtan beszélhetünk, és végre zongorázhatna is nekem, mert az valaki miatt elmaradt. Még erre is emlékszik. Pedig hány lánnyal láttam már azóta kézen fogva. Büdös kutya Nyuszija! Mondtam, no persze, hetek óta arról álmodom, s különben is, ha olyan jól emlékszik mindenre, tudhatná, hogy nem megyek fiú lakásába még akkor sem, ha otthon vannak a szülei, nem még így, mint ahogy neki nincsenek. De hogy az apja most épp otthon van. Képzem, hogy örülne az nekem, mondtam, s így folyt kábé a beszélgetés, mire az állomásra kiértünk, már majdnem teljesen összevesztünk. Alig ültünk le a váróban, azt mondta:

– Van egy ötletem. Holnap reggel fél nyolctól nem ismerjük egymást. Nem is köszönünk. Semmi. Érted? A szó szoros értelmében, mint két idegen – és felugrott.

Meg voltam döbbenve, nem nagyon értettem, mert hát eddig sem voltunk valami nagy-

nagy rokonságban. És ugye, épp most tisztázuk a helyzetet. Úgyhogy csak annyit tudtam nagy hirtelenjében mondani, milyen érdekes, eddig ha találkoztunk, mindig azt beszéltük meg, hogy mikor találkozunk és hol, most meg először az életben, épp, mikor színt kellene vallani, azt, hogy semmi. Erre visszaült, s azt mondta:

– Látod, én is észrevettem ezt. Aztán úgy gondoltam, kár így csinálni tovább. Magadnak köszönhetsz mindent, ami történt. Hallottam, hogy még csókolózni se tudsz.

A döbbenettől a szívverésem állt el, abban a pillanatban eszembe jutott, amit az a helyes henteslegény mondott az immatrikuláció napján a vonatban, hogy ő biztos benne, hogy visszaszerzem, mert olyan különleges lány vagyok, hogy nincs az a bolond, aki boldogan ne jönne utánam, de aztán akkor nem elég „csak” beszélgetni vele. Így mondta. Most ez így az eszembe is jutott, persze, amitől remegni kez-

dett kezem-lábam, hirtelen láttam anyukámat, amint lemondóan legyint: mondtam én, hogy céda leszel, aztán arra gondoltam, most van itt ennek mindnek az ideje, most kellene színt vallanom nekem. És ennek a gondolatban hosszú mondatnak a végére vissza is nyertem lélekjelenlétem:

– Miért, még mit nem, hogy azt mondd, azt sem?

Telitalálat volt ez a kérdés, mert innen elkezdett magyarázkodni, magáról beszélni, fényt deríteni rá, hogy tulajdonképpen ő se nagyon, és ettől kezdve már nem volt szó rólam ilyen összefüggésben. Aztán még mielőtt túlságosan belebonyolódott volna, hogy ő mit nem, meg mennyire nem, hirtelen felém fordult:

– Gyere, ne üljünk itt bent. Menjünk valahová, ahol kevesebben vannak. És ahol nem figyelnek minket. Ott majd én megtanítalak...

– Az, kesztyűbe dudálni. Kösz szépen.

Ezen aztán olyan jót nevetett, s az jó, mert

olyan aranyos, amikor nevet. Jókedvében felkísért a peronra, mint régen. Csak nem akarsz fölszállni, kérdezte, van még két perc, s pontosan ott álltunk, ahol annak idején, amikor a pusztit adta. Épp azt mondta, hogy mi nagyon sokban hasonlítunk egymásra, amikor fel kellett szállnom a vonatra. Rámosolyogtam, ő visszamosolygott, s akkor hirtelen becsapták orrom előtt az ajtót. A vonatban, mint kiderült, egy kupényi bolond ember szurkolt nekem, mikor megláttak, felüvöltöttek, hogy „sikerült!”, de szende szótlanságom láttán a henteslegény, ki a legjobban örült, s épp helyet szorított nekem, halkán megjegyezte: – Te megint csak beszélgettél.

április 18.

Azóta nem beszéltem vele. Csak köszön, és bámul bele a szemembe. Mindenhonnan engem figyel. Már többször is észrevettem.

április 19.

Úszni voltam. Éppen a vízben ültem, amikor a karzaton megláttam a Pétert. Egyszer csak megjelent a vízben, és nézett. Az egészben az rossz, hogy a szemembe néz bele olyan ártatlanul és rendíthetetlenül. Ahogy kijöttem a vízből, ő is kijött. Míg szárítottam a hajam, ő ült és nézett. Elindultam, maradt. Házuk közelében megláttam, hogy az ajtóban áll. Mikor ő is meglátott, bement. Elhagytam a házukat, hátranéztem, mögöttem jött.

április 25.

Ma volt az Ifjúsági Alkotóverseny, a TDK. Meg kellett védenem a munkámat. Nem voltam valami nagy eset. A 2–3. lettem, megsztott hely. Köröttem mindenki szlovák. A hangszóró is bement. Horváth Robi gratulált.

május 3.

Ma mellé ültem az uszodában. Hallgattam. Elkezdett a törülközőjével piszkálni. Ültem még egy picit, aztán felálltam. Ijedten kérdezte: – Hová mész? – Haza – mi mást mondhattam volna neki. A házukig kísért a Tündének köszönhetően, mert Tünde már megint nem bentlakó, s ő jött az állomásra velem.

május 4.

Feljött a szünetben, s azt mondta, tegnap olyan aranyos voltam, tiszta ázottka, ahogy kijöttem a vízből, s hogy milyen klassz dolog, hogy először életében én teljesen magamtól mellé ültem. És hogy azt el kell mondania, mert ki tudja, mit művelek majd megint, s nem lesz alkalma, hogy nem vagyok normális, ha azt gondolom magamról, dagi vagyok. Neki aztán elhihetem, volt alkalma bőven minden csütörtökön az uszodában megfigyelni. Lassan két éve néz, mert nehogy azt higgyem,

hogy az idén látott meg először. Szerinte pont hogy vékonyka vagyok, majd elfúj a szél.

Földrajzóránk volt utána, naná, hogy egy hangot sem hallottam belőle, azon morfondíroztam, vajon nincs-e a Nyuszi belőve. Így mondják legalábbis azt, aki szipuzik vagy berúgik vagy elkábítja valamivel magát. Még hogy én vékonyka! Láttam magam előtt az újságok szalagcímeit: Elfújta a szél. Majd kezdődne az írás: A járási székhely utcájáról hirtelen eltűnt egy tizenöt éves kisleány. Máriám, ezt kéne elmesélnem anyukámnak, amikor azt mondja, már ne egyél. De nem tehetem, mert a legkeservesebb helyzetemben fogja felhasználni ellenem.

május 6.

Őrült nap. A sok elsejék meg kilencedikék meg mi mindenek miatt összevissza van keverve a naptár, s bár vasárnap van, mi iskolába jöttünk, akárcsak tegnap, mert aztán majd a jövő héten nem jövünk. De hogy mi ebben

a pláne! Azt, hogy nekem mi, azt persze tudom. Reggel a Benyovszky Jutka hozott nekem otthonról egy élő fehér nyulat. Én még ilyen aranyosat nem láttam. Rögtön meg is találtam az alkalmat, hogy Nyuszival tudassam, van nyuszim. Fel is jött a folyosónkra, Benyovszky kihozta neki a nyulat, a kezébe adta, s olyan aranyosak voltak. Két nyuszi. Úgy fogta, mint egy kisgyereket. Annyira tetszett nekem. Tanítás amúgy nem volt ma. Óra egy szál se. A főtérrre kellett kimennünk, manifesztáció május 9-e alkalmából. Az állomásra egyedül mentem a nyulammal. Arra lettem figyelmes, hogy aki előttem megy, állandóan hátrafelé tekinget. Hát, uramfia, a birkaképű szlovák lány volt. Be is várt, megkérdezte, hány óra. Megmutattam neki, mert mondani nem biztos, hogy tudtam volna. Megköszönte. Aztán megint megfordult, s megkérdezte, busszal megyek-e. Mondtam, vonattal. Mert azt tudtam. Akkor, hogy mehetünk együtt,

mondta, jézusmária, én nem akarok, de nem mondtam. Elkezdett beszélni a Péterről. Hogy az immatrikuláción ismerkedett meg velem, hogy milyen rosszul beszél szlovákul, és hogy soha nem csináltak semmit, csak beszélgettek, de az is olyan nevetséges volt, mert egyikük sem értette a másikat. Hogy uszodába jártak együtt, meg a szünetekben találkoztak, de csakhamar azzal állt elé a Péter, hogy nincs értelme ezt így tovább folytatni. (Hogy milyen egyformákat beszél ez a Péter minden nyelven, gondoltam.) Ő meg folytatta, meg kell hagyni, ő viszont jól tud szlovákul, elmondta, hogy mikor meglátta a Pétert velem beszélgetni, szólt neki, reméli, ilyen szép lánnyal, mint én vagyok, nem fogja azt csinálni, amit vele csinált. Nekem leesett az állam, mentem a nyúllal a birkaképző lány mellett, mint a birka, az állomásnál elköszöntem tőle, csatlakozva Katikáékhoz, ő meg gondolhatta, zsák a foltját megtalálta. Pedig dehogy.

május 18.

Napok óta nem beszéltem vele, csak néz, és eltűnik. Ki tudja, mit mondott neki a birkaképű lányka. Mindenesetre egy hét múlva ballagás, és mindenki azt mondja, illenék neki virágot adnom. Én meg azt gondolom, egyáltalán nem illik, hiszen nem küldött nekem értesítőt. No jó, mondta a Tünde, de akkor sértve érezte magát, most meg már megint szeret. No jó, mondtam a Tündének, de akkor én szerettem, most meg sértve érzem magam.

május 23.

Holnap ballagás. Mindenki azt mondja, adjak virágot. Anyuka azt tanácsolja, ne adjak virágot. Ebben a sorsdöntő kérdésben forrongok, amikor a Kellér kihív töriből és bevág egy hármast. Jól nézek ki megint, félévben egysesem volt. De most egyáltalán nem érdekel semmi. Már Gál Sándor költészete sem, Cselényi üzenete sem Forbáthról, sem a Juventus

nem érdekel, sem a versenyek, sem az, hogy verseket mondhassak emelvényeken. Most csak az érdekel, hogy fogom megoldani a holnapi napot. Én vagyok a szegény csodaváró.

május 24.

Úgy határoztam, veszek neki virágot, de nem adok. Bővebben: a Csapi (Csaplár Éva) vállalta, ő átadja. Kötöttünk rá egy szalagot, aminek az egyik végére az Erika a gyöngy betűivel ráírta: Lilla, a másik végére: Légy jó!

Aztán eljött a pillanat, amikor elkezdődött a ballagás. Kellér jött be, és normális órát tartott. Mit normális, szidott mindenkit, mint a bokrot, kivétel csak a Kellér, Sipos, Sörényi, Urbán, Zsolnai, na igen, a falubéliek. Közben egyre közelebbről hallottuk a ballagók énekét, Kellér meg csak mondta, mondta a magáét, mindig hangosabban, bőszebben ordított, az egész osztály meg volt szeppenne, egyszer csak megjelent az ajtóban az angoltanárnő a

Horkaiba karolva, mögöttük a IV. D. Mindenkinek odaadtam a virágot, istenem, elballagott aranyos barátnőm, a Horváth Ildikó, meg elballagott az Iház Ferike, akiről mindig csak a gémberedett keze fog eszembe jutni most már, meg a szerelme. Kiballagtak az osztályból, mi leültünk, Kellér meg folytatta az ordítást, de akkor meg a Horváth osztálya lépte át a küszöbünket, rögtön elöl neki adtam virágot mint osztályelnök (addig is...), aztán csak álltam, álltam, s végül leghátul megjelent a Péter. Rám nézett, aztán le a földre. Mögötte jött a kis Horváth, neki is adtam egy szál szegfűt, mert ő küldött nekem értesítőt. Utána már csak azt figyeltem, hogy a Csapi mit csinál. Odament a Péterhez, mire az rögtön rám nézett. Nem tudom, mér. Átnyújtotta a virágot, s csak annyit mondott, tessék. Péter meg megint rám nézett, és azt mondta, köszönöm. Aztán lenézett a szalagra. Egészen addig nézete, míg az osztály végéig el nem ballagott. Ott

suttyomban megfordította, s biztosan meglátta a nevem, mert egy icipicit elmosolyodott. S mint tudjuk, a mosolya nagyon aranyos. Éppen akkor váltottak éneket. Mikor az a rész következett, hogy „még visszatér a vén diák, ne csüggedj hű barát”, Péter újra rám nézett, majd – a Benyovszky szerint – mindketten egyszerre kaptuk el a fejünket.

május 25.

Otthon elmondtam mindent, azt mondják, Kellérnek van igaza. Hát persze, hogy neki. És láss csodát világ! Szegény csodaváró Györfy megérte, mit már nem remélt: megjött a Juventus kefelenyomata. Azt javítottuk a Tündével egész délelőtt. Reményt keltő. Péter megköszönte Csapinak a virágot.

június 4.

Érettségik. Egész héten nem tanulunk, mindenféle alantas munkákra visznek.

június 11.

Állomásra menet utánam kiáltott a Péter. Mondta, rég látott, mondtam, én is tégedet. Leérettségizett, tiszta hármásra, csak ábrázolóból kapott kettést, azt mondja, az jó, ő mindig is jó volt, s nekem sem állított mást. Házukhoz érve elköszöntem tőle, úgy iszkoltam, jaj, csak rá ne kérdezzen a ballagásra. Szia, mondtam is nagyon gyorsan, és úgy szedtem a lábam, mintha legalábbis most indulna a vonatom.

- Várjál! – szólt utánam.
- Mi van? – néztem hátra.
- Légy jó.

Na ekkor kaptam aztán el a fejemet, és vágattam.

június 19.

Végre halavára, Juliska rátalált a patikára. Megjelent a Juventus. Sulz olyan örömmel hozta, mintha legalábbis Kossuth-díjra terjesz-

tett fő művemmet hozta volna. Aranyos ember. Mindig arra gondolok, hogy mennyi áldozatot hoz értem, s hogy hogy szeret, pedig nem is tanít. Persze, lehet, hogy épp emiatt. Ha tanítana, tán ő sem szeretne. Most viszont úgy ragyogott a szeme, mondta, hogy nagy teljesítmény ám ez, ráadásul több írásunk lett benne, mint a szlovákoknak. Lóth is gratulált, futásban a folyosón azt mondta, jobb ma egy veréb, ez meg szinte tűzok. Igen, ez is nézőpont kérdése, mint a Sörényinek alkotott elmélet a fiúk után való futásról. Mert hogy ma, az enyhe túzásnak is komolytalan. És ha ennyi egy lap átfutási ideje, akkor nem is értem, mikor kezdték el szerkeszteni, nyomdába adni a mai Új Szót. Szeptemberben? Mi a következő Juventus már áprilisban leadtuk a Sulznak, az majd jövő ilyenkorra jelenik meg? Esetleg, ha addig sem tudnak a testvérosztályok annyi anyagot összeszedni, mint mi, akkor soha? Van itt még kérdés.

június 20.

Az újság Szerkesztői üzenetek rovatában mindössze két névkezdő betű szerepel, de mindkettő, akit e két kezdőbetű fed, I. E-s, azaz Bircsák osztályába jár. Ezek az írások azért nem kerültek bele a lapba, mert átírhatatlanul rosszak voltak. De ne csüggedjeteK, próbálkozzatok legközelebb, vigasztalta őket is az üzenet. Csakhogy a Bircsákot ez nem vigasztalta meg, állítólag felháborodottan jelentette ki osztályában, no, majd megmutatja ő a Györfynek, majd elbeszélget vele fizikából, vajon abból mit tud, merrefele üzenget. Én meg megcsináltam a magam klasszikus 20 példáját, még mindig a Jánosból élek, azokat a feladatokat írom át újra meg újra, mindig más számokkal behelyettesítve, melyeket ő készített nekem. Fizika előtt szorongatom a füzetem, s figyelmeztet a Benyovszky, hogy mit hallott, legyen résen. Bircsák be, én ki, a tábla elé. Nekiadtam a füzetet, feladott egy pél-

dát belőle, Csapi lesúgta. Aztán kérdezett valamit. Én meg mosolyogtam. Egyszer csak felvett az asztalról egy Juventust. Azt mondja:

– No, Lilla, akkor beszéljessünk másról. Látom, ezt úgyis hiába folytatjuk.

És elkezdte elemezni a Nem leltem embert, hozzám hasonló hűtlent című írásomat. Tulajdonképpen mi ennek a mondanivalója? Mondtam, hogy tulajdonképpen semmi. Ez az írás pontosan az a löttyszerűség, amit a Sörényi-félék hiányoltak az előzőekből. Ekkor mondatról mondatra boncolgatta, és minden szóra rákérdezett. Én, akárcsak a fizikából feltett kérdésére, erre is mosolyogtam. Végül abahagyta, s kibökte, neki az fáj, hogy a két elutasított diák mind az övé. Mondtam, bármit gondol is, éppen az a két írás volt olyan borzalmas, hogy még a legnagyobb jóindulattal sem kerülhetett bele.

– Azt meg éppen a tanár elvtárstól tanultam meg, hogy még a legnagyobb jóindulathoz is

kell valami alapot szolgáltatni, hogy valamit azért mindenképpen le kell adni, legalább egy füzetet a kézben szorongatni, amit, ugye, aztán lehet osztályozni. Ezek meg sajnos nem voltak jó példák... De a tanár elvtárstól biztos ők is megtanulják azt, amit én megtanultam.

Erre jött a megnyugtató sziszegő nevetés. – Jól van, Lilla, meggyőztél. Már megint. Beírtam a hármast. De üdvözlöm a Jánost, szegényt, még mindig.

– Köszönöm. Alkalomadtán biztosan át is adom.

Süvöltve ment ki az osztályból, úgy ingatta a fejét, hogy azt hittem, elrepül. (Bár, a fizika törvényei szerint, ugye, az is lehet, hogy ettől a földre kellene süllyednie. Alkalomadtán azt is megkérdem.)

Zsolnai szólalt meg, mikor már biztos volt, hogy becsukódott mögötte az ajtó: – Györffy, te nemcsak bennünket hülyítesz meg, hanem még ezt a szerencsétlen Bircsákot is. Hát ez

őrület, gyerekek – fordult az osztály felé –, hát ez az ember a Juventust olvassa, aztán a végén még majd egyest ad neki fizikából!

június 26.

Témahiány miatt hagytam ki napokat, ma is csak azért írok, mert most fölvételizik a Péter, s bizonyosággal papírra akarom vetni, hogy szorítok neki. Sőt sokkal többet gondolok rá, mint amennyit megérdemel.

június 29.

Megkaptuk a bizonyítványt, büszke lehetek rá, mondhatom. Elég sokat javítottam, főleg az egyesekből. Azt hiszem, már csak a magaviseletem egyes, meg sem merem nézni. Mert még kiderül, hogy az sem az. Igazgatói dicséretben részesültem, amiért aktív zvezák vagyok. Hát, ki minek nevezi. Megint ott vagyunk, ahol a part szakad. Hozzáállás meg nézőpont kérdése. De ha őt ez megnyugtát-

ja, legyek aktív zvezák. A folyosón odajött hozzám a János. Letudta a szokásos sértegetését, aztán komolyabban kezdett beszélni. Jegyekről, tanulásról, olvasásról, rólunk. Majd átestem a korláton, mikor azt mondta, hogy elolvasta Déry Tibortól a Nikit, mert én ajánlottam a Juventusban. Én, az aktív zvezák. Úgy láttam, szeret. Olyan szomorúan kívánt boldog nyarat.

Hát, így jött el a szünet. Betelt ez a füzet.

Lilla naplója

1977–1979

Kiadta: NAP Kiadó, Dunaszerdahely, 2004

P. O. Box 72. 929 01 Dunajská Streda

Felelős kiadó: Barak László

Felelős szerkesztő: Cs. Liszka Györgyi

Korrektúra: Csanda Gábor

Nyomdai előkészítés: NAP Kiadó

– Mészáros Angelika

Nyomta: Valeur Kft., Dunaszerdahely

(Dunajská Streda)

ISBN 80-89032-43-5